

Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton/møtedato: 23.10.2025

Almmolaš áššebáhpirat

Offentlige saksdokumenter

Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027, Liv Inger Somby, stivrajodiheaddji

Áššelistu/Saksliste

Mearridanáššit/Vedtaksaker

S-33/25 Dohkkehit oahkkingohuma ja áššelisttu / Godkjenning av møteinnkalling og saksliste	3
S-34/25 Rehketoallu 2. tertiala 2025	6
S-39/25 Sámi allaskuvlla kvalifikašuvdnagáibádusat diealaš virggiide/ Kvalifikasjonskrav for vitenskapelige stillinger ved samisk høgskole	16
S-35/25 Olggobealde rámma árvalusat 2027 stáhtabušehtas	78
S-36/25 oahkkinplána-Møteplan 2026	100
S-37/25 Rektora bálkálokten/Justert godtgjørelse til rektor 2025	102
S-38/25 Diehtujuohkin- ja ságastallanáššit / Orienterings- og diskusjonssaker	107
S-40/25 Referáhtat/referater 23.10.25	121
S-41/25 Virgelokten professor virgái sámejelas// Opprykk til stilling som professor i samisk	123
S-42/25 Virgáibidjat II-virgái/tilsetting i II-stilling	124

Diehtujuohkináššit/Orienteringssaker

Strategiijaproseassa/Strategiprosess 2027-2031	125
Diehtujuohkin 2026 stádabušehta birra/Informasjon om Statsbudsjettet for 2026	130
Ohcciid- ja studeantalohku 2025 čavčča / Søker- og studenttall høsten 2025	
Situasjonen for høgskolens samiske studenter fra Russland	

Arkiiva - dok. 19/00562-266 Arkiivakoda. 011
Áššemeannudeadji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 23.10.2025

S-33/25

DOHKKEHIT ČOAHKKINGOHČČUMA JA ÁŠŠELISTTU / GODKJENNING AV MØTEINNKALLING OG SAKSLISTE

Allaskuvladirektevrra mearrádusárvalus/ høgskoledirektørens forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra dohkkeha čoahkkingohččuma ja áššelisttu. / Høgskolestyret godkjenner innkallingen og sakslista.

Áššelistu/saksliste 23.10.2025

- S-33/25 Dohkkehit čoahkkingohččuma ja áššelisttu / godkjenning av møteinnkalling og saksliste
- S-34/25 Rehketoallu 2. tertiála 2025 / Regnskap for 2. tertial 2025
- S-35/25 Olggobealde rámma árvalusat 2027 stáhtabušehtas / Forslag til satsinger utenfor rammen i statsbudsjettet 2027
- S-36/25 Čoahkkinplána 2026 / Møteplan for 2026
- S-37/25 Rektora bálkállokten / Justering av godtgjørelse til rektor 2025
- S-38/25 Diehtujuohkin- ja ságastallanáššit / Orienterings- og diskusjonssaker
- S-39/25 Sámi allaskuvlla gelbbolašvuoda- ja dokumeanttašuvnna kriteraijat dieđalaš virgekategorijjaide / Kriterier for kompetanse og dokumentasjon for vitenskapelige stillingskategorier ved Samisk høgskole
- S-40/25 Referahtat / referater
- S-41/25 Virgelokten professorvirgái sámegielas / Opprykk til stilling som professor i samisk
- S-42/25 Virgáibidjat professor II-virgái / Ansettelse i professor II-stilling

Mildosat/Vedlegg: Čoahkkingohččun, b. 2.10.25 / Møteinnkalling, datert 2.10.25

Min áššemeannudeaddji/Vår Saksbehandler
Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Min dáhton/Vår dato
01.10.2025

Din Dáhton/Deres dato

1 av 2
Min Čujuhus/Vår referanse
19/00562-264

Din Čujuhus/Deres referanse

Sámi allaskuvlla stivra / høgskolestyret 2023 - 2027

Čoahkkingohččun_Møteinnkalling - Stivračoahkkin_Styremøte 23.10.25

Sámi allaskuvla gohčču dáikko bokte allaskuvlastivrra fásta lahtuid stivračoahkkimii

Dáhton: duorastaga 23. b. golgotmánus 2025

Dii: 09:00 – 15:00

Gos: Guovdageainnus, Diehtosiiddas

Čoahkkingohččun sáddejuvvo sihke fásta- ja várrelahtuide muhto várrelahtuide sáddejuvvo sierra gohččun jus sii galget searvat stivračoahkkimii.

Bivdit fástalahtuin dieđu nu jođánit go vejolaš jus it sáhte searvat stivračoahkkimii.

Áššelistu ja áššebáhpirat biddjojít stivrii lohkan ládje Teams bokte mañemusat vahkku ovdal čoahkkima.

Seammás bovdet stivralahtuid mállásiidda Diehtosiiddas, eahkeda ovdal stivračoahkkima. Dan birra lea boahtán diehtu. Sávvat stivralahtut váldet áiggi dása searvat. Atte dieđu jus it sáhte searvat mállásiidda.

Stivralahtuide geat eai oro Guovdageainnus lea idjadeapmi diŋgojuvvon Thon hoteallas, Guovdageainnus.

Girdibilehtaid ja vejolaččat láigobiilla diŋgot ieš Berg-Hansen mátkefitnodaga bokte. Bija ref. 1330iast/ 211100-211100

Postadresse
Sámi allaskuvla
Hánnoluohkká 45
9520 Kautokeino

Besøksadresse
Hánnoluohkká 45
Kautokeino

Telefon
78448400

E-post
postmottak@samas.no

Foretaksregisteret
971 519 363

Vår dato

Vår referanse

01.10.2025

19/00562-264

Høgskolestyret

Samisk høgskole innkaller med dette høgskolestyrets faste medlemmer til styremøte

Møtedato: torsdag 23. oktober 2025

Kl. 09:00 – 15:00

Sted: Kautokeino, Vitenskapsbygget/Samisk høgskole, 3.etg. møterom Allavárdu

Møteinnkallingen sendes både til faste- og vararepresentanter men vararepresentanter møter kun ved særskilt innkalling. Vi ber faste medlemmer gi beskjed snarest dersom du ikke kan delta på styremøtet.

Sakliste og saksdokumenter vil bli lagt frem for styret via Teams senest en uke før møtet.

Samtidig ønsker vi høgskolestyret velkommen til middag kvelden før møtet. Dette skjer her på huset, i kantina, denne gangen, i forbindelse med seminaret om Konrad Nielsen, som arrangeres samme dag.

Vi håper at styremedlemmene har anledning til å delta på middagen og ber om at det gis beskjed om dette, samtidig med eventuelle matallergier du måtte ha.

Til styremedlemmer som ikke er fra Kautokeino er det bestilt overnatting på Thon hotell.

Flybilletter og eventuell leiebil bestiller dere selv via Berg-Hansen reisebyrå. Fakturareferanse 1330iast / 211100-211100

Dearvuodat

Sámi Allaskuvla

Liv Inger Somby
Rektor

Anne-Marie Gaino
Direktevra/direktør

Elektr. dohkkehuvvon, ii vuolláičállo / elektronisk godkjent. Ingen signaturer

Arkiiva - dok. 25/00278-6
 Áššemeannudeadji Mikkel Anders Kemi

Arkiivakoda. 131

Saksgang
 Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton
 23.10.2025

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

REHKETOALLU 2. TERTIÁLA 2025

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Stivra dohkkeha Sámi allaskuvlla rehketoalu 2.tertiála 2025 oktan jodiheaddjikommentáran, oppalašlistu juolludemiin ja notáhttadieđuiguin.

/

Styret godkjenner Samisk høgskoles regnskap for 2.tertiál 2025 med ledelseskomentar, bevilgningsoppstilling og noteopplysninger.

Mildosat/Vedlegg:

1. 2.tertiála 2025 rehketoalu jodiheaddjekommentára / Ledelseskomentarer til regnskap 2.tertiál 2025
2. Áigodahttinmálle mielde doaimmarehketoallu ja oppalašlistu juolludemiin, mas leat fárus notat ja tabeallat. /Virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet og bevilgningsprinsippet med tilhørende noter og tabeller

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Sámi allaskuvlla 2.tertiála 2025 rehketoallu lea dahkkon njuolggadusaid ja heivehusaid mielde, mat bohtet ovdan Stáda ekonomijastivrema njuolggadusaiguin, Stáhtalaš Rehketoallostándariigguin (SRS) ja johtočállosiiguin, mas leat vejolaš spiehkastandieđut ja Finánsadepartemeantta ráhkaduvvon gullelaš njuolggadusaiguin ja bagadusčállosiiguin, Ekonomijastivrema direktoráhta ja Máhttodepartemeantta heivehusaiguin universitehta- ja allaskuvlasuorgái.

Máhttodepartemeantta reivviin tertiála rehketoaldu birra, b. 20.12.2024, 28.04.2025 ja 25.08.2025 bohtet ovdan gáibádusat allaskuvlla rehketoaldu čilgemii ja ovdanbuktimii. Rehketoallu b. 31.08.2025 lea raporterejuvvon standárda čilgehusplána mielde. Jođihangoddi oaiivilda ahte rehketoallu addá rievttis gova allaskuvlla doaimmas, beaivemearis 31.08.2025.

TNOK	Budsjett 2.t 25	Regnskap 2.t 25	Differanse
Sisaboadut - Inntekter	kr 105 257	kr 88 810	-kr 16 448
Bálkkát - Lønn	kr 66 802	kr 60 267	-kr 6 535
Eará doaibmagolut - Andre driftskostnader	kr 40 018	kr 34 220	-kr 5 798
Sum golut - Sum kostnader	kr 106 819	kr 94 487	-kr 12 332
Supmi - Sum	-kr 1 562	-kr 5 677	-kr 4 115

Eanetgeavaheapmi bušeahta ektui doaimmain lei TNOK 4 115, earet finánsagolut. Sámi allaskuvla lei bušeteren eanetgeavaheami TNOK 1 562 ja boadus šattai eanetgeavaheapmi TNOK 5 677.

Sisaboadut ledje TNOK 16 448 unnit go bušeterejuvvon. Vállo čilgehus dasa lea ahte ledje vakánta virggit, odđa virggehasat geat eai leat vel álgán ja unnit doaibma proševttain go bušeterejuvvon ja de eat leat beassan sisafievrridit eambo go dan man olu golut leat leamaš.

Goluid bealde lei unnitgeavaheapmi TNOK 12 332 bušeahta ektui. Sullii bealli das, TNOK 6863, lea unnitgeavaheapmi rámma doaimmain. Dat unnitgeavaheapmi lea juhkon sullii TNOK 1 500 sihke hálddahas, Sámi oahpaheaddjeoahpuid goađis ja Giella, duoji ja servodatdiehtaga goađis, ja sullii TNOK 824 Lohkanguovddázis ja TNOK 772 stipendiáhtain. Stuurimus čilgehus dasa lea guoros virggit ja ahte gođiide ja ossodagaide biddjui buot virggiid olles jahkebálká bušehtii, vaikko leat virggehasat geat eai leat bargan olles jagi. Duogáš dasa lea vuoi gođiin ja ossodagaiguin lea vehá doaibmamunni vejolaččat vieččat sisa gaskaboddosaš bargiid dahje oastit bálvalusaid dan botta go virggehas ii leat sájás.

Muđui lei sullii TNOK 2 882 unnitgeavaheapmi proševttain. Das lea vállo čilgehus go moatti stورات proševttain leat váilon olbmot čadahit buot bargguid ja nu leat proševttat manjonan. Fágalaš analysajoavkkus ja Ofelašdoaimmas lea maid leamaš unnitgeavaheapmi bušeahta ektui, oktiibuot sullii TNOK 2 300. Das lea vállo čilgehus ahte stورات golut bohtet čakčat.

Norggas lea stádaásahusain oktasaš vuohki mot rehkenastá jahkevirggehasaid, ja dat čájeha ahte jahkevirggehasat leat lassánan ovddit jagi ektui 7,5 jahkevirggehasain, ja leat dál 105 jahkevirggehasa. Bálkágolut leat maid lassánan TNOK 5 738 ovddot jagi ektui, muhto lei goitge

TNOK 6 535 unnit go bušeterejuvvon. Čilgehus dasa lea oalle stuora bálkálássáneapmi manemus jagi ja eambo bargit.

Bálkkát ja sosiála golut dahket 63,8% obbalaš goluiguin ja kontuvragolut ges 18 %. Dat mearkkaša ahte 81,8% obbalaš goluiguin leat čadnon bálkkáide ja kánturgoluide. Sámi allaskuvla dárbbáša dan geažil stabiila prošeaktasisaboađuid ja várrejuvvon ruhtadeami, vai sáhtta bisuhit doaimadási ja láhčit dárbbášlaš doaimmanmuni ásahusa viidáset ovdáneapmái.

Allaskuvla ruhtadilli lea hearki, go eanas geavatkeahces ruhta lea bušeterejuvvon geavahuvvot dan jagi mielde. Diimmá liige juolludeami lei buorre ja mielddisbuvttii ođđa doaimmaid, muhto dat ii buoridan vuodđu ruhtadeami . Bušeahces oaidnit ahte jahkáša rámmajuolludeapmi ii govčča buot rámma goluid ja danne leat bušeteren geavahit geavatkeahces ruđa gokčat rámmagoluid dán jagi. Dat mearkkaša ahte allaskuvllas váilu guhkitáigge ruhtadeapmi gokčat buot rámmagoluid. Unnitgeavaheapmái, dan rádjai jagis, lea váldo čilgehus ahte virgádeamit válde áiggi. Dasa lassan leat muhtun virggit biddjon ruovttoluotta bušehetti dušše dán jáhkái ja gaskaboddosaš virggiid lea váttis deavdit. Dat dágaha ahte orro báhcime ruhta dan jagi bušeahces. Lea buorre jus nagodit seastit veahá liigeruđas, vuoi lea munni eahpeplánejuvvon goluid gokčat.

Ovdáneapmi doarjjaoasis mii lea várrejuvvon juolludanruhtaduvvon doibmii

Sámi allaskuvllas lei 31.08. 2025:s TNOK 31 233 várrejumis (čoggojuvvon unnitgolaheapmi) čadnon Máhttodepartemeantta (MD) ruhtajuolludeapmái. Das lea TNOK 20 275 čadnon doaimmaide ja TNOK 10 958 čadnon investeremiidda. Várrejuvvon ruhta investeremii lea tertiala mielde njedjan TNOK 5 866. Čilgehus dása lea investeremat mat leat dáhkkon áigodagas. Guhkitáigge investerendárbbuid (investerenplána) ektui livčče várrejumit galgan stuoribut. Nu go namuhuvvon bajábealde, de lea friddja geavatkeahces ruhta TNOK 20 275. Dat lea lassánan dán jagi mielde, go buot juolludeapmi ii leat geavahuvvon vuosttaš ja nuppi tertialas. Dat guoská sihke rámmadoaimbi ja maidai juolludeapmi sierra doaimmaide. Stuora oassi dain sierra doaimmain ii leat plánejuvvon čadahuvvot ovdal čakčat.

Áigodaga čadahuvvon investeremat

Sámi allaskuvla lea 2025 bušeahces várren TNOK 9 800 investeremiidda. Dás lea adnon/investerejuvvon obbalaččat TNOK 5 866 dan rádjai jagis. Stuuramus investeremat leat studeantavistái ja AV rusttegiid odasteapmái, ođđa neahttasiidu ja dulkonstrustegat.

Arkiiva - dok. 25/00278-6
Áššemeannudeadji Mikkel Anders Kemi

Arkiivakoda. 131

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton
23.10.2025

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

REHKETOALLU 2. TERTIALA 2025

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Styret godkjenner Samisk høgskoles regnskap for 2.tertial 2025 med ledelseskomentar, bevilgningsoppstilling og noteopplysninger

Stivra dohkkeha Sámi allaskuvlla rehketoalu 2.tertiala 2025 oktan jodiheaddjikomentáran, oppalašlistu juolludemiin ja notáhttadieđuiguin.

Mildosat/Vedlegg:

- 1.Ledelseskomentarer til regnskap 2.tertial 2025
2. Virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet og bevilgningsprinsippet med tilhørende noter og tabeller

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Samisk høgskoles regnskap for 2.tertial 2025 er avlagt i samsvar med reglement for økonomistyring i staten, Statlige Regnskapsstandarder (SRS), rundskriv med opplysning om eventuelle avvik og etter de tilhørende retningslinjene og veiledningsnotat som er utarbeidet av Finansdepartementet, Direktoratet for økonomistyring og Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høgskolesektoren. Krav til oppstilling og presentasjon av høgskolens regnskap fremkommer blant annet i brev fra Kunnskapsdepartementet av 20.12.2024, 28.04.2025 og 25.08.2025 som omhandler tertialregnskap. Avlagt regnskap pr. 31.08.2025 er presentert og rapportert i henhold til standard oppstillingsplan. Regnskapet gir etter ledelsens mening et riktig bilde av høgskolens drift per 31.08.2025.

TNOK	Budsjett 2.t 25	Regnskap 2.t 25	Differanse
Sisaboađut - Inntekter	kr 105 257	kr 88 810	-kr 16 448
Bálkkát - Lønn	kr 66 802	kr 60 267	-kr 6 535
Eará doaibmagolut - Andre driftskostnader	kr 40 018	kr 34 220	-kr 5 798
Sum golut - Sum kostnader	kr 106 819	kr 94 487	-kr 12 332
Supmi - Sum	-kr 1 562	-kr 5 677	-kr 4 115

I forhold til budsjettet var det et merforbruk på TNOK 4 115 utenom finanskostnader. Samisk høgskole hadde budsjettet med et merforbruk på TNOK 1 562 og resultatet ble et merforbruk på TNOK 5 677.

Inntektene var TNOK 16 448 mindre enn budsjettet. Her er hovedforklaringa vakante stillinger, nye stillinger som enda ikke er besatt, samt mindre aktivitet på prosjekter. Dette medfører at vi ikke kunne inntektsføre mer enn det utgiftene tilsvarer.

På kostnadssiden var det ett mindreforbruk på TNOK 12 332 i forhold til budsjettet. Ca halvparten av dette, TNOK 6 863, var på ordinær rammedrift. Dette mindreforbruket er delt på ca TNOK 1 500 på hver av administrasjonen, institutt for lærerutdanninger og institutt for språk, duodji og samfunnsfag og ca TNOK 824 på nasjonalt senter for samisk i opplæringen og TNOK knytter seg til mindreforbruk blant stipendiatene. Hovedforklaringen på dette mindreforbruket er vakante stillinger og at avdelingene fikk budsjettene for hele årslønnen i budsjettet selv om stillingene ikke er besatt hele året. Bakgrunnen for dette var at avdelingene skulle ha litt handlingsrom for å kunne hente inn midlertidige tilsetninger eller kjøpe inn tjenester for de stillingene som ikke er besatt. Ellers er ca TNOK 2 882 av mindreforbruket tilknyttet prosjekter. Her er hovedforklaringa at et par større prosjekter har manglet ansatte til å utføre planlagte oppgaver og prosjektene er dermed forsinket. Faglig analysegruppe og Samiske veivisere har også mindreforbruk i forhold til budsjettet på ca TNOK 2 300. Her er hovedforklaringa at en del større utgifter kommer til høsten.

Statlige enheter har et felles system for hvordan årsverk skal regnes, og den viser at antall årsverk er økt i forhold til samme periode i fjor med 7,5 årsverk til 105 årsverk. Lønnskostnadene har også økt med TNOK 5 738 i forhold til året før, men samtidig TNOK 6 535 mindre enn budsjettet. . Forklaring på økte lønnskostnader er et relativt stort lønnsoppgjør forrige år og flere ansatte.

Lønn og sosiale kostnader utgjør 63,8 %, mens kontorutgifter utgjør 18 % av de totale kostnader. Dette betyr at 81,8 % av de totale utgiftene er bundet opp i lønn og husleie. Samisk høgskole er derfor avhengig av stabile prosjektinntekter og øremerkede midler for å opprettholde aktivitetsnivået og skape nødvendig handlingsrom for videreutvikling av institusjonen.

Samisk høgskoles økonomiske situasjon er sårbar, og mesteparten av ubrukte midler er budsjettet brukt i løpet av året. Fjorårets ekstra tildeling er gledelig. Den medfører nye tiltak, men styrker ikke høyskolens grunnfinansiering. I budsjettet ser vi at de årlige tildelingene ikke dekker totale rammekostnader og derfor er ubrukte midler brukt til å dekke rammekostnader i år. Det betyr at Samisk høgskole mangler langsiktig finansiering til dekning av rammekostnadene. Mindreforbruket hittil i år har hovedforklaring i at tilsetninger tar tid. I tillegg har enkelte stillinger bare budsjettdekning dette året og disse er vanskelige å fylle. Dette gjør at det ser ut til at det blir en del midler igjen i årets budsjett. Det er bra hvis det er muligheter for å bygge opp litt kapital slik at høgskolen har mulighet å dekke uforutsette kostnader.

Utviklingen i bevilgningsfinansiert aktivitet

Samisk høgskole hadde 31.08.2025 TNOK 31 233 i total avsetning i knyttet opp mot tildeling fra Kunnskapsdepartementet. Av dette er TNOK 20 275 avsetninger til andre formål og TNOK 10 958 til investeringsavsetninger. Avsetninger knyttet til investeringer er redusert med TNOK 5 866 i løpet av året. Dette er knyttet opp mot investeringer aktivert i perioden. I forhold til investeringsbehovene skulle avsatt beløp vært større. Som nevnt ovenfor at avsetningen til andre formål TNOK 20 275. Dette har økt i perioden pga at hele tildelingen ikke er inntektsført og brukt i første og andre tertial. Dette gjelder både til rammedriften og øremerkede tiltak. Store deler av de øremerkede tiltakene er planlagt gjennomført til høsten.

Gjennomførte investeringer i perioden

Samisk høgskole har avsatt TNOK 9 800 til investeringer for 2025. Det er aktivert investeringer for TNOK 5 866 hittil i år. Dette viser at investeringene hittil i år har god fremdrift. De største investeringer har vært til studenthus, fornyelse av AV utstyr ny nettside og tolkeutstyr.

Det Kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Ledelseskommentar regnskap 2. tertial 2025

Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og i samsvar med reglene i SRS

Samisk høgskoles regnskap er avlagt i samsvar med reglement for økonomistyring i staten, de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og rundskriv fra Finansdepartementet. Det innfrir også krav fra Kunnskapsdepartementet om opplysning av eventuelle avvik og Finansdepartementets tilhørende retningslinjer og veiledningsnotat, samt Direktoratet for økonomistyring og Kunnskapsdepartementets (KD) tilpasninger for universitets- og høgskolesektoren. Regnskapet gir etter ledelsens mening et riktig bilde av høgskolens drift per 31.08.2025. Etter vår mening er det ingen vesentlige avvik i regnskapet i perioden. Samisk høgskole bekrefter at institusjonens revisor er Riksrevisjonen.

Avvik mellom periodisert budsjett og regnskap, inkludert en omtale av den økonomiske driften

Samisk høgskole hadde pr. 31.08.2025 TNOK 4 131 i avvik i forhold til periodisert budsjett. Høgskolen hadde i periodisert budsjett budsjettert med et merforbruk på TNOK 1 562, mens det regnskapsmessig ble et merforbruk på TNOK 5 677. Dette tilsvarer 6,4 % avvik i forhold til inntektene og anses som akseptabelt. Merforbruket skyldes aktiverte investeringer.

Høgskolen hadde pr 31.08.2025 TNOK 88 810 TNOK i inntekter totalt. Dette er TNOK 16 448 lavere enn budsjettert. Dette skyldes i det vesentlige lavere aktivitet enn budsjettert på rammedriften som følge av vakante stillinger og forsinkelser på noen tiltak og prosjekter, som dermed gjør at hele grunnbevilgninga samt bevilgninga fra andre departementer heller ikke er inntektsført som budsjettert. Avviket utgjør 14,7 %. Avviket anses som akseptabelt hensyntatt motsatt sammenstillingsprinsipp og forklaringer under kostnadssiden. Inntektsføringer fra oppdragsprosjekter var TNOK 3 257 lavere enn budsjettert og skyldes forsinkelser i prosjekter.

Vår dato

29.09.2025

Vår referanse

25/00278-5

Inntektene er TNOK 2 680 høyere enn i samme periode i fjor og anses som et mindre avvik, hensyntatt at tildelingen er på ca samme nivå som i fjor.

På kostnadssiden hadde Samisk Høgskole et mindreforbruk i henhold til periodeisert budsjett på TNOK 12 332.

Totalt tilsvarer dette et avvik på 11,5 %, og skyldes en del vakante stillinger samt ansettelser i nye stillinger, der ansettelsesprosessene er i gang. Dette resulterer også i lavere aktivitet på andre driftsutgifter.

Lønn og sosiale kostnader er TNOK 6 535 mindre enn budsjettet. Dette tilsvarer 9,8 % i forhold til lønnsbudsjettet. Avviket anses som akseptabelt, da det har vært utfordringer med å rekruttere personell til nye stillinger, samt at ansettelsesprosesser generelt er tidskrevende. Tiltaket her vil være aktiv rekruttering av personell.

Andre driftskostnader (ekskl. avskrivninger) har mindreforbruk i forhold til budsjettet på TNOK 6 172 som tilsvarer 16,2%. Dette skyldes i stor grad forsinket eller lavere aktivitet på enkelte nye tiltak, samt litt lavere aktivitet på prosjekter. Dette har til dels sammenheng med ubesatte stillinger og mindreforbruket på lønn.

Lønnskostnadene er TNOK 5 738 høyere enn i samme periode i fjor.

Hovedsakelig skyldes det lønnsoppgjøret, samt en økning i årsverk. Andre driftskostnader er TNOK 539 høyere enn i samme periode i 2024. Dette anses som marginalt.

Lønn og sosiale kostnader utgjør 63,8 % av totale kostnader, mens husleierelaterte kostnader utgjør 18 %. Totalt er 81,8 % av de totale kostnadene bundet opp mot husleie og lønn. Samisk høgskole er fortsatt avhengig av stabile prosjektinntekter og øremerkede midler for både å opprettholde aktivitetsnivået og skape nødvendig handlingsrom for videreutvikling av institusjonen.

Høgskolen har fått rammetildeling til nye oppgaver som skaper økt aktivitet og nye ansettelser. Dette er også hovedårsaken til at høgskolen er noe etter budsjett på kostnadssiden. Det jobbes i tillegg med å oppnå finansiering til nye prosjekter. Som statens minste høgskole er Samisk høgskole sårbar for svingninger i rammetildelingen, noe som skaper uforutsigbarhet og usikkerhet i planleggingen av driften. I tillegg har høgskolen fått øremerkede midler til flere tiltak med halvårsvirkning i 2025. Der er det planlagt aktiviteter 2 halvår i år.

Regnskapet viser at det tar tid å øke aktivitetsnivået som følge av ekstra tildelinger, når driften i utgangspunktet er redusert ut ifra ordinær tildeling, og det tar tid å planlegge og ansette for nye aktiviteter. Den økonomiske driften har vært tilfredsstillende i andre tertial 2025, hensyntatt høy kostnadsvekst de senere årene, samtidig som økte tildelinger har ført til flere oppgaver. Sammenliknet med 2024 er den økonomiske driften bedret, som følge av økte bevilgninger. Økt bevilgning gjorde at de fleste av stillingene som var holdt vakant i 2024, kunne besettes og fører til økt i aktivitetsnivå i 2025. For noen av disse stillingene er det bare budsjettdekning for inneværende år, da langsiktig rammefinansiering ikke dekker opp alle vakante stillinger. Dette gjør at det har vært utfordrende å besette disse stillingene for 2025.

Utviklingen i avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet

Vår dato

Vår referanse

29.09.2025

25/00278-5

Samisk høgskole hadde per 31.08.2025 TNOK 31 233 i total avsetning knyttet opp mot bevilgning fra KD. Avsetningen er økt med TNOK 7 899 sammenlignet med 31.12.2024. Av dette er TNOK 20 275 avsetninger til andre formål, som tilsvarer 16% av rammetildelingen. Avsetninger til investeringer er på TNOK 10 958 og tilsvarer 8% av rammetildelingen. Totale avsetninger er på TNOK 31 233 og tilsvarer 24% av rammetildelingen.

Det anses som positivt at høgskolen har en buffer på avsetninger til andre formål og mesteparten av dette er budsjettert brukt til rammefinansiering i 2025, samt til forskningsaktiviteter i regi av NSI.

Avsetningene til investeringer er på TNOK 10 958, mens planlagte investeringer i investeringsplanen utgjør TNOK 27 000. Avsetningene til investeringer er redusert med TNOK 5 866 i løpet av året. Dette skyldes gjennomførte investeringer i perioden.

Avsetninger til andre formål (5% regelen) vil bli brukt til å finansiere driften, samt som buffer for faglige aktiviteter. Hovedforklaringene til det økte avsetningsnivået er at hele bevilgningen ikke er inntektsført i første og andre tertial, blant annet fordi noen av tiltakene først starter opp til høsten. Størrelsen på avsetningene har ikke påvirket måloppnåelsen i stor grad, men lavere kapasitet går utover faglig arbeid til en viss grad.

Andre avsetninger gjelder midler fra KDD, som er redusert med TNOK 1 434 i løpet av 2025 til TNOK 1 663. Det er avsetninger til Faglig analysegruppe for samisk statistikk og Samiske veivisere, som skyldes halvårslige utbetalinger, der andre utbetaling enda ikke er gjort. Avsetninger til prosjekter er redusert med TNOK 1 683, som skyldes utbetalingsfrekvensen på de forskjellige prosjektene.

Investeringer

Samisk høgskole har til og med andre tertial 2025 aktivert investeringer for TNOK 5 866. De største investeringene er knyttet til bygningsmessige tilpasninger av studentlokaler og andre lokaler, oppgradering av AV-utstyr på møte- og undervisningsrom, samt ny nettside og ferdigstilling av tolkeanlegg.

Investeringsbudsjettet for 2025 er på TNOK 9 800. Aktiveringene viser at investeringene er i rute. Investeringsbehovet for perioden 2025-2029 er på TNOK 27 000 jfr. investeringsplanen. Totale avsetninger til investeringene er TNOK 10 958. Investeringsplanen er vedtatt av høgskolestyret 13.03.2025. Sett opp mot investeringsbehovet, er det nødvendig å øke avsetninger til fremtidige investeringer.

Dearvuodat

Velg et element.

Anne-Marie Gaino
Direktevra

Mikkel Anders Kemi

Vår dato

29.09.2025

Vår referanse

25/00278-5

Arkiiva - dok. 24/00605-20
Áššemeannudeadd May Kristin Utsi Vars
ji

Arkiivakoda. 204

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

SÁMI ALLASKUVLLA KVALIFIKAŠUVDNAGÁIBÁDUSAT DIEĀLAŠ VIRGGIIDE/ KVALIFIKASJONSKRAV FOR VITENSKAPELIGE STILLINGER VED SAMISK HØGSKOLE

Direktevrra mearrádušárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Sámi allaskuvla stivra dohkkeha evttohuuvvon njuolggadusaid kvalifikašuvdnagáibádusaide dieđalaš virgekategorijjaide ja dan čuvvosiid.

Sámi allaskuvla stivra addá rektorii válddii dahkat rievdadusaid njuolggadusaide, dárbbu mielde.

//

Styret ved Sámi allaskuvla vedtar foreslåtte retningslinjer for kvalifikasjonskrav til vitenskapelige ansatte, med dets vedlegg.

Styret gir rektor fullmakt til å gjøre endringer i retningslinjene etter behov.

Čoahkkáigeassu/ Sammendrag

Skriv inn sammendrag her.

Mildosat/Vedlegg:

1. Sámi allaskuvlla kvalifikašuvdnagáibádusat dieđalaš virgekategorijjaide // Kvalifikasjonskrav for vitenskapelige stillinger ved samisk høgskole- norsk
2. Čilgehusat bargojoavkku evttohussii/ Arbeidsgruppens redegjørelse – Sámegillii / samisk
3. Čilgehusat bargojoavkku evttohussii/ Arbeidsgruppens redegjørelse – dárogillii/ norsk
4. Gelbbolašvuodamatriša/ Kompetansematrise – norsk
5. Gulaskuddancealkámušat/ hørings svar

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Ođđa universitehta- ja allaskuvláláhka bođii fápmui 1.8.2024¹ ja dasa gullelaš lánkaásahus dohkkehuvvui 24.6.2024², mas muhtádusnuolggadus lei gitta 1.8.2025. Lánkaásahusa kap 3 regulere earet eará gelbbolašvuoda- ja dokumentašuvdnagáibádusaid oahpahus- ja dutkivirggiid virgáibidjamiidda, virgeloktemiidda ja sirdima gaskkal virgekategorijaid (“overgang”). Lánkaásahus addá unnumsgáibádusa gelbbolašvuhtii mii gáibiduvvo iešguđetge virgái, ja addá válddii ásašusaide hábmet lagat gáibádusaid ja kriterajaid.

Sámi allaskuvllas biddjui bargojoavku oktii mii oačču válddii hábmet gelbbolašvuodagáibádusaid ásašussii, mat vástidit ásašusa dárbbuide. Bargojoavkku lahtut:

- Inga Elisa Páve Idivuoma, allaskuvlalektor (jodiheadjji)
- Nils Oskal, professor
- Máret J. Hætta, allaskuvlalektor
- Marit Breie Henriksen, vuosttašlektor/seniorráđdeaddi

May Kristin Utsi Vars, bargiidhoavda, bargojoavkku čálli/koordináhtor

Bargojoavku lea čađahan govda proseassa. Ášši lea ovdanbiddjon jodihanjovkui, DRŠ:ii dađistaga go bargu ovdánii, ja lea leamaš ásašusas gulaskuddamis. Bargojoavku loahpahii barggustis 15.9.2025, manjel go loahpalaš evttohus kriterajaide bidjui rektora ja direktvra ovdii. Ráđđádallan lea dahkkon DRŠ:ain 21.10.2024.

Bargojoavku lea hábmen evttohusa gelbbolašvuoda- ja dokumeanttašuvnna kriterajaid dieđalaš virgekategorijaide (mielddus 1). Lassin dán bargui, lea bargojoavku evttohan gelbbolašvuodamatriša (mielddus 3), mii čájeha vuohkkasit movt sáhtta dokumenteret iešguđetge beliid gelbbolašvuodas mii árvvoštallojuvvo dieđalaš virgáidan- /virgelokten-/ virgesirdinproseassain. Bargojoavku lea fátmastan maiddái dutkivirggiid, vaikko dat eai gula universitehta- ja allaskuvlálágalánkaásahussii, ja nu eai lean čielgasit bargojoavkku mandáhtas. Ágga dása lea go joavku anii dehálažžan árvvoštallat go leat virgekategorijat maid ásašus geavaha ja vai šaddet oktageardánis gelbbolašvuodagáibádusaid maiddái dáidda virggiide, giellagáibádusaid ektui. Bargojoavkku ollislaš árvvoštallan/čilgehusat bohtet ovdán mielddus 2:is.

Direktvra čuovvola bargojoavkku evttohusa ja bidjá evttohusa stivrra ovdii.

//

¹ [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\) - Lovdata](#)

² [Forskrift til universitets- og høyskoleloven \(universitets- og høyskoleforskriften\) - Lovdata](#)

Ny universitets- og høgskolelov trådte i kraft 1.8.2024³ og tilhørende forskrift ble vedtatt 24.6.2024⁴, med overgangsregler gjeldende for forskriftens kap 3, til og med 1.8.2025. Forskriftens kapittel 3 regulerer blant annet krav til kompetanse og dokumentasjon ved ansettelser av undervisnings- og forskerstillinger, ansettelser og overgang mellom stillingskategorier ("overgang"). Forskriften gir minimumskrav til kompetanse i den enkelte stilling, og gir myndighet til institusjonene å utforme nærmere krav og kriterier.

Det ble igangsett en arbeidsgruppe, som fikk i mandat å utforme kompetansekrav gjeldende for Sámi allaskuvla, som samsvarer med institusjonens behov. Arbeidsgruppens medlemmer:

- Inga Elisa Påve Idivuoma, høgskolelektor (arbeidsgruppens leder)
 - Nils Oskal, professor
 - Máret J. Hætta, høgskolelektor
 - Marit Breie Henriksen, førstelektor/seniorrådgiver
- sekretær/ koordinator: May Kristin Utsi Vars, personalsjef

Arbeidsgruppen har hatt en bred prosess. Saken er forelagt ledergruppen, IDF underveis i arbeidet, og har vært på høring. Arbeidsgruppen avsluttet sitt arbeid den 15.9.2025, etter at det endelige forslaget til kriterier ble forelagt rektor og direktør. Drøftning, etter hovedavtalens § 18, gjennomføres med DRŠ 21.10.2024.

Arbeidsgruppen har utformet forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier for vitenskapelige stillingskategorier (vedlegg 1). I tillegg til dette arbeidet har arbeidsgruppen foreslått en kompetansematrise (vedlegg 4) som viser hensiktsmessige måter å dokumentere ulike sider ved den kompetansen som vurderes i vitenskapelige ansettelses- /tilsetnings-/ ansettelsesprosesser. Arbeidsgruppen har også omfavnet forskerstillinger, selv om disse ikke faller inn under universitets- og høyskoleloven eller dets forskrift, og dermed ikke er definert i arbeidsgruppens mandat. Begrunnelsen for dette er at gruppa anså det som viktig å favne om de stillingskategoriene institusjonen benytter for å forsikre om at kompetansekravene ved SA blir gjennomgående for alle vitenskapelige stillinger hva angår språkkravene. Arbeidsgruppens samlede vurderinger/beskrivelser fremkommer i vedlegg 3.

Direktøren følger opp arbeidsgruppens forslag og legger forslaget fram for styret.

³ [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\) - Lovdata](#)

⁴ [Forskrift til universitets- og høyskoleloven \(universitets- og høyskoleforskriften\) - Lovdata](#)

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

Innhold

1. Generelt	2
2. Kvalifikasjonskrav for ansettelse, overgang og opprykk	2
2.1. Høgskolelærer	2
2.2. Høgskolelektor	3
2.3. Førstelektor	3
2.4. Dosent	3
2.5. Førsteamanuensis	4
2.6. Professor	4
2.7. Forsker 1108 (forsker)	5
2.8. Forsker 1109 (seniorforsker)	5
2.9. Forsker 1183 (toppforsker)	6
2.10. Krav til samiskkompetanse	6
2.11. Krav til norskkompetanse	6
3. Utdanningsfaglig kompetanse	7
3.1. Utdanningsfaglig kompetanse	7
3.3. Tilleggskrav til basiskompetanse til stilling som dosent	8
3.4. Tilleggskrav til basiskompetanse til stilling som professor	9
3.5. Kvalifiseringsmåter	9
3.7. Tilleggskrav utover felles kompetansekrav	9
4. Kompetanseområder og kompetansevurdering	10
4.1. Kompetansematrise - Kompetanseområder som kan inngå i den helhetlige kompetansevurderingen	10
4.2. Fordeling av ansvar for vurdering av de ulike kompetanseområdene	11
4.3. Helhetlig kompetansevurdering	12
5. Ansettelse	12
5.1. Ansettelsesvedtak og arbeidsavtale	13
6. Overgang og opprykk	13
6.1. Adgang til å søke opprykk	13
6.2. Vurderings- og beslutningsprosess ved opprykk	15
6.3. Adgang til å søke overgang	15

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

1. Generelt

01.08.2024 ble ny universitets- og høyskolelov (UH-lov) og tilhørende forskrift gjeldende. I dette dokumentet gis det en orientering om de viktigste endringene i regelverket, og beskriver SA sine retningslinjer, med fokus på ansettelse, opprykk og overgang i undervisnings- og forskningsstillinger-

2. Kvalifikasjonskrav for ansettelse, overgang og opprykk

Kvalifikasjonskravene til undervisnings- og forskningsstillinger framgår av Forskrift til universitets- og høyskoleloven (2024) med tilhørende SA-retningslinjer.

Kvalifikasjonskravene i Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (2006) kan i en overgangsperiode (jf. uh-forskrift § 5-2) legges til grunn for:

- søknad om opprykk fra høyskolelektorlektor til førsteamanuensis frem til 31. desember 2027.

Kvalifikasjonskrav til forskerstillinger framgår av Statens personalhåndbok pkt. 5.7.2 og 5.7.3 med utfyllende SA-retningslinjer.

Det er samme kvalifikasjonskrav ved ansettelse, overgang og opprykk. Ved ansettelse gjøres det også en vurdering av personlig egnethet, i tillegg til annen ønsket kompetanse som fremgår av utlysningsteksten.

Ansatte kan søke opprykk fra grunnstilling via førstestilling til toppstilling innenfor professorstigen, dosentstigen og forskerstigen. Ved SA kan høyskolelektorer som har tatt doktorgrad, søke opprykk til førsteamanuensis. Kombinerte undervisnings- og forskningsstillingene førstelektor og førsteamanuensis, dosent og professor er sidestilte stillingskategorier ved akkreditering av norske høyere utdanningsinstitusjoner og SA åpner for at ansatte kan søke overgang mellom dosentstigen og professorstigen.

Samtlige undervisnings- og forskerstillinger har krav til utdanningsfaglig kompetanse. Denne fremkommer i kapittel 3.

I henhold til Forskrift til universitets- og høyskoleloven (2024) § 3-9 (2) og § 2-3 andre ledd, er kravet om norskferdigheter erstattet med krav om ferdigheter i samisk på tilsvarende nivå (B2), på samtlige områder der norskferdigheter kreves.

I tillegg til minstekrav som fremkommer av uh-forskrift § 3-2 til 3-7, er det et krav om norskspråklig kompetanse på nivå B1. Dette kravet gjelder også for forskerstillinger. Kompetanse i svensk eller dansk er likestilt med norsk.

2.1. Høyskolelærer

For å innfri kvalifikasjonskravene til universitets- og høyskolelærer (uh-forskrift § 3-2) kreves minst:

- a. lavere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
- b. utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8,

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

- c. samiskferdigheter på nivå B2 og
- d. relevant yrkes- eller undervisningserfaring.

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- e. Norskferdigheter (svensk el. Dansk) på nivå B1

2.2. Høgskolelektor

For å innfri kvalifikasjonskravene til universitets- og høgskolelektor (uh-forskrift § 3-3) kreves minst:

- a. høyere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
- b. utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8,
- c. samiskferdigheter på nivå B2 og
- d. relevant yrkes- eller undervisningserfaring.

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- e. Norskferdigheter (svensk el. dansk) på nivå B1

2.3. Førstelektor

For å innfri kvalifikasjonskravene til førstelektor (uh-forskrift § 3-4) kreves minst:

- a. høyere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
- b. utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8,
- c. samiskferdigheter på nivå B2,
- d. relevant yrkes- eller undervisningserfaring og
- e. bidrag til faglig utviklingsarbeid på høyt nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet/yrkesfeltet.

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- d. Norskferdigheter (svensk el. dansk) på nivå B1

SA legger Frascati-manualens definisjon av forsknings- og utviklingsarbeid til grunn for forståelsen av faglig utviklingsarbeid.

2.4. Dosent

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

For å innfri kvalifikasjonskravene til dosent (uh-forskrift § 3-5) kreves minst:

- a. høyere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
- b. utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8,
- c. samiskferdigheter på nivå B2,
- d. omfattende relevant yrkes- eller undervisningserfaring og
- e. vesentlige bidrag til faglig utviklingsarbeid på høyeste nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet/yrkesfeltet.

Utdanningsfaglig tilleggskrav, i tillegg til det som fremkommer av kapittel 3.2:

- f. Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid og høy grad av refleksjon over egen praksis
- g. Bred erfaring med undervisning og veiledning på ulike nivå
- h. Omfattende erfaring med utdanningsledelse og deltakelse i fagfellesskap i høyere utdanning

SAs tilleggskrav for alle vitenskapelige toppstillinger:

- i. kompetanse innenfor kunnskap i bruk (innovasjon, formidling og samspill med samfunnet) og/eller
- j. Akademisk ledelse, verv og administrasjon

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- k. Norskferdigheter (svensk el. dansk) på nivå B1

SA legger legger Frascati-manualens definisjon av forsknings- og utviklingsarbeid til grunn for forståelsen av faglig utviklingsarbeid.

2.5. Førsteamanuensis

For å innfri kvalifikasjonskravene til førsteamanuensis (uh-forskrift § 3-6) kreves minst:

- a. doktorgrad innen relevant fagområde, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert enten ved vitenskapelig arbeid eller kunstnerisk arbeid av samme omfang og kvalitet,
- b. utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8 og
- c. samiskferdigheter på nivå B2.

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- d. Norskferdigheter (svensk el. dansk) på nivå B1

2.6. Professor

For å innfri kvalifikasjonskravene til professor (uh-forskrift § 3-7) kreves minst:

- a. doktorgrad innen relevant fagområde, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert enten ved vitenskapelig arbeid eller kunstnerisk arbeid av samme omfang og kvalitet,

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

- b. utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8
- c. samiskferdigheter på nivå B2
- d. vesentlige bidrag til forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid på høyeste nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet.

SAs krav til utdanningsfaglig kompetanse fremgår av kapittel 3.2. Tilleggskrav for professor:

- e. kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid og høy grad av refleksjon over egen praksis
- f. bred erfaring med veiledning, fortrinnsvis på master/ph.d.-nivå
- g. initiere, lede og/eller delta i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap

SA tilleggskrav for alle vitenskapelige toppstillinger:

- h. kompetanse innenfor kunnskap i bruk (innovasjon, formidling og samspill med samfunnet)
- i. Akademisk ledelse, verv og administrasjon

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- j. Norskferdigheter (svensk el. dansk) på nivå B1

2.7. Forsker 1108 (forsker)

For å innfri kvalifikasjonskravene til forsker 1108 (SA lønnspolitikk - stillingsbeskrivelser og lønnsfastsettelse) kreves minst:

- a. høyere grads utdanning på universitets-/ høyskolenivå, eller tilsvarende

SAs tilleggskrav:

- b. samiskferdigheter på nivå B2 og
- c. Norskferdigheter (svensk el. dansk) på nivå B1

2.8. Forsker 1109 (seniorforsker)

For å innfri kvalifikasjonskravene til forsker 1109 (Statens personalhåndbok 5.7.2 § 4) kreves forskningskompetanse på førsteamanuensisnivå, dvs. minst:

- a. norsk doktorgrad, eller utenlandsk doktorgrad godkjent som likeverdig med norsk doktorgrad, eller førsteamanuensiskompetanse ved norsk virksomhet, eller dokumentert kompetanse på tilsvarende nivå gjennom vitenskapelig arbeid av tilsvarende omfang og kvalitet

SAs tilleggskrav:

- a. samiskferdigheter på nivå B2 og
- b. Norskferdigheter (svensk el. dansk) på nivå B1

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

2.9. Forsker 1183 (toppforsker)

For å innfri kvalifikasjonskravene til forsker 1183 kreves forskningskompetanse på professornivå, dvs. minst:

- a. doktorgrad innen relevant fagområde, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert ved vitenskapelig arbeid av tilsvarende omfang og kvalitet
- b. vesentlige bidrag til forskning på høyeste nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder for professorer innen fagområdet.

SAs tilleggskrav for alle vitenskapelige toppstillinger:

- c. kompetanse innenfor kunnskap i bruk (innovasjon, formidling og samspill med samfunnet)
- d. Akademisk ledelse, verv og administrasjon

SAs tilleggskrav:

- a. samiskferdigheter på nivå B2 og
- b. Norskferdigheter (svensk el. dansk) på nivå B1

2.10. Krav til samiskkompetanse

I henhold til Forskrift til universitets- og høyskoleloven (2024) § 3-9 (2) og universitets- og høyskoleloven § 2-3 andre ledd, er kravet om norskferdigheter erstattet med krav om ferdigheter i samisk på tilsvarende nivå (B2), på samtlige områder der norskferdigheter kreves.

Kvalifikasjonskrav til samiskferdigheter må være oppfylt for å kunne søke overgang eller opprykk.

I særlige tilfeller kan det gis unntak for språkkravet for ansatte i ekstraervert (uh-forskrift § 3-9).

Det kan gis midlertidig unntak for samiskferdigheter, hvis det ikke er tilgang til samiskspråklige undervisere med nødvendig fagkompetanse eller der det er vedtatt at undervisningsspråket i forelesninger eller andre undervisningssituasjoner kan være på andre språk enn samisk. Slike unntak besluttet på grunnlag av en faglig vurdering. Begrunnelser for permanente unntak kan for eksempel ligge i fagets innhold, for eksempel at studiet innebærer opplæring på et annet språk eller retter seg primært mot internasjonale studenter ((Prop. 126 L (2022-2023) pkt. 23).

Det kan iht. uh-forskriften § 3-9 gjøres unntak fra språkkrav ved ansettelsen dersom arbeidsgiver legger til rette for at den ansatte kan oppnå kompetansen innen tre år fra ansettelsestidspunktet. Dersom den ansatte ikke har oppnådd kompetansen innen fristen, har vedkommende ikke kompetansen som kreves for stillingen. Arbeidsgiver skal vurdere videre tiltak.

Institusjonen kan be søkere om å dokumentere sine samiskferdigheter på B2-nivå etter Det felles europeiske rammeverket for språk. Språkkompetanse kan dokumenteres gjennom vitnemål fra [videregående skole/høyere utdanning](#) eller bestått språktest. Vurdering av språkkompetanse kan normalt gjøres administrativt.

2.11. Krav til norskkompetanse

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

I tillegg til minstekrav som fremkommer av uh-forskrift § 3-2 til 3-7, er det et krav om norskspråklig kompetanse på nivå B1. Dette kravet gjelder også for forskerstillinger. Kompetanse i svensk eller dansk er likestilt med norsk.

Kvalifikasjonskrav til norskferdigheter må være oppfylt for å kunne søke overgang eller opprykk.

Det kan gis unntak for språkkravet for ansatte i ekstraervert eller midlertidige stillinger.

Det kan gjøres unntak fra språkkrav ved ansettelsen dersom arbeidsgiver legger til rette for at den ansatte kan oppnå kompetansen innen tre år fra ansettelsestidspunktet. Dersom den ansatte ikke har oppnådd kompetansen innen fristen, har vedkommende ikke kompetansen som kreves for stillingen. Arbeidsgiver skal vurdere videre tiltak.

Institusjonen kan be søkere om å dokumentere sine norskferdigheter på B1-nivå etter Det felles europeiske rammeverket for språk. Språkkompetanse kan dokumenteres gjennom vitnemål fra videregående skole/høyere utdanning eller bestått språktest. Vurdering av språkkompetanse kan normalt gjøres administrativt.

3. Utdanningsfaglig kompetanse

SA har ambisjoner om å tilby utdanning og undervisning av høy kvalitet. Med hjemmel i uh-forskriften § 3-8 har SA fastsatt nærmere kriterier for utdanningsfaglig kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres.

Med utdanningsfaglig kompetanse menes pedagogisk eller didaktisk kompetanse for å fremme læring, blant annet kunnskap og ferdigheter innen utvikling og gjennomføring av undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå.

Alle søkere til undervisnings- og forskningsstillinger skal i søknaden dokumentere sin utdanningsfaglige kompetanse. Dette gjelder også ved søknad om overgang og opprykk. Dokumentert utdanningsfaglig basiskompetanse er et gjennomgående krav for ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger ved SA. Krav til utdanningsfaglig kompetanse må være oppfylt for å kunne søke overgang eller opprykk.

3.1. Utdanningsfaglig kompetanse

Utdanningsfaglig kompetanse utvikles over tid gjennom ulike aktiviteter og refleksjon, og inkluderer for eksempel å kunne:

- planlegge, gjennomføre, evaluere og utvikle undervisning, vurdering og veiledning som er forankret i både disiplinlig og utdanningsfaglig forskning og som fremmer studenters læring og utvikling
- bidra til å utvikle gode læringsmiljø, pedagogisk, fysisk, digitalt og psykososialt
- tilrettelegge for variasjon i undervisnings- og vurderingsformer, og bidra til faglig og pedagogisk nyskaping og hensiktsmessig bruk av teknologier
- tilrettelegge for samstemt undervisning gjennom å formulere hensiktsmessige læringsutbyttebeskrivelser på emne- og programnivå, og velge læringsaktiviteter og vurderingsformer som understøtter studentenes læring
- analysere, utarbeide og videreutvikle emne- og studieplaner innenfor sine fagområder
- utvikle og gjennomføre studentsentrerte og -aktiviserende læringsaktiviteter

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

- gjennomføre veiledning i ulike sammenhenger
- vurdere og gi tilbakemeldinger på oppgaver og avhandlinger
- bidra til å utvikle utdanningskvaliteten gjennom systematisk kvalitetsarbeid
- dokumentere og reflektere over resultater av egen undervisning og veiledning
- innhente og anvende tilbakemeldinger fra studenter, kolleger, arbeidsliv og samfunn til å videreutvikle undervisnings- og læringsaktiviteter
- kjenne til og forholde seg til aktuelle styringsdokumenter for undervisning i høyere utdanning
- initiere kollegialt samarbeid om utdanning og utdanningskvalitet på emne- og programnivå
- utvikle og dele læremidler og læringsressurser
- initiere og bidra til kollegaveiledning og utvikling av utdanningsfaglig kompetansetilbud
- begrunne eget lærings- og kunnskapssyn og forholde seg reflekterende til egen rolle i høyere utdanning

3.2. Felles kompetansekrav – utdanningsfaglig basiskompetanse

Universitets- og høgskolerådet har utarbeidet veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse, som SA har tatt utgangspunkt i.

Universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse/ utdanningsfaglig basiskompetanse er å kunne:

- planlegge og gjennomføre undervisning og veiledning, både individuelt og i samarbeid med kolleger, på en måte som fremmer studenters læring og faglige utvikling
- planlegge og gjennomføre FoU-basert undervisning og involvere studenter i FoU-baserte læringsprosesser
- velge, begrunne og videreutvikle hensiktsmessige læringsaktiviteter og undervisnings- og vurderingsmetoder i forhold til faglige mål og utdanningsprogram
- bidra til faglig og pedagogisk nyskaping gjennom valg av varierte undervisningsmetoder som inkluderer bruk av digitale verktøy
- begrunne eget lærings- og kunnskapssyn og forholde seg reflekterende til egen lærerrolle
- analysere, utarbeide og videreutvikle emne- og programplaner innenfor sine fagområder
- vurdere og dokumentere resultater fra egen undervisning og veiledning ut i fra forventninger i fagplaner og nasjonale rammeverk for høyere utdanning
- innhente og bruke tilbakemeldinger fra studenter, kolleger og samfunnet til å utvikle undervisnings- og læringsprosesser
- kjenne til aktuelle styringsdokumenter knyttet til undervisning i høyere utdanning

3.3. Tilleggskrav til basiskompetanse til stilling som dosent

I tillegg til de krav som stilles til utdanningsfaglig basiskompetanse i kap. 3.2 gjelder følgende krav ved ansettelse og opprykk til stilling som dosent:

- Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid og høy grad av refleksjon over egen praksis
- Bred erfaring med undervisning og utdanningsutvikling på ulike nivå
- Omfattende erfaring med utdanningsledelse og deltakelse i fagfelleskap i høyere utdanning

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

3.4. Tilleggskrav til basiskompetanse til stilling som professor

I tillegg til de krav som stilles til utdanningsfaglig basiskompetanse i kap. 3.2 gjelder følgende krav ved ansettelse og opprykk til stilling som professor:

- Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid og høy grad av refleksjon over egen praksis
- Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på master/ph.d.-nivå
- Initiere, lede og/eller delta i utvikling av utdanningskvalitet i fagfelleskap

3.5. Kvalifiseringsmåter

Kvalifiserende opplæring innenfor universitets- og høyskolepedagogikk, skal være forankret i forskning om undervisning og læring innenfor høyere utdanning. Undervisningen i slike tilbud skal være FoU-basert, som annen undervisning ved denne type institusjoner. Lærerutdanninger, inklusiv PPU- eller teoretisk pedagogisk utdanning kan derfor ikke erstatte universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse.¹ Utdanningsfaglig basiskompetanse utvikles som hovedregel gjennom et universitetspedagogisk, forskningsbasert, utviklingsprogram med et omfang tilsvarende 200 timer i samspill med egen undervisningspraksis.

De som har vært ansatt ved SA siden før 2019, og mangler formell godkjent utdanningsfaglig basiskompetanse, kan søke om å få vurdert sin utdanningsfaglige basiskompetanse.

3.6. Krav til dokumentasjon

Utdanningsfaglig kompetanse dokumenteres i en pedagogisk mappe (maks 20 sider), bestående av to deler:

- a. Dokumentasjon – oversikt over gjennomført kurs/opplæring, herav kursinnhold, læringsutbytte og omfang, samt søkerens undervisnings- og veiledningserfaring.
- b. Et pedagogisk refleksjonsnotat – viser hvordan søker forstår planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæring og veiledning, samt hvordan man gjennom egen undervisnings- og veiledningsrolle kan fremme studentenes læring.

Sakkyndig komiteen vurderer om søkeren har tilstrekkelig utdanningsfaglig kompetanse for stillingen og eventuelt hva søkeren mangler.

Ansettelsesmyndigheten kan gjøre unntak fra kravet om utdanningsfaglig basiskompetanse ved ansettelse, forutsatt at kompetansen kan oppnås innen to år fra ansettelsestidspunktet (uhl-forskrift § 3-9).

3.7. Tilleggskrav utover felles kompetansekrav

Det kan stilles høyere/mer spesifikke krav til utdanningsfaglig kompetanse i visse undervisningsstillinger. I slike tilfeller skal kompetansekravet klart fremgå av stillingsutlysning.

¹ [Nasjonale veiledende retningslinjer for UH-pedagogisk basiskompetanse - Universitets- og høyskolerådet](#)

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

3.8. Fritak fra krav om utdanningsfaglig kompetanse

Ved ansettelse i ekstraervert (etter universitets- og høyskoleloven § 7-7) og tilsvarende deltidsstilling kan det gis unntak fra krav om dokumentert utdanningsfaglig basiskompetanse.

Det er ikke krav til utdanningsfaglig kompetanse for gjesteforelesere eller andre som gir mindre bidrag til undervisningen. Dekan kan gi midlertidig unntak fra krav til utdanningsfaglig kompetanse for de som underviser et enkelt emne/semester som ledd i de ansattes kompetanse- og karriereutvikling, eller i tilfeller der det ikke har vært mulig å skaffe vikar med utdanningsfaglig kompetanse.

Kravet kan fravikes når funksjonstiden i en undervisnings- og forskningsstilling er mindre enn to år. Ved forlengelser ut over dette, skal det stilles krav til utdanningsfaglig kompetanse.

Kravet kan fravikes når stillingsinnehaver ved tilsetning har mindre enn to år igjen til den alminnelige aldersgrensen for statsansatte.

4. Kompetanseområder og kompetansevurdering

4.1. Kompetansematrise - Kompetanseområder som kan inngå i den helhetlige kompetansevurderingen

SA har utarbeidet kompetansematrise (vedlegg), basert på NOR-CAM², som et verktøy for søkere og de som er involvert i faglige vurderings- og beslutningsprosesser ved ansettelse, opprykk og søk om overgang i vitenskapelige stillinger. Hensikten er å fremme kvalitet og relevans i den faglige virksomheten gjennom anerkjennelse av en større bredde av faglige resultater og aktiviteter i samsvar med SAs samfunnsoppdrag.

Matrisen gir eksempler på resultater/kompetanser, dokumentasjon og refleksjon/egenvurdering som kan være relevant å omtale og å vurdere ved ansettelse, overgang og opprykk til undervisnings- og forskningsstillinger og forskerstillinger, spesielt på førstestillings- og toppstillingsnivå.

- a. **Faglige kvalifikasjoner – forskning/kunstnerisk arbeid og/eller faglig utviklingsarbeid**
 - Vitenskapelig/kunstnerisk arbeid og faglig utviklingsarbeid
 - Bidrag til ulike deler av forskningsprosessen, kunstneriske og faglige utviklingsprosesser, herunder ledelse, samarbeid og åpenhet
 - Fagfellearbeid

² [Vurdering av akademiske karrierer - Universitets- og høgskolerådet](#)

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

b. Utdanningsfaglig kompetanse

- Utdanningsfaglig basiskompetanse
- Undervisning og veiledning
- Utvikling av utdanningskvalitet i fagmiljøet

c. Kunnskap i bruk – formidling, innovasjon og samspill

- Faglig formidling – allmenrettet og brukerrettet
- Kunnskapsbasert innovasjon og samarbeid med arbeidslivet
- Samspill med samfunnet – politikk, forvaltning og frivillig sektor

d. Akademisk ledelse, verv og administrasjon

- Ledelse og administrasjon – utdanning og praksis
- Akademiske verv - nasjonalt og internasjonalt
- Valgte verv / tillitsvalgt

e. Annen kompetanse

- Samisk språkkompetanse
- Norsk (svensk el. Dansk) språkkompetanse
- Profesjonskompetanse og praksis

Stillingsens kvalifikasjonskrav og andre kompetansekrav som framgår av utlysningsteksten, er førende for hva som skal vektlegges i den helhetlige vurderingen av:

- søkers resultater og bidrag på relevante kompetanseområder
- det faglige arbeidets kvalitet, originalitet og bruk
- søkers faglige bredde, utvikling og potensial
- personlige egnethet for stillingen

4.2. Fordeling av ansvar for vurdering av de ulike kompetanseområdene

Sakkyndig komité gjør en fullstendig vurdering av søkerens faglige kvalifikasjoner (pkt. a). Komitéen skal også gjøre en vurdering av søkerens utdanningsfaglige kompetanse (pkt. b), samt annen faglig-relatert kompetanse (pkt. c og d) som er relevant for den aktuelle stillingen.

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

Ved ansettelse, vil utdanningsfaglig kompetanse (pkt. b), annen kompetanse (pkt. c, d og e) og personlig egnethet for stillingen bli gjenstand for supplerende vurdering av nærmeste leder gjennom intervju, prøveforelesning og referansesjekk.

Innstillingsmyndigheten har ansvar for å kontrollere at sakkyndig komité's vurdering er adekvat og forsvarlig. Bedømmelsen skal være i overensstemmelse med de kriteriene som er formulert i stillingsbeskrivelsen, og med vanlig praksis når det gjelder kvalifikasjonskrav og vektlegging av ulike kvalifikasjoner.

SAs ansettelsesutvalg fatter beslutning om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskningsstilling etter innstilling fra nærmeste leder. Ansettelse og opprykk som angår professor og dosent, foretas av styret selv.

Dersom en søker ikke oppfyller kravene til utdanningsfaglig kompetanse og/eller språkkompetanse, kan ansettelsesmyndigheten likevel velge å gi tilbud om ansettelse med forbehold om at utdanningsfaglig kompetanse er innfridd senest innen to år og språkkompetanse innen tre år. Kravene må være oppfylt for å kunne søke om opprykk.

4.3. Helhetlig kompetansevurdering

Innstilling og beslutning om ansettelse, overgang og opprykk bygger på en helhetlig vurdering av alle kompetansekrav som tilligger stillingen. Kvalitet vektlegges framfor kvantitet.

Ved ansettelse teller kvalifikasjoner utover grunnkravene til stillingen, med i den samlede vurderingen ved rangering av kvalifiserte søkere. Det legges særlig vekt på kvalifikasjoner som er nært relatert til stillingens fagområde og arbeidsoppgaver. Det er den kandidaten som best oppfyller kvalifikasjonene det er søkt etter, som skal ansettes i stillingen.

«Faglige kvalifikasjoner» (pkt. a) vektet tyngre enn øvrig kompetanse, med mindre noe annet følger av utlysningsteksten eller stillingens kvalifikasjonskrav.

«Utdanningsfaglig kompetanse» (pkt. b), vektet slike kvalifikasjoner foran «kunnskap i bruk» (pkt. c), «akademisk ledelse, verv og administrasjon» (pkt. d) og «annen kompetanse» (pkt. e), med mindre annet følger av utlysningsteksten eller stillingens kvalifikasjonskrav.

For vitenskapelige toppstillinger (professor, dosent, forsker 1183) må søker i tillegg dokumentere kompetanse innenfor «kunnskap i bruk» og «akademisk ledelse, verv og administrasjon». Slik kompetanse kan ikke komme til erstatning for oppfyllelse av krav til «faglige kvalifikasjoner» og «utdanningsfaglig kompetanse».

Innstillingsmyndig og ansettelsesorgan skal gjøre en avsluttende vurdering av søkerens samlede kvalifikasjoner og kompetanser.

«Personlig egnethet» for stillingen og pedagogiske evner der dette er relevant, kan etter en helhetlig vurdering få utslagsgivende betydning i ansettelsessaker ut fra en saklig begrunnelse knyttet til krav i utlysningsteksten og i hvilken grad bestemte personlige egenskaper kreves for de oppgavene som ligger til stillingen.

5. Ansettelse

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

5.1. Ansettelsesvedtak og arbeidsavtale

Det skal framgå av ansettelsesvedtak og arbeidsavtale om:

a) den ansatte pålegges å kunne vise kunnskaper i samisk på nivå B2 innen tre år. Arbeidsgiver skal legge til rette gjennom tilpasning av den ansattes arbeidsplikter for at kompetansen kan oppnås innen fristen. Arbeidsgiver og arbeidstaker skal legge en gjensidig forpliktende plan for hvordan kompetansenivå kan oppnås innen fristen. Dersom den ansatte ikke har oppnådd kompetansen innen fristen, har vedkommende ikke kompetansen som kreves for stillingen. Arbeidsgiver skal vurdere videre tiltak (jf. uh-forskrift § 3-9). Hvorvidt det er saklig grunnlag for oppsigelse, avhenger av arbeidsgivers reelle tilrettelegging, den ansattes innsats for å oppfylle kravet og instituttets muligheter for å kunne tildele egnede undervisningsoppgaver.

Dekan kan unntaksvis innvilge inntil to års forlenget frist, dersom dette er forsvarlig i lys av instituttets undervisningsbehov og samlede virksomhet.

b) den ansatte pålegges å tilfredsstille kravene til utdanningsfaglig kompetanse innen to år. Arbeidsgiver skal legge til rette gjennom tilpasning av den ansattes arbeidsplikter for at kompetansen kan oppnås innen fristen. Dersom den ansatte ikke har oppnådd kompetansen innen fristen, har vedkommende ikke kompetansen som kreves for utdanningsdelen av stillingen. Arbeidsgiver skal vurdere videre tiltak (jf. uh-forskrift § 3-9). Se pkt. a) om vurdering av videre tiltak.

c) det tilbys midlertidig ansettelse i inntil ett år i en lavere stilling. Slik midlertidig ansettelse kan bare tilbys:

“Dersom ingen søkere tilfredsstiller kvalifikasjonskravene for ansettelse i en utlyst undervisnings- og forskningsstilling og det på grunn av undervisningssituasjonen er helt nødvendig å ansette noen, kan et universitet eller en høyskole ansette en søker midlertidig i inntil ett år i en lavere stilling. Søkeren må oppfylle kvalifikasjonskravene til den lavere stillingen. Permisjoner som den ansatte har krav på etter lov eller tariffavtale, skal ikke medregnes ved beregning av ansettelsesperioden etter første ledd” (uhl § 7-3).

d) det er en forutsetning for personens ansettelsesforhold i ekstraervert, at vedkommende gjennom sin hovedstilling er tilknyttet en bestemt ekstern virksomhet.

6. Overgang og opprykk

Kvalifikasjonskravene for overgang og opprykk i undervisnings- og forskningsstillinger framgår av kapittel 2.

Det er ingen institusjonell søknadsfrist. Søknader behandles fortløpende etter dato for innsendt søknad.

6.1. Adgang til å søke opprykk

Med opprykk menes at institusjonen gir en ansatt rett til å bruke en tittel som tilhører en annen stillingskategori, så sant den ansatte innfrir kvalifikasjonskravene for den aktuelle stillingskategorien. Opprykket gir ikke rett til endrede arbeidsoppgaver (uh-forskrift § 3-13, 2. ledd).

Ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger og forskerstillinger kan søke om opprykk:

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

- fra høyskolelærer til høyskolelektor
- fra høyskolelektor til førstelektor
- fra høyskolelektor til førsteamanuensis
- fra førstelektor til dosent
- fra førsteamanuensis til professor
- fra forsker 1108 til seniorforsker 1109
- fra seniorforsker 1109 til toppforsker 1183.

Søknad om opprykk kan bare fremsettes ved eget institutt og innenfor fagområdet der søkeren er ansatt (uh-forskrift § 3-13, 4. ledd og SPH pkt. 5.7.2 og 5.7.3). Det skal tas hensyn til utviklingen av stillingens fagområde fra den opprinnelige stillingsbeskrivelsen og fram til søknadstidspunktet.

Søkere som ikke har blitt kompetansevurdert for undervisnings- og forskningsstillinger ved SA i løpet av de to siste årene, kan kreve å få vurdert sin kompetanse av en sakkyndig komité. Hvis det i løpet av de siste to årene har vært utlyst en stilling ved SA, som er i en høyere stillingskategori enn søkeren er ansatt i og som er innen samme fagområde, kan søker først be om kompetansevurdering to år etter søknadsfristen i utlysningen. Det samme gjelder dersom søkeren har levert og deretter trukket søknaden (uh-forskrift § 3-13, 6. ledd).

Forsker 1109 som ikke har vært kompetansevurdert ved annen norsk institusjon, kan kreve å få sin kompetanse vurdert (SPH kap. 5.7.2). Fristen for å søke opprykk til forsker 1183 er 1. mai hvert år (SPH kap. 5.7.3 § 11).

For søkere som oppfyller kriteriene for opprykk fra høgskolelærer til høgskolelektor på grunnlag av oppnådd mastergrad, kan SAs ansettelsesutvalg tildele administrativt opprykk uten vurdering av sakkyndige (uh-forskrift § 3-11). Det samme gjelder søkere som oppfyller kriteriene for opprykk fra høgskolelektor til førsteamanuensis på grunnlag av oppnådd doktorgrad og utdanningsfaglig basiskompetanse og for søkere om opprykk fra forsker 1108 til seniorforsker 1109 på grunnlag av doktorgrad.

Den ansatte må ha minimum ett år igjen av ansettelsesperioden for å kunne søke opprykk til undervisnings- og forskningsstillinger. Institusjonen plikter å gjennomføre kompetansevurderingen dersom søknaden er levert minimum ett år før ansettelsesperioden går ut. Institusjonen har ikke plikt å slutføre vurderingen dersom søkeren fratrer stillingen tidligere enn ett år etter at søknaden om opprykk ble levert (uh-forskrift § 3-13, 7. ledd).

For forsker 1109 må ansettelsesforholdet ha en varighet på minst to år utover søknadstidspunktet for å kunne søke opprykk (SPH kap. 5.7.2 § 1). For forsker 1183 må tilsetningsforholdet ha en varighet på minst tre år for å kunne søke opprykk (SPH kap. 5.7.3 § 1).

Retten til å søke opprykk gjelder ikke ansatte i åremål på innstegsvilkår eller ansatte i ekstraervert (uh-forskrift 3-13, 8. ledd).

Kompetansevurdering for ekstraervert er ikke tilstrekkelig vurderingsgrunnlag for ansettelse, overgang eller opprykk. I slike tilfeller skal det foretas ny vurdering etter SAs prosedyrer og kvalifikasjonskrav.

Sakkyndig vurderinger fra andre norske akkrediterte institusjoner som ikke er eldre enn fem år, kan godkjennes som grunnlag for vurdering av opprykk ved SA (uh-forskrift § 3-14, 7. ledd), forutsatt vurdering er i hht forskriftens krav. Eventuelle tilleggskrav ved SA som ikke gjelder ved de andre

Arbeidsgruppens forslag til kompetanse- og dokumentasjonskriterier

institusjonene, må vurderes særskilt. Det er tilstrekkelig at slike tilleggskrav vurderes av to interne sakkyndige i vitenskapelig toppstilling.

SAs retningslinjer for godkjenning av sakkyndig vurderinger og kompetanseerklæringer fra andre institusjoner, gjelder tilsvarende for opprykk til forsker 1183 (SPH kap. 5.7.3 §§ 5 og 6).

6.2. Vurderings- og beslutningsprosess ved opprykk

Krav til sakkyndig komiteens sammensetning fremgår av universitets- og høyskoleforskriften § 3-11. Spesialsakkyndige kan eventuelt oppnevnes for å ivareta krav om faglig kompetanse på søkers fagområde.

Den sakkyndige komiteen skal vurdere søkerens kompetanse, basert på SAs kvalifikasjons- og dokumentasjonskrav. Det skal fremgå av vurderingen på hvilket grunnlag og i hvilket fagområde søkeren erklæres kompetent, og om vurderingen er enstemmig eller delt (uh-forskrift § 3-14).

SA mottar sakkyndige komité's vurdering, med eventuelle merknader fra søker og tilleggsuttalelse fra komiteen. SAs ansettelsesutvalg avgjør om det skal tildeles opprykk. Det forutsettes at kompetanseerklæringen er enstemmig. Vedtak i saker om opprykk kan ikke påklages (uh-forskrift § 3-14).

Opprykk skal gis med virkning fra tidspunktet søknaden ble innlevert. For opprykk til forsker 1109 etter oppnådd doktorgrad, innvilges opprykk fra første dato i måneden etter at doktorgraden er innlevert til bedømmelse (SPH kap. 5.7.2 § 7).

Blir søknaden avslått på grunn av manglende innfrielse av kvalifikasjonskrav, kan ny søknad tidligst sendes to år etter at forrige søknad ble sendt institusjonen (uh-forskrift § 3-14). For forsker 1109 er fristen ett år etter melding om avslag (SPH kap. 5.7.2 § 8).

6.3. Adgang til å søke overgang

Ansatte kan søke om overgang mellom stillingskategorier på samme nivå (uhl § 3-15), dvs. mellom:

- førstelektor og førsteamanuensis
- dosent og professor

Ved overgang gjelder de samme kravene til kompetanse og kompetansevurdering som ved opprykk.

SAs retningslinjer om adgang til å søke opprykk, og om vurderings- og beslutningsprosess knyttet til opprykk, gjelder også for søknad om overgang mellom stillingskategorier.

En overgang gir ikke rett til endrede arbeidsoppgaver (uh-forskrift § 3-6).

Čilgehusat bargojoavkku evttohusii

Innhold

1. Bargojoavkku lahtut:	1
2. Guovddáš dokumeanttat	1
3. Gelbbolašvuodagáibádusat	2
3.1. Allaskuvlaoahpaheaddji	2
3.2. Allaskuvlalektor	2
3.3. Vuosttašlektor	2
3.4. Vuosttašamanueansa	2
3.5. Doseanta	3
3.6. Professor	3
4. Giellagáibádus	3
4.1. Sámegielgelbbolašvuodagáibádus	3
4.2. Dárogielgelbbolašvuodagáibádus	4
4.3. Spiehkastat giellagáibádusas	5
5. Oahpahanfágalaš gelbbolašvuohhta	6
5.1. Doseantta	7
5.2. Professor	7
5.3. Spiehkasteamit oahpahanfágalaš gelbbolašvuohđa gáibádusas	7
6. Gelbbolašvuohhta ja gelbbolašvuohđaárvoštallan	8
7. Virgelokten	8
8. «Overgang»	8
9. Vejolaš ovdánahttimat	9
10. Cealkámušat	9

Čilgehusat bargojoavkku evttohusii

1. Bargojoavkku lahtut:

- Inga Elisa Páve Idivuoma, allaskuvlalektor (jodiheaddji)
- Nils Oskal, professor
- Máret J. Hætta, allaskuvlalektor
- Marit Breie Henriksen, seniorrådgiver/ førstelektor

Bargojoavkku čáli/koordináhtor: May Kristin Utsi Vars, bargiidhoavda

2. Guovddáš dokumeanttat

Lágat ja lánkaásahusat:

- [Forskrift til universitets- og høyskoleloven \(universitets- og høyskoleforskriften\) - Lovdata](#)
- [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\) - Kapittel 7 Ansettelser - Lovdata](#)
- [Statens personalhåndbok - regjeringen.no](#)

UHR:

- [Veileder til kapittel 3 i forskrift til universitets- og høyskoleloven | HK-dir](#)
- [Nasjonale veiledende retningslinjer for UH-pedagogisk basiskompetanse - Universitets- og høgskolerådet](#)
- [veileder-forstelektor-dosent-2025.pdf](#)

Eará:

- [frascati-2015-norsk.pdf](#)
- [Frascati Manual 2015 | OECD](#)
- [Det felles europeiske rammeverket for språk | HK-dir](#)

Siskkáldas

- [pedagogalas gelbbolasvuohhta loahpalas oktan ref.pdf](#)
- [nammadeapmi assedovdilavdegoddai-pedagogalas.pdf](#)
- [njuolggadusat oahpahuš- ja dutkivirggiid virgaibidjamiidda.pdf](#)
- [revidert virgaibidjarutiinnat 2025 1.pdf](#)

Fámuhuhtá čuovvovaš siskkáldas njuolggadusaid/ rutiinnaid/ prosedyraid:

- [pedagogalas gelbbolasvuohhta loahpalas oktan ref.pdf](#)
- [njuolggadusat oahpahuš- ja dutkivirggiid virgaibidjamiidda.pdf](#) (?)
-

3. Gelbbolašvuodagáibádusat

3.1. Allaskuvlaoahpaheadji

Bargjoavku evttoha lasihit dárogiel gáibádusa (B1). Čuovvu muđui gelbbolašvuodagáibádusaid mat ovdanbohtet lánkaásahusas.

3.2. Allaskuvlalektor

Bargjoavku evttoha lasihit dárogielgáibádusa (B1). Čuovvu muđui gelbbolašvuodagáibádusaid mat ovdanbohtet lánkaásahusas.

3.3. Vuosttašlektor

Bargjoavku evttoha lasihit dárogielgáibádusa (B1).

Čuovvu muđui gelbbolašvuodagáibádusaid mat ovdanbohtet lánkaásahusas.

Bargjoavku lea lasihan ahte bidjat Frascati-manuála vuodđun doahpagii *faglig utviklingsarbeid*.

3.4. Vuosttašamanueansa

Bargjoavku evttoha lasihit dárogielgáibádusa (B1).

Čuovvu muđui gelbbolašvuodagáibádusaid mat ovdanbohtet lánkaásahas.

3.5. Doseanta

Bargojoavku evttoha lasihit dárogiel gáibádusa (B1).

Bargojoavku lea lasihan ahte bidjat Frascati-manuála vuodđun doahpagii *faglig utviklingsarbeid*. Dat mearkaša ahte dutkan sáhtta leat oassin *faglig utviklingsarbeid*.

Oahpahanfágalašgelbbolašvuhtii leat lassi gelbbolašvuodagáibádus, eará virgekategorijaid ektui. Geahča sierra čuoggá oahpahanfágalaš gelbbolašvuoda vuolde.

Doseanta lea dieđalaš njunušvirgin. Dieđalaš njunušvirggiide lea lasihuvvon:

- kompetanse innenfor kunnskap i bruk (innovasjon, formidling og samspill med samfunnet) og/eller
- faglig ledelse og verv.

Bargojoavku lea evttohan lasihit daid osiid njunuš dieđalaš virggiide, go dat oaivvilduvvo ahte SA galgá čađahit obbalaš gelbbolašvuodaárvoštallama, [NOR-CAM](#)-prinsihpaid vuodul. Bargojoavku ii oaivvil ahte lasihuvvon kvalifikašuvdnagáibádusat sáhttet buhtadit fágalaš buvttadeami, nugo dutkama ja oahppanfágalašgelbbolašvuoda. Goitge lea dehálaš omd. Fágalaš jodiheapmi maiddái lohko mielde árvoštallamis, govddit, eambo ollislaš árvoštallan. Bargojoavku lea čilgen kap. 4.2:is makkár deattu galgá guhtege oassái bidjat árvoštallamis, ja geas lea ovddasvástádus árvoštallamii.

3.6. Professor

Bargojoavku evttoha lasihit dárogielgáibádusa (B1).

Oahpahanfágalašgelbbolašvuhtii leat lassi gelbbolašvuodagáibádus, eará virgekategorijaid ektui, mat čuvvot ovddit universitehta- ja allaskuvlálánkaásahusa. Geahča sierra čuoggá oahpahanfágalaš gelbbolašvuoda vuolde.

Doseanta lea dieđalaš njunušvirgin. Dieđalaš njunušvirggiide lea lasihuvvon:

- kompetanse innenfor kunnskap i bruk (innovasjon, formidling og samspill med samfunnet) og/eller
- faglig ledelse og verv.

Bargojoavku lea evttohan lasihit daid osiid njunuš dieđalaš virggiide, go dat oaivvilduvvo ahte SA galgá čađahit obbalaš gelbbolašvuodaárvoštallama, [NOR-CAM](#)-prinsihpaid vuodul. Bargojoavku ii oaivvil ahte lasihuvvon kvalifikašuvdnagáibádusat sáhttet buhtadit fágalaš buvttadeami, nugo dutkama ja oahppanfágalašgelbbolašvuoda. Goitge lea dehálaš omd. Fágalaš jodiheapmi maiddái lohko mielde árvoštallamis, govddit, eambo ollislaš árvoštallan. Bargojoavku lea čilgen kap. 4.2:is makkár deattu galgá guhtege oassái bidjat árvoštallamis, ja geas lea ovddasvástádus árvoštallamii.

4. Giellagáibádus

4.1. Sámeigielgelbbolašvuodagáibádus

UH-lánkaásahusa bokte lea biddjon čielga giellagáibádus oahpahu- ja dutkivirggiide, Lánkaásahusa bokte lea gelbbolašvuodagáibádus B2 -dássi dárogielas. [Forskrift til universitets- og](#)

[høgskoleloven \(universitets- og høyskoleforskriften\) - Lovdata](#) §§ 3-2 – 3-7.

Gelbbolašvuodagáibádus lea gustovaš sihke go bargit ohcet virgái, go ohcet virgeloktema dahje “overgang”.

§ 3-9: “Institusjoner som er gitt et særlig ansvar for samisk forskning og høyere utdanning jf. [universitets- og høyskoleloven § 2-3 andre ledd](#), kan erstatte kravet om norskferdigheter med et krav om ferdigheter i samisk på tilsvarende nivå». (bargojoavkku merken).

Universitehta- ja allaskuvlalága láhkaásahusa (2024) § 3-9 (2) ja Universitehta- ja allaskuvlalága § 2-3 nuppi lađđasa mielde, lea dárogielgáibádusa sadjái biddjojuvvon sámegeiela, vástideaddji dási(B2). Bargojoavku ii leat evttohusas spesifiseren makkár sámegeiella galgá gáibiduvvot. Dainna lágiin addo stuorát váldi gođiide mearridit juste makkár giellagáibádus galgá biddjot vuodđun ja jus lea dihto sámegeiela gáibádus, de ferte dat boahit ovdán almmuhanteavsttas.

Ásahus sáhtta ohcciid bivdit duođaštit sámegeielagelbbolašvuoda B2-dásis. Giellagelbbolašvuoda sáhtta duođaštuvvot joatkaskuvla/alit dási oahppoduođaštusaid, dahje eará giellateastta bokte. Árvvoštallan dahkko dábálaččat hálddahušlaš. Bargojoavku diehtá ahte dalá dilis šaddá sámegeiela gelbbolašvuoda árvvoštallan hástaleaddjin, og eai leat hábmejuvvon vuos teasttat mat dustejit dán dárbbu. Bargojoavkku čállis lea leamaš oktavuoha HK-dir:ain gullat movt dán galgat čovdit, muhto dálá dilis eat leat oahppásat vejolalaš čovdosii.

Lea lasihuvvon ahte sámegeiela gelbbolašvuodagáibádusas sáhtta spiehkastit gaskaboddosaččat jus omd. eai gávdno fágaolbmot geat hálddašit sámegeiela, dahje jus lea mearriduvvon ahte oahpahus galgá lágiduvvot eará gillii go sámegeillii. Galgá leat fágalaš árvvoštallan vuodđun mearrádussii ((Prop. 126 L (2022-2023) pkt. 23).

4.2. Dárogielagelbbolašvuodagáibádus

Lassin unnimusgáibádusaide mat bohtet ovdan UA-láhkaásahusas § 3-2 rájes gitta 3-7 rádjái, lea bargojoavku evttohan gáibádussan ahte galgá leat dárogielgelbbolašvuoda B1-dásis. Dát gáibádus guoská maiddái dutkivirggiide. Ruota- dahje dánkagiela máhttu lea vástideaddjin dárogillii.

Bargojoavku háliida deattuhit ahte joavkkus lea ipmárdus dasá ahte Sámi allaskuvla lea miehtá sámi ásahus, ja ásahusas lea earenoamáš ovddasvástádus ovddidit sámegeielaid. Bargojoavku oaidná maiddái ahte Sámi allaskuvlla dála práksisa dieđalaš virgáidemiiguin lea gáibidit ahte ohccit máhttet dárogieala dahje eará skandináva giela «bures».

Bargojoavku árvvoštallá dehálažžan ahte doalahit dálá dárogielatgáibádusat, ja oaivvilda ahte sihke mihtidanvuohki ja dássi ferte konkretiserejuvvot ja seammás berre leat seamma unnimus gáibádus buot virgáibidjamiidda. Dárogielgáibádus ii leat dainna lágiin ođđa gáibádus maid bargojoavku evttoha, muhto giellagáibádus šaddá čielgadeappo.

Dárogielgelbbolašvuoda lea dehálaš dasgo allaskuvlla stivrendokumeanttat, lágat, njuolggadusat ja eará leat dárogillii. Váilevaš dárogieala gelbbolašvuoda sáhtta mielddisbuktit ahte bargi vejolašvuoha searvat oktasá doaimmaide unniduvvo, gos gáibiduvvo čiekŋudeapmi stivrendokumeanttaide, rámmaplánaide, lágaid, ja eará gulahallamii mii dáhpáhuvvá majoritehtagillii. Dát lea vahát iešalddis bargiide geaidda dat guoskkašii, go sáhtta čuohtat sin mielváikkuhanvejolašvuodaide bargosajis. Allaskuvla galgá leat fátmasteaddji ásahus, ja fertet sihkarastit ahte buohkain lea vejolašvuoha searvat buot arenaide gos buot oasis bargoáššiin loktejuvvojit. Bargojoavku ii leat čađahan

iskkadeami mii čájeha oktavuodá gaskkal bargojuogu mii guoská daid osiide ásašus mat sáhttet definerejuvvot “kollektiivvalaš searvebargun” ja giellagelbbolašvuodá, muhto váruha ahte dat sáhttá šaddat boađusin jus váilevaš majoritehtagiellamáhttu miellddisbuktit eambo noađi bargiide geat hálddašit giela, ja sii dasto fertejit guoddit stuorát oasi dain “kollektiivvalaš” searvebargguin.

Dássemearrideapmi: Go ásašus dálá dilis geavaha doahpaga “buorre máhtolašvuoha” giellagelbbolašvuodagáibádusain, de lea subjektiiivvalaš ja sáhttá dulkojuvvot mángga vuogi mielde. Dákkár gelbbolašvuodagáibádusat eai leat vuohkkasat go dat sáhttá miellddisbuktit ahte bargit eai árvoštallojuvvo seamma eavttuid vuodul. Váldočuolbma dás lea ahte SA ii leat defineren mii lea “buorre máhtolašvuoha”. Go dássi ii leat čielgasit definerejuvvon, de lea váttis čađahit árvoštallama gelbbolašvuodas. Dat maid sáhttá dagahit ahte árvoštallan ii leat čađačuovgi ja “etterprøvbar”, mat leat dehálaš prinsihpat virgáidemiid árvoštallamis.

“Felles Europeiske rammeverket for språk” lea ráhkadan giellaceahkkálasa mii sáhttá geavahuvvot reaidun go galgá čilget gelbbolašvuoha ja máhtu giellageavaheaddjiin, ulbmilin doalahit oktasaš eurohpalaš standárdda mii definere gielladásiid. Giellageavaheapmi/ gelbbolašvuoha A1 ja A2 rehkenastojuvvojit álgodásit, B1 ja B2 leat iešheanálaš dásit ja C1 leat avansert dásit. Dá hui oanehaččat čilgejuvvon:

- A1-A2 leat aiddoálgiid dásis, gos ipmirdat álkes gielladási, rutiinnalaš bargguid dovddus konteavsttas, sáhtát lohkat ja čállit oanehis dieđuid, ja gulahallat álkes cealkagiin/dajaldagain.
- B1- ipmirdat álkes giela. Sáhtát gulahallat barggu, skuvlla ja eara áigejuovdilis áššiid birra. Nákcet oanehis čállosiid čállit ja oanehaččat ákkastallat.
- B2- ipmirdat kompleksa giela, gulahallat čielgasit, áššálaččat ja nyansert iešguđetge áššiid birra, maiddái iežat fágasuorggis. Spontánalaččat, njuovžilis giella, nákcet ákkastallat. B2 (dahje C1) lea dárogielat sisabeassangáibádus alit ohppui, jus it sáhte duođaštit dárogielat gelbbolašvuodá eará skuvlejumi bokte [Krav til norsk og engelsk - Samordna opptak](#)
- C1- áddet kompleksa, fágalaš ja akademalaš teavsttaid eanaš fáttáin- geabbilis giellageavaheapmi, sihke sosiála, akademalaččat, nákcet čállit čielga teavsttaid. Spontaaláš giellageavaheapmi ságastallamiin, digaštallamiin, nákcet čilget oainnuid dárkilit.

Go allaskuvla galgá mearridit makkár gielladási dárogiealla/skandinávalaš giella galgá leat ásašus, de ferte gáibádus árvoštallojuvvot virgesisdoalu ektui ja dan oktavuodas. Giellagáibádus ferte leat dan dásis ahte bargi nákke doaimmahit barggudis dohkálaččat. Nuppi dáfus lea dehálaš ahte eat gáibit alladeappu dási go dat mii lea dárbbalaš barggu dáfus, vrd. mearrádus dásseárvo- ja vealahanlága bokte biddjon § 6, gos čielgasit daddjo ahte ii leat lobálaš vealahit etnisitehta geažil, ja dása láktasa maiddái giella. Go ceahkkálasa čilgehusaid árvoštallá, de orro lunddolaš vuordámuš ahte son guhte galgá nákcet čiekŋudit stivrendokumeanttaide, (cealkámušaid lohkat/árvoštallat/hábmest, rámmáplánaid, lágaid, láchkaásahusaid jna), ferte hálddašit giela unnimusat iešheanalaš dásis (B). Bargojoavku evttoha dán geažil ahte biddjo B1 dásái. Dat lea vuolles go sámegeiela gáibádus, muhto goitge lea iešheanalaš dásis, ja galgá nákcet buorebut gulahallat gillii.

Ásašus sáhttá ohcciid bivdit duođaštit giellagelbbolašvuodá B1-dásis. Giellagelbbolašvuoha sáhttá duođaštuvvot joatkkaskuvla/alit dási oahppoduođaštusaid, dahje eará giellateastta bokte. Árvoštallan dahkko dábálaččat hálddahaslaččat

4.3. Spiehkastat giellagáibádusas

Láhkaásahus § 3-9 addá vejolašvuođa spiehkastit giellagáibádusas, jus ásašus láchčá dili nu ahte bargi olaha gelbbolašvuođa golmma jagi sistte:

«Det kan gjøres unntak fra kravet om norskferdigheter på minimum nivå B2 ved ansettelse dersom institusjonen legger til rette for at kompetansen oppnås innen tre år fra ansettelsestidspunktet.»

Goahti ferte árvvoštallat makkár vejolašvuođat leat virgáibidjat bargi guhte ii hálddaš sámegeiela dohkálaš dásis, sihke resurssaid dáfus ja maiddá i makkár vejolaš váikkohusat das leat oahpahuskvalitehtii. Bargojoavku lea lasihan ahte jus addo vejolašvuohta olahit giellagelbbolašvuođa 3 jagis, de galgá dat čielgasit ovdanboahit bargošiehtadusas, vai dat geatnegahtta sihke bargi ja bargoaddi. Bargoaddis geatnegasvuohta láchčit dili vai bargi olaha gelbbolašvuođa ja galgá maiddá ráhkaduvvot čielga plána/šiehtadus gaskkal bargoaddi ja bargi, das movt gelbbolašvuođa gáibádus galgá olahuvvot áigemeari siskkobealde. Jus bargi ii olát gáibiduvvon gelbbolašvuođa, de ii deavdde virgegáibádusaid, ja bargoaddi ferte árvvoštallat viidáset čuovvoleami bargis.

Viidáset daddjo UA láhkaásahusa § 3-9 (4): *Ansatte etter regelen om ekstraerverv etter [universitets- og høyskoleloven § 7-7](#) kan unntas fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse og krav til norskferdigheter på minimum nivå B2.* Bargojoavku oaidná ahte dákkár vejolašvuohta váldo mielde siskkáldasnjuolggadusaide, vai nákcet omd. rekrutteret guvtteshvirgehasaid.

Dárogelagelbbolašvuođagáibávdus ii leat geatnegahtton láhkaásahusa bokte, muhto bargojoavku evttoha dás seammalágaš kvalifiserenáigodaga go dat mii addá diliin gos sámegeiela gelbbolašvuohta váilu. Bargojoavku ii leat árvvoštallan liigeressurssaid mat gáibiduvvojit dákkár ortnegii.

5. Oahpahanfágalaš gelbbolašvuohta

Sámi allaskuvlla stivra lea áššis S-46/21 dohkkehan njuolggadusaid oahpahas- ja dutkivirggiid vuođđopedagogalaš gelbbolašvuođa árvvoštallankriteriijaide ja dokumenteremii. Njuolggadusat leat váldán Universitehta- ja allaskuvlaráđi (UHR) nátionála bagadeaddji njuolggadusaid universitehta ja allaskuvlla pedagogalaš vuođđogelbbolašvuhtii vuođđun. UHR njuolggadusat lea ulbmildásis. Dálá njuolggadusat doalahit seamma pedagogalaš gelbbolašvuođa gáibádusa buot virgekategorijadásiin, earet go professordásis, gos dalá láhkaásahusa bokte ledje biddjon nannoseappo gáibádusat.

Ođđa láhkaásahus addá ásašusaide stuorat vejolašvuođa hábmet oahpahanfágalaš gelbbolašvuođa gáibádusaid. Seammás lea vuosttašlektoriidda, vuosttašamanueansaide, doseanttaide ja profesoriidda biddjon unnimus gáibádus formála ohppui, kvalitehtaovdáneapmi iežas oahpahas, bagadeapmi ja mearkkašahhtii buktu oahpahuskvalitehtaovdáneapmái:

§ 3-8: «...For stillingene førstelektor, dosent, førsteamanuensis og professor skal det minimum kreves formell opplæring, kvalitetsutvikling i egen undervisning, veiledning, og vesentlige bidrag til utvikling av utdanningskvalitet.»

UHR našunála bagadeaddji njuolggadusain (reviderejuvnon 2022) ovdanboahhtá ahte dohkkehuvvon oahpahas universitehta- ja allaskuvllapedagogalaš vuođđogelbbolašvuohta oahpahusvirggiide galgá leat *“forankret i forskning om undervisning og læring innenfor høyere utdanning.”*¹ Dat mearkkaša ahte omd oahpaheaddjioahppu, oktan PPO:ain eai leat vástideaddjin pedagogalaš vuođđogelbbolašvuhtii mii gáibiduvvo alit oahpahas.

¹ [Nasjonale veiledende retningslinjer for UH-pedagogisk basiskompetanse - Universitets- og høgskolerådet](#)

Bargojoavku lea geavahan SA dálá njuolggadusaid, UHR- nášunala bagadeaddji njuolggadusaidja NTNU njuolggadusaid vuodđun evttohussii, muhto lea rievdadan ja lasihan osiid.

Bargojoavkku váldorievdadus lea ahte oahpahanfágalaš gelbbolašvuohta galgá duodaštuvvot pedagogalaš máhpain, mas sisdoallu:

1. dokumeanttašuvdna ohcci oahpanhan- ja bagadanvásáhusain
2. Reflekšuvdnaoassi, mii čilge ohcci reflekšuvnnaid čátnon oahpahussii

SAs leat bargit geat leat guhká bargan ásahusas, muhto geain ii leat oahpahanfágalaš gelbbolašvuohta formáláččat dohkkehuvvon. Bargojoavku evttoha viidáset doalahit ahte bargit geat leat guhká bargan SA:s, galget sáhttit oazžut oahpahanfágalaš gelbbolašvuođa árvvoštallojuvvot.

5.1. Doseantta

Doseantavirgi rehkenasto njunušvirgin ja bargojoavku evttoha virgekategorijai liige oahpahanfágalaš gelbbolašvuođagáibádusaid:

- Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid og høy grad av refleksjon over egen praksis
- Bred erfaring med undervisning og utdanningsutvikling på ulike nivå
- Omfattende erfaring med utdanningsledelse og deltakelse i fagfellesskap i høyere utdanning

5.2. Professor

Bargojoavku doalaha muhtin muddui dálá SA njuolggadusaid, muhto lea evttohan rievdadit:

Dálá njuolggadus, čk. 1.3.1

- *kvalitehtaovdánahttima iežas oahpahusas ja bagadallamis áiggi badjel*
- *eambbolágan vásáhus bagadallamiin, vuosttamuzžan master-/ph.d.-dásis.*
- *iežas searvama oahpahuskvalitehta ovdánahttimis fágasearvevuođas*

Bargojoavku evttoha doalahit guokte vuosttaš čuoggá, muhto rievdadit manimus čuoggá:

- initiere, lede og/eller delta i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap

5.3. Spiehkasteamit oahpahanfágalaš gelbbolašvuođa gáibádusas

UA lálkaásahusa § 3-9 (1): *Det kan gjøres unntak fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse dersom institusjonen legger til rette for at kompetansen oppnås innen to år fra ansettelsestidspunktet.*

UA lálkaásahusa § 3-9 (4): *Ansatte etter regelen om ekstraervert etter [universitets- og høyskoleloven § 7-7](#) kan unntas fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse og krav til norskferdigheter på minimum nivå B2.*

Bargojoavku lea lasihan ahte jus dákkár vejolašvuohta addo, de galgá dat čielgasit ovdanboahit bargošiehtadusas, vai dat geatnegahtta sihke bargi ja bargoaddi. Bargoaddis geatnegasvuohta

láhčit dili vai bargi olaha gelbbolašvuoda 2 jagis. Galgá maiddái ráhkaduvvot čielga plána/šiehtadus gaskkal bargoaddi ja bargi, das movt gelbbolašvuoda gáibádus galgá olahuvvot áigemeari siskkoabealde. Jus bargi ii olát gáibiduvvon gelbbolašvuoda, de ii deavdde virgegáibádusaid, ja bargoaddi ferte árvvoštallat viidásat čuovvoleami bargis.

Bargojoavku evttoha maiddái lasihit ahte oahpahanfágalaš gelbbolašvuoha ii gáibiduvvo guosselogaldalliin. Dekána sáhtta mearridit spiehkastit gáibádusas, jus lea váttis gávdnat sadjásačča geas lea dat gelbbolašvuoha.

Lassin sáhtta spiehkastit gáibádusas gaskaboddosaš bargiin, bargiin geain lea unnit go 2 jagi ealáhatahkkái.

6. Gelbbolašvuoha ja gelbbolašvuodaárvoštallan

Bargojoavku lea geavahan NorCam, UiO, NTNU gelbbolašvuodamatrisa vuodđun, ja lea dán geahččalan heivehit ásahussii ja ásahusa iešvuodaide.

Gelbbolašvuodamatrise ulbmil lea čájehit ovdamearkkaid bohtosiidda/gelbbolašvuoda, dokumeantašuvdnii ja reflekšuvdnii/egenvurdering, maida sáhtta leat relevantta čujuhit ja árvvoštallat virgáibidjamis, virgeloktemis dahje “overgangii”, erenoamažit vuosttaš- ja njunušvirggesaide.

SA stivra lea 2021 mearridan njuolggadusaid oahpahuš- ja dutkivirggiid virgáibidjamiidda, [njuolggadusat oahpahuš- ja dutkivirggiid virgáibidjamiidda.pdf](#)

Bargojoavku evttoha ahte mearriduvvon njuolggadusat váldojit mielde bargojoavkku njuolggadusaide, vai buot oasis virgáibidjamiin čohkkejuvvojit ovttá dokumentii. Bargojoavku evttoha goitge čielgaseappo presiseremiid, mii guoská gelbbolašvuodaárvoštallamii ja gii galgá guhte gelbbolašvuodaosi árvvoštallat ohccis. Lassin evttohuvvo presiseren das makkár deaddu galgá guhte oasis leat árvvoštallamis:

- Faglige kvalifikasjoner
- Utdanningsfaglig kompetanse
- Kunnskap i bruk – formidling, innovasjon og samspill
- Faglig ledelse og verv
- Annen kompetanse

7. Virgelokten

Bargojoavku evttoha ahte bargit oahpahuš- ja dutkivirggiin ja dutkivirggiin sáhttet ohcat virgeloktema allaskuvlalektoris vuosttašamanuensan. Dat ii leat riekti mii lea addon lánkaásahusa bokte, muhto juohke ásahus sáhtta iežas njuolggadusaid bokte dan mearridit.

Bargojoavku evttoha ahte áššedovdilávdegotti árvvoštallamat (mat eai leat boarrásit go 5 jagi) eará Norgga akkrediterejuvvon ásahusaiguin, sáhttet dohkkehuvvot vuodđun virgeloktemii. Jus ásahusas leat liige gáibádusaid eará ásahusaid ektui, de sáhttet dát árvvoštallojuvvojt sierra. Dákkár árvvoštallan sáhtta dáhkot 2 siskkáldas áššedovdiin, geain njunušgelbbolašvuoha.

8. «Overgang»

Bargojoavku evttoha ahte ásahusas galgá sáhttit ohcat overganga gaskkal:

- Vuosttašlektora ja vuosttašamanueansa
- Doseantta ja professor

Dat ii leat riekti mii lea addon láhkaásahusa bokte, muhto juohke ásahus sáhhtá iežas njuolggadusaid bokte dan mearridit.

9. Vejolaš ovdánahttimat

Bargojoavku oaidná barggu leamaš hástaleaddjin go ásahusas ii leat mearriduvvon giellapolicy. Go ii leat mearriduvvon policy, de lea bargojoavku šaddan oanehis áiggis geahččalit gávnnaht mii livččii ásahussii buoremus, muhto oaidná seammás ahte dás ii leat dárkilis diehtovuoddu duogážis. Bargojoavku evttoha ahte bargu giellapolicy:ain ferte biddjot johtui, vai sáhhtit váldit mearrádusaid nana diehtovuoduin, go dain sáhhtet leat váikkuhusat rekrutteremii, kvalitehtii, gulahallamii ja ovttasbargguide. Dás háliida bargojoavku maiddái spesifiseret ahte ii leat čađahuvvon ROS-árvoštallan das movt vejolaččat čielga giellagáibádus dárogielas, sáhhtá váikkuhit rekrutteremii. Das go dákkár ii leat dahkkon, de lea ge bargojoavku evttohan spiehkastatvejolašvuoda gos bargi oazžu áiggi olahit gelbbolašvuoda. Dakkár čaovddus geatnegáhtta sihke bargi ja bargoaddi ja buktá buori ásahussii guhkit áiggi perspektiivvas.

Cealkámušain lei oassi mii ii lean bargojoavkku mandáhtas, muhto maid bargojoavku goitge oaidná dehálažžan lohtet ovdán go lea dehálaš ahte SA vuoruha daid ovddasguvlui:

- kárriareluotta strategalaččat bagadallat virggehasaide vai olahit virgeloktemiid ja overgangaid
- Láhčit doarjjaortnegiid vai virggehasat olahit virgeloktemiid
- Systematiseret doarjaga maid ásahus fállá og geavaha spiehkastatvejolašvuoda § 3-9.

10. Cealkámušat

Bargojoavkku evttohus biddjui ásahussii gulaskuddamii ja bohte golbma cealkámuša.

Earát go dat mat leat namuhuvvon ovddit čuoggás, de ledje ollu buorit mearkkašumit maid bargojoavku lea čuovolan:

- Lasihan spiehkastatvejolašvuoda giellagáibádusain
- Viiddidan spiehkastatvejolašvuoda oahpahanfágalaš gelbbolašvuodas

Cealkámušain biddjui maiddái jearaldat movt bargojoavku lea árvoštallan árbevirolaš máhttu ja sáhhtá go dan liigegelbbolašvuoda bokte ohcat bajit dási virgái. Bargojoavkku ii nákcen dán čaovdit movt dán guokte máhtovuogádaga sáhhtá ovttahttit, muhto lea lasihan gelbbolašvuodamatrixii ahte dán gelbbolašvuodas galgá leat árvu árvoštallamis. Bargojoavku oaidná ahte dát leat sierra proseassa gos dán hástalus sáhhtá árvoštallat vuđoleappo.

Arbeidsgruppens redegjørelse

Arbeidsgruppens redegjørelse

Innhold

2. Sentrale dokumenter	1
3. Kompetansekrav	2
3.1. Høgskolelærer	2
3.2. Høgskolelektor	2
3.3. Førstelektor	2
3.4. Førsteamanuensis	3
3.5. Dosent	3
3.6. Professor	3
4. Språkkrav	4
4.1. Samisk språkkrav	4
4.2. Norskspråklig kompetanse	4
4.3. Unntak fra krav om språkkompetanse	6
5. Utdanningsfaglig kompetanse	6
5.1. Dosent	7
5.2. Professor	7
5.3. Unntak fra krav om utdanningsfaglig kompetanse	8
6. Kompetanse og dets vurdering	8
7. Opprykk	9
8. Overgang	9
9. Mulige utviklingsområder	9

Arbeidsgruppens redegjørelse

1. Arbeidsgruppens medlemmer:

- Inga Elisa Påve Idivuoma, høgskolelektor (leder)
- Nils Oskal, professor
- Máret J. Hætta, høgskolelektor
- Marit Breie Henriksen, seniorrådgiver/ førstelektor

Sekretær/koodinator: May Kristin Utsi Vars, personalsjef

2. Sentrale dokumenter

- Lov og lovforskrift:
- [Forskrift til universitets- og høyskoleloven \(universitets- og høyskoleforskriften\) - Lovdata](#)

Arbeidsgruppens redegjørelse

- [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\) - Kapittel 7 Ansettelser - Lovdata](#)
- [Statens personalhåndbok - regjeringen.no](#)

UHR:

- [Veileder til kapittel 3 i forskrift til universitets- og høyskoleloven | HK-dir](#)
- [Nasjonale veiledende retningslinjer for UH-pedagogisk basiskompetanse - Universitets- og høyskolerådet](#)
- [veileder-forstelektor-dosent-2025.pdf](#)

Annet:

- [frascati-2015-norsk.pdf](#)
- [Frascati Manual 2015 | OECD](#)
- [Det felles europeiske rammeverket for språk | HK-dir](#)

Interne retningslinjer:

- [pedagogalas_gelbbolasvuohta_loahpalas_oktan_ref.pdf](#)
- [nammadeapmi_assedovdilavdegoddai-pedagogalas.pdf](#)
- [njuolggadusat_oahpahas- ja_dutkivirggiid_virgaibidjamiidda.pdf](#)
- [revidert_virgaibidjarutiinnat_2025_1.pdf](#)

Ersatter følgende interne retningslinjer:

- [pedagogalas_gelbbolasvuohta_loahpalas_oktan_ref.pdf](#)
- [njuolggadusat_oahpahas- ja_dutkivirggiid_virgaibidjamiidda.pdf](#) (?)

3. Kompetansekrav

3.1. Høgskolelærer

Arbeidsgruppen foreslår å legge til kompetansekrav i norskspråk (svensk eller dansk) på B1-nivå.

Følger for øvrig de kompetansekrav som følger av forskriften.

3.2. Høgskolelektor

Arbeidsgruppen foreslår å legge til kompetansekrav i norskspråk (svensk eller dansk) på B1-nivå.

Følger for øvrig de kompetansekrav som følger av forskriften.

3.3. Førstelektor

Arbeidsgruppen foreslår å legge til kompetansekrav i norskspråk (svensk eller dansk) på B1-nivå.

Arbeidsgruppens redegjørelse

Følger for øvrig de kompetansekrav som følger av forskriften.

Arbeidsgruppen har lagt til man legger Frascati-manuelen til grunn for forståelse av begrepet *faglig utviklingsarbeid*, hvilket betyr at forskning kan inngå i det systematiske faglige utviklingsarbeidet.

3.4. Førsteamanuensis

Arbeidsgruppen foreslår å legge til kompetansekrav i norskspråk (svensk eller dansk) på B1-nivå.

Følger for øvrig de kompetansekrav som følger av forskriften.

3.5. Dosent

Arbeidsgruppen foreslår å legge til kompetansekrav i norskspråk (svensk eller dansk) på B1-nivå.

Arbeidsgruppen har lagt til man legger Frascati-manuelen til grunn for forståelse av begrepet *faglig utviklingsarbeid*, hvilket betyr at forskning kan inngå i det systematiske faglige utviklingsarbeidet.

Under utdanningsfaglig kompetanse er det høyere krav i forhold til de lavere stillingskategoriene, da SA da dosentstilling er en vitenskapelig toppstilling. Se eget underkapittel om kvalifikasjonskrav for utdanningsfaglig kompetanse.

Arbeidsgruppen foreslår å legge til kvalifikasjonskrav som gjelder samtlige vitenskapelige toppstillinger ved SA:

- kompetanse innenfor kunnskap i bruk (innovasjon, formidling og samspill med samfunnet)
- faglig ledelse og verv.

Forslaget om å legge disse kriteriene til for vitenskapelige toppstillinger, bygger på og er i tråd med NOR-CAM- prinsippet om helhetlig kompetansevurdering. Disse kvalifikasjonskrav kan ikke erstatte faglig produksjon, som forskning og utdanningsfaglig kompetanse. Likevel er det viktig å ta disse med i vurderingen, for å sikre en bredere og mer helhetlig vurdering av kandidater. Arbeidsgruppen har redegjort i kap. 4.2, hvordan en slik vektlegging skal gjennomføres.

3.6. Professor

Arbeidsgruppen foreslår å legge til kompetansekrav i norskspråk (svensk eller dansk) på B1-nivå.

Under utdanningsfaglig kompetanse er det høyere krav i forhold til de lavere stillingskategoriene, da SA viderefører tidligere forskriftskrav om utdanningsfaglig basiskompetanse for ansatte i professorstigen. Se eget underkapittel om kvalifikasjonskrav for utdanningsfaglig kompetanse.

Arbeidsgruppen foreslår å legge til kvalifikasjonskrav som gjelder samtlige vitenskapelige toppstillinger ved SA:

Arbeidsgruppens redegjørelse

- kompetanse innenfor kunnskap i bruk (innovasjon, formidling og samspill med samfunnet)
- faglig ledelse og verv.

Forslaget om å legge disse kriteriene til for vitenskapelige toppstillinger, bygger på og er i tråd med NOR-CAM- prinsippet om helhetlig kompetansevurdering. Disse kvalifikasjonskrav kan ikke erstatte faglig produksjon, som forskning og utdanningsfaglig kompetanse. Likevel er det viktig å ta disse med i vurderingen, for å sikre en bredere og mer helhetlig vurdering av kandidater. Arbeidsgruppen har redegjort i kap. 4.2, hvordan en slik vektlegging skal gjennomføres.

4. Språkkrav

4.1. Samisk språkkrav

I UH-forskriften er det satt gjennomgående språkkrav til undervisnings- og forskningsstillinger på B2-nivå i norsk, jf. [Forskrift til universitets- og høyskoleloven §§ 3-2 - 3-7](#). Kompetansekravet gjelder både ved ansettelse, opprykk og overgang.

Fra forskriftens § 3-9: *"Institusjoner som er gitt et særlig ansvar for samisk forskning og høyere utdanning, jf. Universitets- og høyskoleloven § 2-3 andre ledd, kan erstatte kravet om norskferdigheter med krav om ferdigheter i samisk på tilsvarende nivå"* (arbeidsgruppens utheving).

I henhold til Forskrift til universitets- og høyskoleloven (2024) § 3-9 (2) og *Universitets- og høyskoleloven § 2-3 andre ledd*, er kravet om norskferdigheter erstattet med krav om ferdigheter i samisk på tilsvarende nivå (B2), på samtlige områder der norskferdigheter kreves. Arbeidsgruppen har ikke i forslaget spesifisert hvilket samisk språk som skal legges til grunn. Dermed gis det myndighet til instituttene å fastsette hvilket samisk språk som skal kreves i hvert enkelt tilfelle.

SA kan be søkere om å dokumentere språkkompetanse på B2-nivå. Språkkompetansen kan dokumenteres ved vitnemål fra videregående skole/høyere nivå, eller ved språkprøve. Vurderingen vil som hovedregel skje administrativt.

Arbeidsgruppen er kjent med at en vurdering av samisk språk vil være utfordrende i denne situasjonen, da det ikke er utarbeidet språktester som imøtekommer dette behovet på det nivået som kreves ved ansettelse. Sekretær i arbeidsgruppen har vært i kontakt med HK-dir for å høre hvordan dette skal løses, men foreløpig er det ingen løsning på dette, som man er kjent med.

Det er lagt til at det kan gies midlertidig fritak fra samiskkompetanse. Dette kan være aktuelt der det ikke fagpersonell som behersker samisk på ønsket nivå, eller at det er bestemt at opplæringen skal foregå på et annet språk enn samisk. En faglig vurdering skal ligge til grunn for avgjørelsen (Prop. 126 L (2022-2023) pkt. 23).

4.2. Norskspråklig kompetanse

I tillegg til minstekrav som fremkommer av uh-forskrift § 3-2 til 3-7, har arbeidsgruppen foreslått et krav om norskspråklig kompetanse på nivå B1. Dette kravet gjelder også for forskerstillinger. Kompetanse i svensk eller dansk er likestilt med norsk.

Arbeidsgruppens redegjørelse

Arbeidsgruppen vil understreke at gruppa har forståelse for at Sámi allaskuvla er en allsamisk institusjon, og at institusjonen har et særskilt ansvar for å fremme samiske språk.

Arbeidsgruppen ser også at dagens praksis ved Sámi allaskuvla for vitenskapelige ansettelser er krav om at søkerne behersker norsk eller et annet skandinavisk språk "godt".

Arbeidsgruppen vurderer det som viktig å videreføre dagens praksis hva angår krav om norskspråklig kompetanse, men at nivået må konkretiseres, slik at det er målbart og samtidig bør det være et likt minimumskrav for samtlige vitenskapelige ansettelser. Krav om norskspråklig kompetanse er dermed ikke noe som arbeidsgruppen foreslår, men en konkretisering og videreføring av dagens praksis.

Norskspråkkompetanse anses som viktig da høgskolens styringsdokumenter, dets gjeldende lovverk, retningslinjer og annet primært finnes på norsk. Mangel på norskspråkkompetanse kan medføre til at arbeidstakers mulighet til medvirkning og deltakelse i felles virksomhet, svekkes, da det kreves fordypning i styringsdokumenter, rammeplaner, lovverk og annen kommunikasjon som foregår på majoritetsspråket. Høgskolen skal være en inkluderende institusjon, og må sikre at alle gis mulighet til å delta på samtlige arena som behandler saker som angår ulike aspekter av arbeidet. Det er ikke gjort noen undersøkelser på institusjonen som omhandler språkkompetanse og fordeling og deltakelse i ulike oppgaver som kan defineres som «kollektivt fellesarbeid», men arbeidsgruppen ønsker at institusjonen unngår å havne i et mulig scenario, der manglende majoritetsspråkkompetanse blant deler av de ansatte, fører til større byrde for ansatte som behersker språket, da de må bære en større andel av det "kollektive" fellesarbeidet.

Likestilling: Når institusjonen i sine stillingsutlysninger på nåværende situasjon, bruker begrepet "behersker språket godt", «har gode kunnskaper», eller tilsvarende, så vil påfølgende vurdering være av subjektiv art og kan tolkes på flere måter. Slike kriterier for språkkompetanse er ikke gunstig, da dette kan medføre til at søkere ikke vurderes etter samme norm. Hovedproblemet er at SA ikke har definert hva som er "gode kunnskaper". Når nivået ikke er klart definert, er det vanskelig å gjøre en objektiv vurdering av kompetansen. Dette kan igjen bidra til manglende transparens og etterprøvable, som er viktige prinsipper ved vurderinger som gjøres ved tilsetninger.

"Felles Europeiske rammeverket for språk" har utarbeidet språktrinn som kan brukes som verktøy for å beskrive kompetanse og kunnskap hos språkbrukere, med mål om å opprettholde en felles europeisk standard som definerer språknivå. Språkbruk/kompetanse A1 og A2 regnes som nybegynnernivå/ basisbruker, B1 og B2 er selvstendige nivåer og C1 er avansert nivå.

Her er en svært kort beskrivelse:

- A1-A2 er basisbrukere. Enkel språkforståelse, rutinemessige oppgaver i kjent kontekst, klarer å lese og skrive korte beskjeder og kommunisere med enkle setninger/uttrykk.
- B1- Kan forstå hovedpunktene i klar, standard input om kjente emner som en ofte møter i forbindelse med arbeid, skole, fritid osv. Kan klare seg i de fleste situasjoner som kan oppstå når en reiser i et område der språket snakkes.
- B2- Kan forstå hovedinnholdet i komplekse tekster om både konkrete og abstrakte emner, også faglige drøftinger innenfor ens eget fagområde. Kan delta i samtaler med et så spontant og flytende språk at regelmessig kommunikasjon med brukere av målspråket ikke blir anstrengende for noen av partene. Kan produsere klare, detaljerte tekster om et vidt spekter av emner, og forklare et synspunkt på en aktuell sak og gi argumenter for og imot ulike alternativer

Arbeidsgruppens redegjørelse

- C1- Kan forstå et bredt spekter av lengre, krevende tekster og oppfatte budskap som ikke er direkte uttrykt. Kan uttrykke seg flytende og spontant uten at det merkes noe særlig at en leter etter uttrykksmåter. Kan bruke språket fleksibelt og hensiktsmessig til sosiale, akademiske og yrkesrelaterte formål. Kan produsere klare, velstrukturerte og detaljerte tekster om komplekse emner og vise at en mestrer ulike setningsmønstre, bindeledd og sammenbindende markører.

Når høyskolen skal fastsette hvilket språknivå institusjonen skal legge seg på hva angår norsk/svensk/dansk, må kravet vurderes ut fra stillingens innhold og i sammenheng med dette. Språkkravet må være på et nivå slik at den ansatte er i stand til å utføre sine oppgaver på en tilfredsstillende måte. På den annen side er det viktig å ikke stille krav om høyere nivå enn nødvendig for oppgaven, jf. bestemmelsene i § 6 i likestillings- og diskrimineringsloven, der det uttrykkelig heter at det er forbudt å diskriminere på bakgrunn av etnisitet, herunder språk. En naturlig forutsetning at den som skal kunne fordype seg i styringsdokumenter, (lesing/vurdering/utforming av uttalelser, rammeplaner, lover, forskrifter etc.), må beherske språket på minimum selvstendig nivå (B). Arbeidsgruppen foreslår på bakgrunn av dette å plassere dette på nivå B1. Språkkravet vil dermed være lavere enn det som kreves av samiskspråklig kompetanse.

Institusjonen kan be søkere om å dokumentere språkkompetanse på B1-nivå. Språkkompetansen kan dokumenteres ved vitnemål på videregående skole/høyere nivå, eller ved annen språkprøve. Vurderingen vil som hovedregel skje administrativt.

4.3. Unntak fra krav om språkkompetanse

Forskriftens § 3-9 gir anledning til å gjøre unntak fra språkkravet dersom institusjonen legger til rette for at kompetansen oppnås innen tre år fra ansettelsesdatoen:

"Det kan gjøres unntak fra kravet om norsksferdigheter på minimum nivå B2 ved ansettelse dersom institusjonen legger til rette for at kompetansen oppnås innen tre år fra ansettelsesdatoen."

Instituttet bør vurdere hvilke muligheter det er for å ansette en person som ikke behersker samisk på et tilfredsstillende nivå, både hva angår ressurser, samt evt. konsekvenser dette vil kunne få for utdanningskvaliteten. Arbeidsgruppen har lagt til at dersom det gis mulighet til å oppnå språkkompetanse innen 3 år, så skal dette forpliktes gjennom arbeidsavtalen. Arbeidsgiver plikter å tilrettelegge for at arbeidstakeren oppnår kompetanse og det skal utarbeides en klar plan/avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker om hvordan kompetansekrav skal oppfylles innen fastsatt frist. Dersom arbeidstaker ikke oppfyller kravene til kompetanse, vil den ikke oppfylle stillingskravene, og arbeidsgiveren må vurdere den videre oppfølgingen av arbeidstakeren.

Videre heter det i UA forskrift § 3-9 (4): *Ansatte etter regelen om ekstraervert etter universitets- og høyskoleloven § 7-7 kan unntas fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse og krav til norsksferdigheter på minimum nivå B2.* Arbeidsgruppen ser at en slik mulighet innarbeides i de interne retningslinjene for å håndtere f.eks. Rekruttering av to-er stillinger.

Krav til norskkompetanse er ikke forskriftsfestet, men arbeidsgruppen foreslår lik "kvalifiseringsperiode" som forpliktes på lik måte som hva angår samisk-kompetanse. Arbeidsgruppen har ikke vurdert evt. Krav til ekstraressurser, ved å ta i bruk en ordning.

5. Utdanningsfaglig kompetanse

Arbeidsgruppens redegjørelse

Styret til Sámi allaskuvla har i styresak S-46/21 vedtatt retningslinjer for pedagogisk basiskompetanse for undervisnings/ og forskerstillinger. Retningslinjene har tatt utgangspunkt i Universitets- og høgskolerådets (UHR) nasjonale veiledende retningslinjer for den pedagogiske basiskompetanse ved universitet og høgskoler, som var på et formålsnivå. Någjeldene interne retningslinjer opprettholder kravet om lik pedagogisk kompetanse på alle stillingskategori-nivåer, bortsett fra på professornivå, hvor det ved jf. daværende forskrift var stilt strengere krav.

Ny forskrift til universitets- og høgskolelov, gir institusjoner større autonomi i utforming av utdanningsfaglig kompetanse, samtidig som det stilles minimumskrav til førstelektorer, førsteamanuenser, dosent og profesorer om formell utdanning, kvalitetsutvikling i egen undervisning, veiledning og vesentlige bidrag til utvikling av utdanningskvalitet:

§ 3-8: "For stillingene førstelektor, førsteamanuensis og professor skal det minimum kreves formell opplæring, kvalitetsutvikling i egen undervisning, veiledning, og vesentlige bidrag til utvikling av utdanningskvalitet."

I UHRs nasjonale veiledende retningslinjer for UH-pedagogisk kompetanse(revidert 2022) fra, fremgår det at godkjent utdanning som oppfyller krav til universitets- og høgskole basiskompetanse for pedagogikk, skal være *"forankret i forskning og undervisning innenfor høyere utdanning."* Det betyr at lærerutdanning, PPO ikke kan erstatte universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse.

Arbeidsgruppen har benyttet dagens retningslinjer for SA, UHR-nasjonale retningslinjer og NTNUs retningslinjer som grunnlag for eget forslag.

Hovedforslaget fra arbeidsgruppen er at utdanningsfaglig kompetanse skal dokumenteres i pedagogisk mappe, herunder:

1. Dokumentasjon av søkerens lærings- og veiledningserfaring
2. Refleksjonsdel som beskriver søkers refleksjoner knyttet til utdanningen

SA har ansatte som har jobbet lenge ved institusjonen, men som ikke har formelt godkjent utdanningsfaglig kompetanse. Arbeidsgruppen foreslår å opprettholde nåværende interne ordning, der ansatte med lang arbeidserfaring, skal kunne få gjennomført en vurdering/få godkjent ens egen utdanningsfaglige kompetanse.

5.1. Dosent

Under utdanningsfaglig kompetanse er det høyere krav i forhold til de lavere stillingskategoriene, da SA da dosentstilling er en vitenskapelig toppstilling. I tillegg til basis utdanningskompetanse, er disse lagt til:

- Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid og høy grad av refleksjon over egen praksis
- Bred erfaring med undervisning og utdanningsutvikling på ulike nivå
- Omfattende erfaring med utdanningsledelse og deltakelse i fagfellesskap i høyere utdanning

5.2. Professor

Arbeidsgruppen ønsker å beholde kun å revidere deler av nåværende retningslinjer ved SA. Foreslår følgende endringer:

Arbeidsgruppens redegjørelse

Nåværende retningslinjer, pnkt. 1.3.1:

- *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*
- *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på master/ ph.d.- nivå*
- *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap.*

Arbeidsgruppen foreslår kun en endring av siste punkt:

- *initiere, lede og/eller delta i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap*

5.3. Unntak fra krav om utdanningsfaglig kompetanse

UA forskrift § 3-9 (1): *Det kan gjøres unntak fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse dersom institusjonen legger til rette for at kompetansen oppnås innen to år fra ansettelsestidspunktet.*

Forskrift til UA § 3-9 (4): *Ansatte etter regelen om ekstraervert etter universitets- og høyskoleloven § 7-7 kan unntas fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse og krav til norskferdigheter på minimum nivå B2.*

På lik linje med unntak fra språkkrav, har arbeidsgruppen lagt til at dersom et slik unntak gies, skal dette fremkomme særkilt i arbeidskontrakten. Instituttet bør vurdere hvilke muligheter det er for å ansette en person som ikke oppfyller krav om utdanningsfaglig kompetanse, både hva angår ressurser, samt evt. konsekvenser dette vil kunne bidra til for utdanningskvaliteten. Arbeidsgiver plikter å tilrettelegge for at arbeidstakeren oppnår kompetanse og det skal utarbeides en klar plan/avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker om hvordan kompetansekrav skal oppfylles innen fastsatt frist. Dersom arbeidstaker ikke oppfyller kravene til kompetanse, vil den ikke oppfylle stillingskravene, og arbeidsgiveren må vurdere den videre oppfølgingen av arbeidstakeren.

Arbeidsgruppen foreslår også å legge til at det ikke kreves undervisningsfaglig kompetanse for gjesteforelesere. Dekanen kan beslutte å gjøre unntak fra dette kravet, dersom det er vanskelig å finne vikar med slik kompetanse.

I tillegg kan det gjøres unntak fra kravet for midlertidig ansatt, ansatt som har mindre enn 2 år til pensjon.

6. Kompetanse og dets vurdering

Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i kompetansematrisen fra NorCam, UiO, NTNU, og tilpasset denne til institusjonen og egenskapene ved institusjonen.

Kompetansematrisen har som formål å vise eksempler på resultater/kompetanse, dokumentasjon og refleksjon/egenvurdering som det kan være relevant å referere til og vurdere ved ansettelse, opprykk eller overgang, særlig for første- og toppstilling.

Styret ved SA har i 2021 vedtatt retningslinjer for ansettelser i undervisnings- og forskningsstillinger, retningslinjer for [_utdanning_og_forskningsstillinger_ansettelser.pdf](#)

Arbeidsgruppens redegjørelse

Arbeidsgruppen foreslår at allerede fastsatte retningslinjer innarbeides i arbeidsgruppens forslag, slik at alle ledd ved ansettelser samles i et dokument. Arbeidsgruppen foreslår likevel klarere presiseringer når det gjelder kompetansevurdering og hvem har ansvaret for ulike deler av vurderingen. I tillegg foreslås det en presisering av vektleggingen av de enkelte delene ved vurderingen, herav:

- Faglig kvalifikasjoner
- Utdanningsfaglig kompetanse
- Kunnskap i bruk
- formidling, innovasjon og samspill
- Faglig ledelse og verv
- Annen kompetanse

7. Opprykk

Arbeidsgruppen foreslår at ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger og i forskerstillinger kan søke om opprykk fra høgskolelektor til førsteamanuensis. Dette er ikke forskriftsfestet, men opp til hver enkelt institusjonen å bestemme.

Arbeidsgruppen foreslår at sakkyndig vurderinger (som ikke er eldre enn 5 år) gjennomført ved andre akkrediterte institusjoner i Norge, kan godkjennes som grunnlag for et opprykk. Dersom institusjonen har krav utover de som er forskriftsfestet, skal disse vurderes særskilt. Slik vurdering kan gjennomføres med to interne sakkyndige, med vitenskapelig toppkompetanse.

8. Overgang

Arbeidsgruppen foreslår at ansatte ved SA skal kunne søke overgang mellom:

- Førstelektor og førsteamanuensis
- Dosent og professor

Dette er ikke forskriftsfestet, men opp til hver enkelt institusjonen å bestemme.

9. Mulige utviklingsområder

Arbeidsgruppen har opplevd det som utfordrende å utvikle kvalifikasjons- og kompetansekrav til utdannings- og forskerstillinger, da SA ikke har vedtatt språkpolicy. Arbeidsgruppen har forsøkt å komme til et forslag som er til det beste for institusjonen som helhet, men ser at informasjonsgrunnlag for forslag kan være noe manglende.

Arbeidsgruppen anser det som viktig at arbeid med utvikling av en klar språkpolicy startes, slik at man kan ta vel informert valg, som kan ha konsekvenser for blant annet rekruttering, kvalitet, kommunikasjon og samarbeid. Her vil arbeidsgruppen også spesifisere at det ikke er gjennomført en ROS-evaluering av hvordan eventuelt et klarere språkkrav i norsk kan påvirke rekrutteringen. Da man ikke vet konsekvensene av et slikt krav, har arbeidsgruppen foreslått unntaks mulighet, da slik løsning forplikter både arbeidstaker og arbeidsgiver, og vil dermed kunne gange institusjonen på sikt.

I en del av innkomne hørings svar, var innholdet noe som ikke tilhørte arbeidsgruppens mandat, men som arbeidsgruppen likevel ønsker å løfte frem, da det anses som viktig at SA prioriterer disse:

Arbeidsgruppens redegjørelse

- Strategisk karriereveiledning, slik at ansatte lettere kan søke om opprykk eller overgang
- Legge til rette for at vitenskapelig ansatte oppnår kompetanseopprykk
- Systematisere støtte som gis i tilfeller der man bruker unntaksbestemmelsene, jf. Forskriftens § 3-9

10. Høringssvar

Under høringsrunden kom det tre høringssvar.

Utover det som er nevnt under punkt 9, var det mange merknader som arbeidsgruppen har fulgt opp:

- Utvidet adgang til unntak fra språkkrav
- Utvidet adgang til unntak fra utdanningsfaglig kompetanse

I uttalelsene ble det også stilt spørsmål om hvordan arbeidsgruppen har vurdert tradisjonell kunnskap og hvorvidt arbeidsgruppen har vurdert om tradisjonell kunnskap som tilleggskompetanse skal kunne brukes som grunnlag for opprykk. Arbeidsgruppen har ikke vurdert hvordan disse ulike kunnskapssystemene kan kombineres, og anser dette som en egen prosess.

Arbeidsgruppen har tillagt at tradisjonell kunnskap skal ha en verdi i vurderingen.

Arbeidsgruppens forslag til kompetansematrise

Sámi allaskuvlas kompetansematrise

Universitets- og høyskolerådet (UHR) har utarbeidet en verktøykasse, NOR-CAM, for vurdering av faglige resultater, kompetanse og erfaring. Sámi allaskuvla (SA) har utviklet en tilpasset matrise for vurdering basert på institusjonens behov. SA skal styrke og fremme samiske språk og *árbediehtu* gjennom tverrfaglighet og grenseoverskridende utdanninger, forskning og virksomhet. *Árbediehtu* er den kollektive visdommen og ferdighetene til det samiske folket, brukt i århundrer for å styrke deres *birgejupmi* (livsgrunnlag). Den har blitt overført fra generasjon til generasjon både muntlig og gjennom arbeid og praktisk erfaring. Gjennom denne kontinuiteten binder begrepet *árbediehtu* fortid, nåtid og framtid sammen. (Guttorm & Porsanger 2011). Selv om det ikke fremgår spesifikt av matrisen, så gjennomsyrrer *árbediehtu* som kunnskapssystem og vurderingssystem alle elementer i SAs kompetansematrise.

Matrisen har tre kolonner med eksempler på resultater/kompetanse, dokumentasjon og refleksjon, som synliggjør hva som kan være meritterende. Listen er ikke uttømmende. Hva som legges inn i de ulike dimensjonene må tilpasses konteksten den skal benyttes i. Matrisen har mange punkter fordi den skal eksemplifisere muligheter for ulike momenter som kan trekkes inn, ikke fordi hvert enkelt punkt skal dekkes.

Resultater/kompetanse, dokumentasjon og refleksjon bør vise hva man har gjort og oppnådd på de ulike områdene, *samt kvalitet, utvikling og bredde i virksomhet og resultater*. Det vil være positivt om en søker relatere sine kvalifikasjoner til SAs forpliktelser på de aktuelle områdene.

Resultater og kompetanser: Matrisen er utarbeidet særlig med tanke på professor- og førsteamanuensisstillinger. Den er imidlertid fleksibel og kan tilpasses til ulike formål, aktiviteter og stillinger. Hva som skal telle, og hvor mye, kan variere med hva slags stilling som skal besettes og hvilken profil stillingen lyses ut med. Denne kolonnen inneholder eksempler på hva som kan være relevant.

Dokumentasjon: Vurderingen av de ulike kvalifikasjonsområdene skal bygge på en dokumentasjon som gjør det mulig å ta stilling til kvaliteten i dem. Matrisen inneholder en nærmere beskrivelse med eksempler på aktuell dokumentasjon av de ulike kvalifikasjonsområdene. Det er lagt vekt på å formulere eksemplene slik at de dreier seg om aktiviteter og resultater av slike kvalifikasjoner, ikke om «evner» eller «forutsetninger».

Refleksjon: Denne kolonnen gjelder søkerens egen refleksjon rundt de ulike punktene. Tanken er at denne kolonnen er søkerens subjektive vurdering av sine egne resultater og kompetanser. Målet er å få til et godt samspill mellom de dokumenterbare og/ eller målbare størrelsene og ens egen kvalitative vurdering av disse. Refleksjon kan vise om søkeren forholder seg til de ulike kompetanseområdene på en måte som er preget av systematisk undersøkelse og refleksjon knyttet til bevisst bruk av vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Arbeidsgruppens forslag til kompetansematrise

1. Faglige kvalifikasjoner – forskning, kunstnerisk arbeid, faglig utviklingsarbeid		
Resultater og kompetanse	Eksempler på dokumentasjon	Refleksjon
<p>Vitenskapelige / kunstneriske arbeider</p> <ul style="list-style-type: none"> • vitenskapelig avhandling • fagfellevurderte publikasjoner • fagbøker og forskningsrapporter • datasett, programvare, forskningsverktøy og metoder • foredrag på sentrale internasjonale konferanser • Duodji, arkitektur-/designverk, utstilling, konsert, forestilling, film og annen kunstnerisk-/museal virksomhet <p>Faglig utviklingsarbeid</p> <ul style="list-style-type: none"> • rettet mot profesjons- og yrkesfeltet (se eksempler under <i>Kunnskap i bruk</i>) • rettet mot utdanningsfeltet, pedagogisk og didaktisk arbeid (se eksempler under <i>Utdanningsfaglig kompetanse</i>) <p>Faglige prosesser/faglig ledelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • bidrag i ulike faser av forskningsprosessen/kunstnerisk arbeid/faglig utviklingsarbeid • leder/deltaker i forskningsprosjekter / kunstneriske prosjekter / faglige utviklingsprosjekter • internasjonalt samarbeid og erfaring • eksternfinansiering • tverrfaglig arbeid og kompetanse • utvikling av forskningsinfrastruktur • forskningsetisk arbeid • bidrag til åpen forskning • redaksjonsvirksomhet • arrangør av internasjonale forskningskonferanser • vurderings- og fagfellearbeid 	<ul style="list-style-type: none"> • vitnemål • innsendte publikasjoner • publikasjonsliste • publikasjoner på samisk • oppfinnelser, patenter, programmer, modeller, design, kunnskapsbidrag til nye standarder, forskrifter m.v. • kunstneriske originalarbeider og gjengivelser, innkjøpte verk, kritikker i anerkjente publikasjoner • tildelingsbrev om finansiering • bekreftelse på prosjektdeltakelse • attester • priser 	<ul style="list-style-type: none"> • resultatenes kvalitet og relevans, uavhengig av publiseringskanal, format eller språk • egen rolle i forskning og faglig utviklingsarbeid, prosjektutvikling, i forskingssamarbeid og i urfolkssamarbeid • bidrag til åpen forskning (herunder deling av data) • ansvarlig forskning og innovasjon (RRI) • bidra til refleksjon over forskningsetiske utfordringer knyttet til urfolks forskning • bidra til refleksjon over rammene av en profesjon, og over fag disiplinære grenser • bidrag til tverrfaglig samarbeid • hvorfor og hvordan ulike aktører innenfor og utenfor academia har vært involvert i forsknings- og faglige utviklingsprosesser • egen utvikling over tid

Arbeidsgruppens forslag til kompetansematrise

<ul style="list-style-type: none">• veiledning av doktorgradskandidater og kandidater i førstelektorprogram• utvikling av forskningsbasert undervisning• profesjonsrettet utviklingsarbeid		
--	--	--

Arbeidsgruppens forslag til kompetansematrise

2. Utdanningsfaglig kompetanse		
Kompetanse	Eksempler på dokumentasjon	Refleksjon
<p>Utdanningsfaglig kompetanse utvikles over tid gjennom ulike aktiviteter og refleksjon, og inkluderer f.eks. å kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planlegge, gjennomføre, evaluere og utvikle undervisning, vurdering og veiledning som er forankret i både disiplinfaglig og utdanningsfaglig forskning og som fremmer studenters læring og utvikling • bidra til å utvikle gode læringsmiljø, pedagogisk, fysisk, digitalt og psykososialt • tilrettelegge for variasjon i undervisnings- og vurderingsformer, og bidra til faglig og pedagogisk nyskaping og hensiktsmessig bruk av teknologier • tilrettelegge for samstemt undervisning gjennom å formulere hensiktsmessige læringsutbyttebeskrivelser på emne- og programnivå, og velge læringsaktiviteter og vurderingsformer som understøtter studentenes læring • analysere, utarbeide og videreutvikle emne- og studieplaner innenfor sine fagområder • utvikle og gjennomføre studentsentrerte og -aktiviserende læringsaktiviteter • gjennomføre veiledning i ulike sammenhenger • vurdere og gi tilbakemeldinger på oppgaver og avhandlinger • bidra til å utvikle utdanningskvaliteten gjennom systematisk kvalitetsarbeid • dokumentere og reflektere over resultater av egen undervisning og veiledning • innhente og anvende tilbakemeldinger fra studenter, kolleger, arbeidsliv og samfunn til å videreutvikle undervisnings- og læringsaktiviteter • kjenne til og forholde seg til aktuelle styringsdokumenter for undervisning i høyere utdanning • initiere kollegialt samarbeid om undervisning og utdanningskvalitet på emne- og programnivå • utvikle og dele læremidler og læringsressurser • initiere og bidra til kollegaveiledning og utvikling av utdanningsfaglig kompetansetilbud • begrunne eget lærings- og kunnskapssyn og forholde seg reflekterende til egen rolle i høyere utdanning 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagogisk cv • pedagogisk mappe • merittert underviser • vitnemål, kursbevis • attester, referanser • prøveundervisning • eksempler på utvikling av emnebeskrivelser og eksamensoppgaver • eksempler på bruk av studentevalueringer • forskning / utviklingsarbeid • publikasjoner knyttet til egen utdanningspraksis • publikasjonsliste over utdanningsfaglige tema • oppnevninger til råd og utvalg • lærebøker, kompendier, oppgavesamlinger, illustrasjonsmaterieill og rapporter • konferansebidrag • undervisningsmaterieill 	<p>Fokus på studenters læring</p> <ul style="list-style-type: none"> • bidrag til utvikling av undervisning og utdanning <p>En profesjonell utvikling som underviser</p> <ul style="list-style-type: none"> • egen rolle i forskning og utviklingsarbeid • samspillet mellom utdanning og forskningsbasert kunnskap <p>En utforskende tilnærming til undervisning</p> <ul style="list-style-type: none"> • hvilke prinsipper, refleksjoner og erfaringer har vært sentrale for egen utvikling over tid <p>En kollegial holdning og praksis</p> <ul style="list-style-type: none"> • bidrag til tverrfaglig samarbeid

Arbeidsgruppens forslag til kompetansematrise

3. Kunnskap i bruk – innovasjon, formidling og samspill med samfunnet		
Resultater og kompetanse	Eksempler på Dokumentasjon	Refleksjon
<p>Kunnskapsbasert innovasjon</p> <ul style="list-style-type: none"> bidrag til nye eller forbedrede produkter, tjenester og praksis i samfunns- og næringsliv, organisasjoner og offentlig sektor kommersiell bruk gjennom lisenser, patenter, oppstart-selskap eller samarbeid med eksterne aktører bidrag til utvikling av økosystem for innovasjon, internt og eksternt utvikling av innovasjonskultur og innovasjonskompetanse (erfaring/kurs/veiledning) samarbeid med samfunns-aktører for å sikre relevans i forskning og utdanning (inkl. EVU) studentinnovasjonsarbeid innovativ tilnærming til tradisjoner og tradisjonell kunnskap <p>Faglig formidling</p> <ul style="list-style-type: none"> allmennrettet formidling brukerrettet formidling oversettelse utvikling av samiskfagspråk kunstnerisk formidling 	<ul style="list-style-type: none"> vitnemål, kursbevis attester, referanser CV faglige bidrag til praksis-utvikling, nye tjenester og kurs for arbeidslivet oppfinnelser, patenter/lisenser, programmer, modeller, design, kunnskapsbidrag til nye standarder, forskrifter m.v. impact-case (ex post) finansiering til innovasjonsprosjekt prosjektsamarbeid med offentlig og privat sektor (avtaler og rapporter) aktivt medlem av næringsklynger og kunnskapsnettverk priser og deltakelse i juryarbeid veiledning av studentoppgaver i samarbeid med arbeidslivet populærvitenskapelig publikasjoner utredninger dreiebøker og utstillingskataloger; annet musealt formidlingsmaterieil Utstillinger, konserter, forestillinger, film, podcast, opptak, program, artikler, omtaler/kritikker 	<ul style="list-style-type: none"> resultatenes kvalitet, relevans og effekt i samfunnet (Impact) samspillet mellom forskning og bruk av kunnskap i praksis (inkl. rolleforståelse) egen praksis i lys av kunnskap på området hvilke prinsipper, refleksjoner og erfaringer har vært sentrale for egen utvikling over tid bidrag til tverrfaglig samarbeid refleksjon rundt nytten av kompetanse-utveksling mellom academia og arbeidslivet begrunnelser for valg i egen formidlingspraksis

Arbeidsgruppens forslag til kompetansematrise

Samspill med samfunnet <ul style="list-style-type: none">• deltakelse i offentlig debatt• bidrag til offentlig utredningsarbeid, politikkutforming og evalueringer• kulturminneforvaltning og utvikling av vitenskapelige samlinger• faglige bidrag i frivillig sektor	<ul style="list-style-type: none">• foredrag, deltakelse i offentlig debatt, kronikker, intervju etc.• deltakelse i offentlige råd og utvalg• rapporter• databaser	
--	---	--

Arbeidsgruppens forslag til kompetansematrise

4. Akademisk ledelse, verv og administrasjon		
Resultater og kompetanse	Dokumentasjon	Refleksjon
<p>Faglig ledelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • institusjons- og enhetsledelse • lederverv i akademia nasjonalt og internasjonalt • forskningsledelse • utdanningsledelse • andre faglige lederoppgaver • mentorering <p>Verv</p> <ul style="list-style-type: none"> • medlem av styrer, råd, utvalg • evalueringsarbeid • verv som tillitsvalgt, verneombud, ansatt-representant <p>Administrasjon</p> <ul style="list-style-type: none"> • relevant erfaring fra ledelse/administrasjon • relevant utdanning for ledelse/administrasjon 	<ul style="list-style-type: none"> • vitnemål, kursbevis • attester, referanser • CV 	<ul style="list-style-type: none"> • ledelse som bidrag til resultatoppgjør, eks.: <ul style="list-style-type: none"> - faglig kvalitet - kunnskap i bruk - likestilling og mangfold - åpen vitenskapspraksis - god forskningsetikk • eget bidrag i formelle og uformelle lederroller • egen praksis i lys av kunnskap på området • egen utvikling over tid; hva man har ønsket å oppnå og hvordan • hvordan man stiller seg til framtidige lederoppgaver • hvordan erfaringer innen ledelse og administrasjon bidrar til å styrke kompetanse på de andre områdene

5. Annen kompetanse		
Resultater og kompetanse	Dokumentasjon	Refleksjon
<p>Språkkompetanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • samisk språkkompetanse for undervisningsstillinger • norsk språkkompetanse (alternativt annet skandinavisk språk) • engelsk språkkompetanse <p>Profesjonskompetanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • relevant profesjonsutdanning • relevant yrkeserfaring/praksis 	<ul style="list-style-type: none"> • vitnemål, kursbevis • attester/anbefalinger • ansettelsesforhold, CV 	<ul style="list-style-type: none"> • språkkompetanse i dag og motivasjon for å tilegne seg kompetansen • motivasjon for profesjonsrettet forskning, faglig utviklingsarbeid og utdanning

Dutkiidsearvvi cealkamuš - Njuolggadusat virgáibidjamiidda, virgeloktemiidda ja "overgang:aide" gulaskuddamii.

Dutkiidsearvi miellahttočoahkkimis 28.08.25

Dutkiidsearvi oaivvilda ahte bargojoavku lea buori ja vuđolaš barggu bargan, ja mis lea obbalaš ja prinsihpalaš mearkkašumit gulaskuddamii.

1. Boahte áiggis go biddjojit sullasaš bargojoavkkut de berrešii Sámi allaskuvla vuhtii váldit ahte mis leat bargit sihke Norggas, Suomas ja Ruoŋas, ja ahte bargojoavkkut bidjot oktii nu ahte šaddet láhttut buot riikkain. Mii ipmirdit ja diehtit ahte lea hástaleaddji gávdnat olbmuid bargojoavkkuide.
2. Jus SA galgá olahit mihttu sámi universitehta stáhtusa, de fertejit bidjot johtui doarjaortnegat fágavirggehasaide, vai duohtavuodas lea vejolaš olahit virgeloktemiid. Mo sáhtta Sámi allaskuvla veahkehit virggehasaid olahit virgeloktemiidda? Dan dokumeanttas leat dušše gáibádusat iešgudet virggehasaide, muhto ii sátnige mo Sámi allaskuvla láchčá dili virggehassi ahte olahit bajit virgekategorijaid.
3. Mo lea SA jurddahan kárriearluodda strategalaččat bagadallat virggehasaide vai olahit virgeloktemiid ja overgangaid? Makkár doarjaortnegiid áiggošii láchčit virggehasaide vai olahit virgeloktemiid? Leat go adepta/mentor ortnegat boahteáiggis? – Dutkiidsearvvi jurdda lea ahte buohkat geat dárbbasit dan, ožžot mentorveahki loktet iežas gelbbolašvuoda ja beassat bajit dási virgái.
4. Giellagáibádusat - Dutkiidsearvi oaivvilda ahte fertejit vuhtii váldit daid:
 - a) Jos ii leat vejolaš sihkkut «SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger: Norskferdigheter (eller annet skandinavisk språk dahje ferdigheter i svenks eller dansk) på nivå B1»
Dutikiidsearvi oaivvilda ahte galga leat giellagáibádusa olaheamemis lea golmma jagi áigemearri. Giellagáibádus ii guoskka gaskaboddosaš virggiide. Dahje juo sihkkut liige giellagáibádusa.
 - b) Giellagáibádusain ferte čielgasit boahit ovdán mii lea B1 gáibádus suomabeale virggehasaide, vai giellagáibádus buot virggiide seamma. Allaskuvla ferte dan dahkat. Muđui dát báhcá eahpečielggasin ja juohke áidna áššedovdilávdegoddi ferte ieš árvoštallat mii lea dohkálaš giellamáhttu. B1 lea go dat dássi maid olahit ruotagielas go čadahit joatkkaskuvlla/logahaga suomas? Ja Buohkat geat suomas čadahit masteroahpu – fertejit maiddá čadahit «virgeolbmuid ruotagiela mii lea sullii

1,5 – 3 oahppočuoggá. Galggašii go ráhpat vejolašvuoda spiehkastit B1 gáibádusas dihto virggiid oktavuodas?

- c) Lea go bargojoavku analyseren riskkaid ja hástalusaid giellagáibádusa ektui? Soaitá muhtin gii galggašii oahpahit SAAL- oahpuin, gii hálddaš skandinávagiela, muhto sámegiela ja engelasgiela? Nabe jus mii galggašeimmet virgádit muhtin duiskkalačča gii máhttá sámegiela, muhto ii skandinávaija giela, mo mii de árvoštallat?
 - d) Lea go dárbu ahte fágabargit hálddašit skandinávagielat, go gávdnojit hálldahusdoarjagat?
 - e) Fállá go SA makkárge doarjaga virggehasaide olahit skandinávii giela gelbbolašvuoda?
5. Pedagogalaš gáibádusat
- Pdh bagadallan lea dušše realisttalaš gáibádus sidjiide geat leat sámegiela fágasuorggis go das ieža fállat pdh prográmma. Nabe daidda earáide fágavirggehasaide geat eai leat sámegiel suorggis, mo sii olahit dan gáibádusa ahte beassat professorin go ii leat duohtavuodas sis vejolaš beassat bagadallat pdh kandidáhtaid.
 - Master kandidáhtaid bagadallan lea maddái vejolaš sámegielas, duojis ja oahpaheaddjeoahpuin? Mo lea jurddahuvvon gáibádusa omd servvodatfága suorggi olbmuide? Dál lea soaitáhagas gii ja guđe fágas besset bagadallat masterdásis.
 - Mo duodaštit pedagogalaš gelbbolašvuoda mii lea eará riikkas go Norggas háhkkojuvvon. Ulbmil lea ahte omd. oahpaheaddji pedagogalaš oahput Suomas (60 oč) attašit dan gelbbolašvuoda. Vai lea pedagogalaš gáibádus buot virggiide seamma. Allaskuvla ferte dan dahkat. Muđui dát báhcá eahpečielggasin ja juohke áidna áššedovdilávdegoddi ferte ieš árvoštallat mii lea dohkálaš pedagogalašmáhttu

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

1. Generelt

01.08.2024 ble ny universitets- og høgskolelov (UH-lov) og tilhørende forskrift gjeldende. I dette dokumentet gis det en orientering om de viktigste endringene i regelverket, og beskriver SA sine retningslinjer, med fokus på ansettelse, opprykk og overgang i undervisnings- og forskningsstillinger-

2. Kvalifikasjonskrav for ansettelse, overgang og opprykk

Kvalifikasjonskravene til undervisnings- og forskningsstillinger framgår av Forskrift til universitets- og høyskoleloven (2024) med tilhørende SA-retningslinjer.

Kvalifikasjonskravene i Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (2006) kan i en overgangsperiode (jf. uh-forskrift § 5-2) legges til grunn for:

- søknad om opprykk fra høgskolelektorlektor til førsteamanuensis frem til 31. desember 2027.

Kvalifikasjonskrav til forskerstillinger framgår av Statens personalhåndbok pkt. 10.3.1 og 10.3.2 med utfyllende SA-retningslinjer.

Det er samme kvalifikasjonskrav ved ansettelse, overgang og opprykk. Ved ansettelse gjøres det også en vurdering av personlig egnethet, i tillegg til annen ønsket kompetanse som fremgår av utlysningsteksten.

Ansatte kan søke opprykk fra grunnstilling via førstestilling til toppstilling innenfor professorstigen, dosentstigen og forskerstigen. Ved SA kan høgskolelektor som har tatt doktorgrad, søke opprykk til førsteamanuensis. Kombinerte undervisnings- og forskningsstillingene førstelektor og førsteamanuensis, dosent og professor er sidestillede stillingskategorier ved akkreditering av norske høyere utdanningsinstitusjoner og SA åpner for at ansatte kan søke overgang mellom dosentstigen og professorstigen.

Samtlige undervisnings- og forskerstillinger har krav til utdanningsfaglig kompetanse. Denne fremkommer i kapittel (-).

I tillegg til minstekrav som fremkommer av uh-forskrift § 3-2 til 3-7, er det et krav om norskspråklig/annen skandinaviskpråklig kompetanse på nivå B1. Dette kravet gjelder også for forskerstillinger.

Commented [RG1]: Gustogo dušše 2027 lohppii? Vrd. vuollelis: "Ved SA kan høgskolelektor som har tatt doktorgrad, søke opprykk til førsteamanuensis."

Commented [RG2]: Gustogo dát dáid odda njuolggadusaid mielde maid? Vrd. ovdalis: "Kvalifikasjonskravene i Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (2006) kan i en overgangsperiode (jf. uh-forskrift § 5-2) legges til grunn for: søknad om opprykk fra høgskolelektorlektor til førsteamanuensis frem til 31. desember 2027."

Commented [RG3]: ?

Commented [RG4]: norsk-, svensk- eller danskspråklig (?)

Commented [RG5]: Dát leat dárbašlaš gáibádus man bargojoavku lea vuđolaččat čilgen nuppi dokumeanttas, čuoggás 4.2. Jearaldat: Movt dakkár vuordámuš ahte bargi nákke lohkat SA stivrendokumeantaid, lágaid ja eará dakkár teavstaid, heive oktii B1-dási gáibádusain: "ipmirdat álkes giela. Sáhtát gulahallat barggu, skuvlla ja eara áigequovdilis áššiid birra. Nákcet oanehis čállosiid čállit ja oanehaččat ákkastallat."?

Commented [RG6]: ligo dán váldokapihttais galggaše namuhit maddái sámegiellgelbbolašvuoda gáibádusa?

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

2.1. Høgskolelærer

For å innfri kvalifikasjonskravene til universitets- og høgskolelærer (uh-forskrift § 3-2) kreves minst:

- lavere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
- utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8 og
- samiskferdigheter på nivå B2 og
- relevant yrkes- eller undervisningserfaring.

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- Norskferdigheter (eller annet skandinavisk språk) på nivå B1

2.2. Høgskolelektor

For å innfri kvalifikasjonskravene til universitets- og høgskolelektor (uh-forskrift § 3-3) kreves minst:

- høyere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
- utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8 og
- samiskferdigheter på nivå B2 og
- relevant yrkes- eller undervisningserfaring.

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- Norskferdigheter (eller annet skandinavisk språk) på nivå B1

2.3. Førstelektor

For å innfri kvalifikasjonskravene til førstelektor (u-forskrift § 3-4) kreves minst:

- høyere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
- utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8,
- samiskferdigheter på nivå B2,
- relevant yrkes- eller undervisningserfaring og

Commented [RG7]: ferdigheter i svensk eller dansk
(Evttohan dán buot virgekategorijjaide danne go islánddagiella ja fearagiella eai leat nu relevánttat dán oktavuodas. Láhkaásahusas maid namuhuvvojit ruota- ja dánskkagiella paragrafas 3-9.

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

- e. bidrag til faglig utviklingsarbeid på høyt nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet/yrkesfeltet.

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- f. Norskferdigheter (eller annet skandinavisk språk) på nivå B1

SA legger Frascati-manualens definisjon av forsknings- og utviklingsarbeid til grunn for forståelsen av faglig utviklingsarbeid.

2.4. Dosent

For å innfri kvalifikasjonskravene til dosent (uh-forskrift § 3-5) kreves minst:

- a. høyere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
- b. utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8,
- c. samiskferdigheter på nivå B2
- d. omfattende relevant yrkes- eller undervisningserfaring og
- e. vesentlige bidrag til faglig utviklingsarbeid på høyeste nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet/yrkesfeltet.

Utdanningsfaglig tilleggskrav, i tillegg til det som fremkommer av kapittel (_):

- f. Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid og høy grad av refleksjon over egen praksis
- g. Bred erfaring med undervisning og veiledning på ulike nivå
- h. Omfattende erfaring med utdanningsledelse og deltakelse i fagfellesskap i høyere utdanning

Sas tilleggskrav for alle vitenskapelige toppstillinger:

- i. kompetanse innenfor kunnskap i bruk (innovasjon, formidling og samspill med samfunnet) og/eller
- j. faglig ledelse og verv.

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- k. Norskferdigheter (eller annet skandinavisk språk) på nivå B1

SA legger Frascati-manualens definisjon av forsknings- og utviklingsarbeid til grunn for forståelsen av faglig utviklingsarbeid.

2.5. Førsteamanuensis

For å innfri kvalifikasjonskravene til førsteamanuensis (uh-forskrift § 3-6) kreves minst:

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

- a. doktorgrad innen relevant fagområde, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert enten ved vitenskapelig arbeid eller kunstnerisk arbeid av samme omfang og kvalitet,
- b. utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8 og
- c. samiskferdigheter på nivå B2.

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- d. Norskferdigheter (eller annet skandinavisk språk) på nivå B1

2.6. Professor

For å innfri kvalifikasjonskravene til professor (uh-forskrift § 3-7) kreves minst:

- a. doktorgrad innen relevant fagområde, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert enten ved vitenskapelig arbeid eller kunstnerisk arbeid av samme omfang og kvalitet,
- b. utdanningsfaglig kompetanse jf. forskriften § 3-8 og
- c. samiskferdigheter på nivå B2 og
- d. vesentlige bidrag til forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid på høyeste nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet.

SAs krav til utdanningsfaglig kompetanse fremgår av kapittel (-). Tilleggskrav for professor:

- e. kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid og høy grad av refleksjon over egen praksis
- f. bred erfaring med veiledning, fortrinnsvis på master/ph.d.-nivå
- g. initiere, lede og/eller delta i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap

SA tilleggskrav for alle vitenskapelige toppstillinger:

- h. kompetanse innenfor kunnskap i bruk (innovasjon, formidling og samspill med samfunnet) og/eller
- i. faglig ledelse og verv.

SAs tilleggskrav til alle undervisnings- og forskerstillinger:

- j. Norskferdigheter (eller annet skandinavisk språk) på nivå B1

Commented [RG8]: Galggašiigo

čielgaseappot namuhit maid dát máksá? Láhkaásahusa lea ná, muhto iigo dán siskkáldas dokumeanttas galggaše spesifiseret láhkaásahusa teavsta?

Ovdamearka:

Professorkompetanse forutsetter betydelig vitenskapelig produksjon utover det som kreves til en doktorgrad.

Nubbi ovdamearka:

For å bli tilkjent professorkompetanse må du kunne dokumentere vesentlig mer omfattende forskning av høy kvalitet enn det som kreves til doktorgrad.

Goalmát ovdamearka (mii adnui SA sámegiela professora virgealmmuhusa (sámegillii)): Søkerens doktoravhandling og andre vitenskapelige publikasjoner skal tilsammen tilsvare minst 2–3 monografier eller 8–12 vitenskapelige artikler?

Gč. omd. dán:

<https://i.ntnu.no/documents/1306938287/1307004912/Normer-for-vurdering-av-professorkompetanse-ved-Fakultet-for-medisin-og-helsevitenskap-NTNU-2020.pdf/6b9fe22e-856c-44ff-9806-e2cbdd6a7a6f?t=1585727241609&status=0>

dahje dán: [Professor/førsteamanuensis innen havbruks- og fiskeriforvaltning \(282503\) | UiT Norges arktiske universitet](#)

Commented [RG9]: ?

Commented [RG10]: Mائدái dát: forskningsledelse (dahje: akademisk ledelse og administrasjon) internasjonalt samarbeid

Commented [RG11]: Sihkkut "eller" go sihke h. ja i. leat dehálaš oasis professora gelbbolašvuodas?

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemeari buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

2.7. Forsker 1108 (forsker)

For å innfri kvalifikasjonskravene til forsker 1108 (SA lønnspolitikk - stillingsbeskrivelser og lønnsfastsettelse) kreves minst:

- høyere grads utdanning på universitets-/ høgskolenivå, eller tilsvarende
- samiskferdigheter på nivå B2

Commented [RG12]: Ovdalis lea čállon ná: "I tillegg til minstekrav som fremkommer av uh-forskrift § 3-2 til 3-7, er det et krav om norskspråklig/annen skandinaviskpråklig kompetanse på nivå B1. Dette kravet gjelder også for forskerstillinger."

2.8. Forsker 1109 (seniorforsker)

For å innfri kvalifikasjonskravene til forsker 1109 (Statens personalhåndbok 5.7.2 § 4) kreves forskningskompetanse på førsteamanuensisnivå, dvs. minst:

- norsk doktorgrad, eller utenlandsk doktorgrad godkjent som likeverdig med norsk doktorgrad, eller førsteamanuensiskompetanse ved norsk virksomhet, eller dokumentert kompetanse på tilsvarende nivå gjennom vitenskapelig arbeid av tilsvarende omfang og kvalitet
- samiskferdigheter på nivå B2

Commented [RG13]: Ovdalis ná: "I tillegg til minstekrav som fremkommer av uh-forskrift § 3-2 til 3-7, er det et krav om norskspråklig/annen skandinaviskpråklig kompetanse på nivå B1. Dette kravet gjelder også for forskerstillinger."

2.9. Forsker 1183 (toppforsker)

For å innfri kvalifikasjonskravene til forsker 1183 kreves forskningskompetanse på professornivå, dvs. minst:

- doktorgrad innen relevant fagområde, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert ved vitenskapelig arbeid av tilsvarende omfang og kvalitet
- vesentlige bidrag til forskning på høyeste nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder for professorer innen fagområdet.

SAs tilleggskrav for alle vitenskapelige toppstillinger:

- kompetanse innenfor kunnskap i bruk (innovasjon, formidling og samspill med samfunnet) og/eller
- faglig ledelse og verv.
- samiskferdigheter på nivå B2

Commented [RG14]: Ovdalis: "I tillegg til minstekrav som fremkommer av uh-forskrift § 3-2 til 3-7, er det et krav om norskspråklig/annen skandinaviskpråklig kompetanse på nivå B1. Dette kravet gjelder også for forskerstillinger."

Commented [RG15]: og (?)

2.10. Krav til samiskkompetanse

I henhold til Forskrift til universitets- og høyskoleloven (2024) § 3-9 (2) og universitets- og høyskoleloven § 2-3 andre ledd, er kravet om norskferdigheter erstattet med krav om

Commented [RG16]: Leago erohus dáin: samisk kompetanse ja samiskkompetanse?

Bargojoavkku gulaskuddánárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

ferdigheter i samisk på tilsvarende nivå (B2), på samtlige områder der norskferdigheter kreves.

Kvalifikasjonskrav til samiskferdigheter må være oppfylt for å kunne søke overgang eller opprykk.

I særlige tilfeller kan det gis unntak for språkkravet for ansatte i ekstraervert (uh-forskrift § 3-9).

Det kan bare gis midlertidig unntak for samiskferdigheter, hvis det ikke er tilgang til samiskspråklige undervisere med nødvendig fagkompetanse. Det må vurderes om bruk av fremmedspråk kan få negativ betydning for SAs studenter (bl.a. avhengig av gradsnivået). Unntak besluttes på grunnlag av en faglig vurdering.

Det kan iht. uh-forskriften § 3-8 gjøres unntak fra norskkravet ved ansettelsen dersom arbeidsgiver legger til rette for at den ansatte kan oppnå kompetansen innen tre år fra ansettelsestidspunktet. Dersom den ansatte ikke har oppnådd kompetansen innen fristen, har vedkommende ikke kompetansen som kreves for stillingen. Arbeidsgiver skal vurdere videre tiltak.

Institusjonen kan be søkere om å dokumentere sine samiskferdigheter på B2-nivå etter Det felles europeiske rammeverket for språk. Språkkompetanse kan dokumenteres gjennom vitnemål fra videregående skole/høyere utdanning eller bestått språktest. Vurdering av språkkompetanse kan normalt gjøres administrativt.

Commented [RG17]: andre språk (?)
(Jus oahpahus lea omd. dárogillii, de dat ii dáidde amasgiella goit Norgga beale studeanttaide?)

Commented [RG18]: Leago rievttet paragrafa?

Commented [RG19]: Galgágo SA:s leat sámegiella dán sajis? Galggašiigo dat boahit čielgaseappot ovdan dás?

Commented [RG20]: Man dási duodaštus dohkkehuvo vástidit B2-dási?

Commented [RG21]: Gáibiduvvogo makkárge virggis engelasgiel máhttu, vai váldogo dán áigge diehttelassan ahte ohccit máhttet engelasgiela?

3. Utdanningsfaglig kompetanse

SA har ambisjoner om å tilby utdanning og undervisning av høy kvalitet. Med hjemmel i uh-forskriften § 3-8 har SA fastsatt nærmere kriterier for utdanningsfaglig kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres.

Med utdanningsfaglig kompetanse menes pedagogisk eller didaktisk kompetanse for å fremme læring, blant annet kunnskap og ferdigheter innen utvikling og gjennomføring av undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå.

Alle søkere til undervisnings- og forskningsstillinger skal i søknaden dokumentere sin utdanningsfaglige kompetanse. Dette gjelder også ved søknad om overgang og opprykk. Dokumentert utdanningsfaglig basiskompetanse er et gjennomgående krav for ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger ved SA. Krav til utdanningsfaglig kompetanse må være oppfylt for å kunne søke overgang eller opprykk.

Ved ansettelse i ekstraervert og tilsvarende deltidsstilling kan det gis unntak fra krav om dokumentert utdanningsfaglig basiskompetanse.

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

Det er ikke krav til utdanningsfaglig kompetanse for gjesteforelesere eller andre som gir mindre bidrag til undervisningen. Dekan kan gi midlertidig unntak fra krav til utdanningsfaglig kompetanse for de som underviser et enkelt emne/semester som ledd i de ansattes kompetanse- og karriereutvikling, eller i tilfeller der det ikke har vært mulig å skaffe vikar med utdanningsfaglig kompetanse.

2.1 Utdanningsfaglig kompetanse

Utdanningsfaglig kompetanse utvikles over tid gjennom ulike aktiviteter og refleksjon, og inkluderer for eksempel å kunne:

- planlegge, gjennomføre, evaluere og utvikle undervisning, vurdering og veiledning som er forankret i både disiplinfaglig og utdanningsfaglig forskning og som fremmer studenters læring og utvikling
- bidra til å utvikle gode læringsmiljø, pedagogisk, fysisk, digitalt og psykososialt
- tilrettelegge for variasjon i undervisnings- og vurderingsformer, og bidra til faglig og pedagogisk nyskaping og hensiktsmessig bruk av teknologier
- tilrettelegge for samstemt undervisning gjennom å formulere hensiktsmessige læringsutbyttebeskrivelser på emne- og programnivå, og velge læringsaktiviteter og vurderingsformer som understøtter studentenes læring
- analysere, utarbeide og videreutvikle emne- og studieplaner innenfor sine fagområder
- utvikle og gjennomføre studentsentrerte og -aktiviserende læringsaktiviteter
- gjennomføre veiledning i ulike sammenhenger
- vurdere og gi tilbakemeldinger på oppgaver og avhandlinger
- bidra til å utvikle utdanningskvaliteten gjennom systematisk kvalitetsarbeid
- dokumentere og reflektere over resultater av egen undervisning og veiledning
- innhente og anvende tilbakemeldinger fra studenter, kolleger, arbeidsliv og samfunn til å videreutvikle undervisnings- og læringsaktiviteter
- kjenne til og forholde seg til aktuelle styringsdokumenter for undervisning i høyere utdanning
- initiere kollegialt samarbeid om utdanning og utdanningskvalitet på emne- og programnivå
- utvikle og dele læremidler og læringsressurser
- initiere og bidra til kollegaveiledning og utvikling av utdanningsfaglig kompetansetilbud
- begrunne eget lærings- og kunnskapssyn og forholde seg reflekterende til egen rolle i høyere utdanning

2.2 Felles kompetansekrav – utdanningsfaglig basiskompetanse

Universitehta- ja allaskuvlaráđđi (UHR) lea hábmen nátionála bagadeaddji njuolggadusaid universitehta ja allaskuvlla pedagogalaš vuodđogelbbolašvuhtii, mas Sámi allaskuvla lea váldán vuoddu.

Commented [RG22]: Sámegilliigo?

Universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse/ utdanningsfaglig basiskompetanse er å kunne:

- planlegge og gjennomføre undervisning og veiledning, både individuelt og i samarbeid med kolleger, på en måte som fremmer studenters læring og faglige utvikling

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

- planlegge og gjennomføre FoU-basert undervisning og involvere studenter i FoU-baserte læringsprosesser
- velge, begrunne og videreutvikle hensiktsmessige læringsaktiviteter og undervisnings- og vurderingsmetoder i forhold til faglige mål og utdanningsprogram
- bidra til faglig og pedagogisk nyskaping gjennom valg av varierte undervisningsmetoder som inkluderer bruk av digitale verktøy
- begrunne eget lærings- og kunnskapssyn og forholde seg reflekterende til egen lærerrolle
- analysere, utarbeide og videreutvikle emne- og programplaner innenfor sine fagområder
- vurdere og dokumentere resultater fra egen undervisning og veiledning ut i fra forventninger i fagplaner og nasjonale rammeverk for høyere utdanning
- innhente og bruke tilbakemeldinger fra studenter, kolleger og samfunnet til å utvikle undervisnings- og læringsprosesser
- kjenne til aktuelle styringsdokumenter knyttet til undervisning i høyere utdanning

2.3 Tilleggskrav til basiskompetanse til stilling som dosent

I tillegg til de krav som stilles til utdanningsfaglig basiskompetanse i kap. 2.2 gjelder følgende krav ved ansettelse og opprykk til stilling som dosent:

- Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid og høy grad av refleksjon over egen praksis
- Bred erfaring med undervisning og utdanningsutvikling på ulike nivå
- Omfattende erfaring med utdanningsledelse og deltakelse i fagfelleskap i høyere utdanning

2.4 Tilleggskrav til basiskompetanse til stilling som professor

I tillegg til de krav som stilles til utdanningsfaglig basiskompetanse i kap. 2.2 gjelder følgende krav ved ansettelse og opprykk til stilling som professor:

- Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid og høy grad av refleksjon over egen praksis
- Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på master/ph.d.-nivå
- Initiere, lede og/eller delta i utvikling av utdanningskvalitet i fagfelleskap

2.5. Kvalifiseringsmåter

Utdanningsfaglig basiskompetanse utvikles som hovedregel gjennom et universitetspedagogisk, forskningsbasert, utviklingsprogram med et omfang tilsvarende 200 timer i samspill med egen undervisningspraksis. Kvalifiserende opplæring innenfor universitets- og høyskolepedagogikk, skal være forankret i forskning om undervisning og læring innenfor høyere utdanning. Undervisningen i slike tilbud skal være FoU-basert, som annen undervisning ved denne type institusjoner.

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

Lærerutdanningar, inklusiv PPU- eller teoretisk pedagogisk utdanning kan derfor ikke erstatte universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse.¹

De som har vært ansatt ved SA siden før 2019 kan søke om å få vurdert sin utdanningsfaglige basiskompetanse.

2.6 Krav til dokumentasjon

Utdanningsfaglig kompetanse dokumenteres i en pedagogisk mappe (maks 20 sider), bestående av to deler:

- a. Dokumentasjon – oversikt over gjennomført opplæring, samt søkerens undervisnings- og veiledningserfaring.
- b. Et pedagogisk refleksjonsnotat – viser hvordan søker forstår planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæring og veiledning, samt hvordan man gjennom egen undervisnings- og veiledningsrolle kan fremme studentenes læring.

Sakkyndig komiteen vurderer om søkeren har tilstrekkelig utdanningsfaglig kompetanse for stillingen og eventuelt hva søkeren mangler.

Ansettelsesmyndigheten kan gjøre unntak fra kravet om utdanningsfaglig basiskompetanse ved ansettelse, forutsatt at kompetansen kan oppnås innen to år fra ansettelsestidspunktet (uhl-forskrift § 3-9).

2.7 Tilleggskrav utover felles kompetansekrav

Det kan stilles høyere/mer spesifikke krav til utdanningsfaglig kompetanse i visse undervisningsstillinger. I slike tilfeller skal kompetansekravet klart fremgå av framgå av stillingsutlysning

4. Kompetanseområder og kompetansevurdering

4.1. Kompetansematrise - Kompetanseområder som kan inngå i den helhetlige kompetansevurderingen

SA har utarbeidet kompetansematrise (vedlegg), basert på NOR-CAM², som et verktøy for søkere og de som er involvert i faglige vurderings- og beslutningsprosesser ved ansettelse, opprykk og søk om overgang i vitenskapelige stillinger Hensikten er å fremme kvalitet og relevans i den faglige virksomheten gjennom anerkjennelse av en større bredde av faglige resultater og aktiviteter i samsvar med SAs samfunnsoppdrag.

¹ [Nasjonale veiledende retningslinjer for UH-pedagogisk basiskompetanse - Universitets- og høyskolerådet](#)

² [Vurdering av akademiske karrierer - Universitets- og høyskolerådet](#)

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

Matrisen gir eksempler på resultater/kompetanser, dokumentasjon og refleksjon/egenvurdering som kan være relevant å omtale og å vurdere ved ansettelse, overgang og opprykk til undervisnings- og forskningsstillinger og forskerstillinger, spesielt på førstestillings- og toppstillingsnivå.

a. Faglige kvalifikasjoner – forskning/kunstnerisk arbeid og/eller faglig utviklingsarbeid

- Vitenskapelig/kunstnerisk arbeid og faglig utviklingsarbeid
- Bidrag til ulike deler av forskningsprosessen, kunstneriske og faglige utviklingsprosesser, herunder ledelse, samarbeid og åpenhet
- Fagfellearbeid

b. Utdanningsfaglig kompetanse

- Utdanningsfaglig basiskompetanse
- Undervisning og veiledning
- Utvikling av utdanningskvalitet i fagmiljøet

c. Kunnskap i bruk – formidling, innovasjon og samspill

- Faglig formidling – allmenrettet og brukerrettet
- Kunnskapsbasert innovasjon og samarbeid med arbeidslivet
- Samspill med samfunnet – politikk, forvaltning og frivillig sektor

d. Faglig ledelse og verv

- Ledelse og administrasjon – utdanning og praksis
- Akademiske verv - nasjonalt og internasjonalt
- Valgte verv / tillitsvalgt

e. Annen kompetanse

- Samisk språkkompetanse

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

- Norsk/**skandinavisk** språkkompetanse
- Profesjonskompetanse og praksis

Commented [RG23]: svensk/dansk (?)

Commented [MV24R23]: Skandinavisk

Stillingens kvalifikasjonskrav og andre kompetansekrav som framgår av utlysningsteksten, er førende for hva som skal vektlegges i den helhetlige vurderingen av:

- søkers resultater og bidrag på relevante kompetanseområder
- det faglige arbeidets kvalitet, originalitet og bruk
- søkers faglige bredde, utvikling og potensial
- personlige egnethet for stillingen

4.2. Fordeling av ansvar for vurdering av de ulike kompetanseområdene

Sakkyndig komité gjør en fullstendig vurdering av søkerens faglige kvalifikasjoner (pkt. a). Komitéen skal også gjøre en vurdering av søkerens utdanningsfaglige kompetanse (pkt. b), samt annen faglig-relatert kompetanse (pkt. c og d) som er relevant for den aktuelle stillingen.

Ved ansettelse, vil utdanningsfaglig kompetanse (pkt. b), annen kompetanse (pkt. c, d og e) og personlig egnethet for stillingen bli gjenstand for supplerende vurdering av nærmeste leder gjennom intervju, prøveforelesning og referansesjekk.

Innstillingsmyndigheten har ansvar for å kontrollere at sakkyndig komités vurdering er adekvat og forsvarlig. Bedømmelsen skal være i overensstemmelse med de kriteriene som er formulert i stillingsbeskrivelsen, og med vanlig praksis når det gjelder kvalifikasjonskrav og vektlegging av ulike kvalifikasjoner.

SAs ansettelsesutvalg fatter beslutning om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskningsstilling etter innstilling fra nærmeste leder. Ansettelse og opprykk som angår professor og dosent, foretas av styret selv.

Dersom en søker ikke oppfyller kravene til utdanningsfaglig kompetanse **og** språkkompetanse, kan ansettelsesmyndigheten likevel velge å gi tilbud om ansettelse med forbehold om at utdanningsfaglig kompetanse er innfridd senest innen to år og språkkompetanse innen tre år. Kravene må være oppfylt for å kunne søke om opprykk.

Commented [RG25]: og/eller (?)

Commented [MV26R25]: Galgá og/eller

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

4.3. Helhetlig kompetansevurdering

Innstilling og beslutning om ansettelse, overgang og opprykk bygger på en helhetlig vurdering av alle kompetansekrav som tilligger stillingen. Kvalitet vektlegges framfor kvantitet.

Ved ansettelse teller kvalifikasjoner utover grunnkravene til stillingen, med i den samlede vurderingen ved rangering av kvalifiserte søkere. Det legges særlig vekt på kvalifikasjoner som er nært relatert til stillingens fagområde og arbeidsoppgaver. Det er den kandidaten som best oppfyller kvalifikasjonene det er søkt etter, som skal ansettes i stillingen.

«Faglige kvalifikasjoner» (pkt. a) vektet tyngre enn øvrig kompetanse, med mindre noe annet følger av utlysningsteksten eller stillingens kvalifikasjonskrav.

«Utdanningsfaglig kompetanse» (pkt. b), vektet slike kvalifikasjoner foran «kunnskap i bruk» (pkt. c), «faglig ledelse og verv» (pkt. d) og «annen kompetanse» (pkt. e), med mindre annet følger av utlysningsteksten eller stillingens kvalifikasjonskrav.

For vitenskapelige toppstillinger (professor, dosent, forsker 1183) må søker i tillegg dokumentere kompetanse innenfor «kunnskap i bruk» og/eller «faglig ledelse og verv». Slik kompetanse kan ikke komme til erstatning for oppfyllelse av krav til «faglige kvalifikasjoner» og «utdanningsfaglig kompetanse».

Innstillingsmyndig og ansettelsesorgan skal gjøre en avsluttende vurdering av søkerens samlede kvalifikasjoner og kompetanser.

«Personlig egnethet» for stillingen og pedagogiske evner der dette er relevant, kan etter en helhetlig vurdering få utslagsgivende betydning i ansettelsessaker ut fra en saklig begrunnelse knyttet til krav i utlysningsteksten og i hvilken grad bestemte personlige egenskaper kreves for de oppgavene som ligger til stillingen.

Commented [RG27]: og (?)

Commented [MV28]: og

Commented [MV29]: Divvut

5. Ansettelse

5.1. Ansettelsesvedtak og arbeidsavtale

Det skal framgå av ansettelsesvedtak og arbeidsavtale om:

a) den ansatte pålegges å kunne vise kunnskaper i samisk på nivå B2 innen tre år. Arbeidsgiver skal legge til rette gjennom tilpasning av den ansattes arbeidsplikter for at kompetansen kan oppnås innen fristen. Arbeidsgiver og arbeidstaker skal legge en gjensidig forpliktende plan for hvordan kompetansenivå kan oppnås innen fristen. Dersom den ansatte ikke har oppnådd kompetansen innen fristen, har vedkommende ikke kompetansen som kreves for stillingen. Arbeidsgiver skal vurdere videre tiltak (jf. uh-forskrift § 3-9. Hvorvidt det er saklig grunnlag for oppsigelse, avhenger av

Commented [RG30]: Dát sáhtá leat čadahahtti jus bargi máhtá juo oalle ollu sámegiela go álgá virgái, muhto jus ii oba máhtege sámegiela, de sáhtá leat váddáseabbo deavdit dán gáibádusa.

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

arbeidsgivers reelle tilrettelegging, den ansattes innsats for å oppfylle kravet og instituttets muligheter for å kunne tildele egnede undervisningsoppgaver.

Dekan kan unntaksvis innvilge inntil to års forlenget frist, dersom dette er forsvarlig i lys av instituttets undervisningsbehov og samlede virksomhet.

b) den ansatte pålegges å tilfredsstillere kravene til utdanningsfaglig kompetanse innen to år. Arbeidsgiver skal legge til rette gjennom tilpasning av den ansattes arbeidsplikter for at kompetansen kan oppnås innen fristen. Dersom den ansatte ikke har oppnådd kompetansen innen fristen, har vedkommende ikke kompetansen som kreves for utdanningsdelen av stillingen. Arbeidsgiver skal vurdere videre tiltak (jf. uh-forskrift § 3-9). Se pkt. a) om vurdering av videre tiltak.

c) det tilbys midlertidig ansettelse i inntil ett år i en lavere stilling. Slik midlertidig ansettelse kan bare tilbys:

"Dersom ingen søkere tilfredsstillere kvalifikasjonskravene for ansettelse i en utlyst undervisnings- og forskningsstilling og det på grunn av undervisningssituasjonen er helt nødvendig å ansette noen, kan et universitet eller en høyskole ansette en søker midlertidig i inntil ett år i en lavere stilling. Søkeren må oppfylle kvalifikasjonskravene til den lavere stillingen. Permisjoner som den ansatte har krav på etter lov eller tariffavtale, skal ikke medregnes ved beregning av ansettelsesperioden etter første ledd" (uhl § 7-3).

d) det er en forutsetning for personens ansettelsesforhold i ekstraervert, at vedkommende gjennom sin hovedstilling er tilknyttet en bestemt ekstern virksomhet.

Commented [RG31]: Jus/go lea dárbu ásahit konkrehta giellagáibádusa, de dan ii galggaše sáhttit garvit. SA ii galggaše sáhttit gártat dan dillái ahte oahpahan- ja dutkanvirggehasat eai dárbbaš deavdit giellagáibádusa.

Commented [RG32]: Mii dán manjel geavvá?

Commented [MV33]: divvon

6. Overgang og opprykk

Kvalifikasjonskravene for overgang og opprykk i undervisnings- og forskningsstillinger framgår av kapittel 6.

Det er ingen institusjonell søknadsfrist. Søknader behandles fortløpende etter dato for innsendt søknad.

6.1. Adgang til å søke opprykk

Med opprykk menes at institusjonen gir en ansatt rett til å bruke en tittel som tilhører en annen stillingskategori, så sant den ansatte innfrir kvalifikasjonskravene for den aktuelle stillingskategorien. Opprykket gir ikke rett til endrede arbeidsoppgaver (uh-forskrift § 3-13, 2. ledd).

Commented [RG34]: Váilugo dás juoga?

Commented [MV35R34]: rievtttes oassekap nr

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

Ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger og forskerstillinger kan søke om opprykk:

- fra høyskolelærer til høyskolelektor
- fra høyskolelektor til førstelektor
- fra høyskolelektor til førsteamanuensis
- fra førstelektor til dosent
- fra førsteamanuensis til professor
- fra forsker 1108 til seniorforsker 1109
- fra seniorforsker 1109 til toppforsker 1183.

Søknad om opprykk kan bare fremsettes ved eget institutt og innenfor fagområdet der søkeren er ansatt (uh-forskrift § 3-13, 4. ledd og SPH pkt. 10.3.1 og 10.3.2). Det skal tas hensyn til utviklingen av stillingens fagområde fra den opprinnelige stillingsbeskrivelsen og fram til søknadstidspunktet.

Søkere som ikke har blitt kompetansevurdert for undervisnings- og forskningsstillinger ved SA i løpet av de to siste årene, kan kreve å få vurdert sin kompetanse av en sakkyndig komité. Hvis det i løpet av de siste to årene har vært utlyst en stilling ved SA, som er i en høyere stillingskategori enn søkeren er ansatt i og som er innen samme fagområde, kan søker først be om kompetansevurdering to år etter søknadsfristen i utlysningen. Det samme gjelder dersom søkeren har levert og deretter trukket søknaden (uh-forskrift § 3-13, 6. ledd).

Forsker 1109 som ikke har vært kompetansevurdert ved annen norsk institusjon, kan kreve å få sin kompetanse vurdert (SPH kap. 10.3.2 § 9). Fristen for å søke opprykk til forsker 1183 er 1. mai hvert år (SPH kap. 10.3.2 § 11).

For søkere som oppfyller kriteriene for opprykk fra høyskolelærer til høyskolelektor på grunnlag av oppnådd mastergrad, kan SAs ansettelsesutvalg tildele administrativt opprykk uten vurdering av sakkyndige (uh-forskrift § 3-11). Det samme gjelder søkere som oppfyller kriteriene for opprykk fra høyskolelektor til førsteamanuensis på grunnlag av oppnådd doktorgrad og utdanningsfaglig basiskompetanse og for søkere om opprykk fra forsker 1108 til seniorforsker 1109 på grunnlag av doktorgrad.

Den ansatte må ha minimum ett år igjen av ansettelsesperioden for å kunne søke opprykk til undervisnings- og forskningsstillinger. Institusjonen plikter å gjennomføre kompetansevurderingen dersom søknaden er levert minimum ett år før ansettelsesperioden går ut. Institusjonen har ikke plikt å slutføre vurderingen dersom søkeren fratrer stillingen tidligere enn ett år etter at søknaden om opprykk ble levert (uh-forskrift § 3-13, 7. ledd). For forsker 1109 må ansettelsesforholdet ha en varighet på minst to år utover søknadstidspunktet for å kunne søke opprykk (SPH kap. 10.3.1 § 3).

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

For forsker 1183 må tilsettingsforholdet ha en varighet på minst tre år for å kunne søke opprykk (SPH kap. 10.3.2 § 1).

Retten til å søke opprykk gjelder ikke ansatte i åremål på innstegsvilkår eller ansatte i ekstraervert (uh-forskrift 3-13, 8. ledd).

Kompetansevurdering for ekstraervert er ikke tilstrekkelig vurderingsgrunnlag for ansettelse, overgang eller opprykk. I slike tilfeller skal det foretas ny vurdering etter SAs prosedyrer og kvalifikasjonskrav.

Sakkyndig vurderinger fra andre norske akkrediterte institusjoner som ikke er eldre enn fem år, kan godkjennes som grunnlag for vurdering av opprykk ved SA (uh-forskrift § 3-14, 7. ledd). Eventuelle tilleggskrav ved SA som ikke gjelder ved de andre institusjonene, må vurderes særskilt. Det er tilstrekkelig at slike tilleggskrav vurderes av to interne sakkyndige i vitenskapelig toppstilling.

SAs retningslinjer for godkjenning av sakkyndig vurderinger og kompetanseerklæringer fra andre institusjoner, gjelder tilsvarende for opprykk til forsker 1183 (SPH kap. 10.3.2 §§ 6 og 7).

6.2. Vurderings- og beslutningsprosess ved opprykk

Sakkyndig komiteens sammensetning fremgår av universitets- og høyskoleforskriften § 3-11. Spesialsakkyndige kan eventuelt oppnevnes for å ivareta krav om faglig kompetanse på søkers fagområde.

Den sakkyndige komiteen skal vurdere søkerens kompetanse, basert på SAs kvalifikasjons- og dokumentasjonskrav. Det skal fremgå av vurderingen på hvilket grunnlag og i hvilket fagområde søkeren erklæres kompetent, og om vurderingen er enstemmig eller delt (uh-forskrift § 3-14).

SA mottar sakkyndige komiténs vurdering, med eventuelle merknader fra søker og tilleggsuttalelse fra komiteen. SAs ansettelsesutvalg avgjør om det skal tildeles opprykk. Det forutsettes at kompetanseerklæringen er enstemmig. Vedtak i saker om opprykk kan ikke påklages (uh-forskrift § 3-14).

Opprykk skal gis med virkning fra tidspunktet søknaden ble innlevert. For opprykk til forsker 1109 etter oppnådd doktorgrad, innvilges opprykk fra første dato i måneden etter at doktorgraden er innlevert til bedømmelse (SPH kap. 10.3.1 § 7).

Blir søknaden avslått på grunn av manglende innfrielse av kvalifikasjonskrav, kan ny søknad tidligst sendes to år etter at forrige søknad ble sendt institusjonen (uh-forskrift § 3-14). For forsker 1109 er fristen ett år etter melding om avslag (SPH kap. 10.3.1 § 8).

Bargojoavkku gulaskuddanárvalus (áigemearri buktit gulaskuddancealkámuša 1.9.2025 dii 12:00)

6.3. Adgang til å søke overgang

Ansatte kan søke om overgang mellom stillingskategorier på samme nivå (uhl § 3-15), dvs. mellom:

- førstelektor og førsteamanuensis
- dosent og professor

Ved overgang gjelder de samme kravene til kompetanse og kompetansevurdering som ved opprykk.

SAs retningslinjer om adgang til å søke opprykk, og om vurderings- og beslutningsprosess knyttet til opprykk, gjelder også for søknad om overgang mellom stillingskategorier.

En overgang gir ikke rett til endrede arbeidsoppgaver (uh-forskrift § 3-6).

Arkiiva - dok. 25/00580-1 Arkiivakoda.
Áššemeannudeadji Anne-Marie Johansdatter Gaino

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton
23.10.2025

OLGGOBEALDE RÁMMA ÁRVALUSAT 2027 STÁHTABUŠEAHTAS / FORSLAG TIL SATSINGER UTENFOR RAMMEN I STATSBUJSJETTET FOR 2027

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra vuoruha čuoovvovaš doaimmaid evttohussan 2027 stáhtabušeahhtas rámma olggobealde ruhtadeapmái:

Vuoru- heamit	Ángiruššansuorgi	2027	2028	2029
1	Sámi AI-lab	6 000 000	6 000 000	6 000 000
2	Ásahit Sámi dokumentašuvnna- ja gealboguovddáža	5 984 000	11 969 000	11 969 000
3	PPO 30 oahpposaji, kategoriija 2			
4	SÁÁL bachelor- <i>Bachelor sámegielas vierro- dahje amasgielagiidda</i> 30 oahpposaji, kategoriija 2			
5	Oahpponeavvut sámegielas alit oahpuide	6 000 000	6 000 000	6 000 000
6	Álggahit Sámi mánáidgárdeoahpaheaddji masterprográmma. 15 oahpposaji, kategoriija 2			
7	Ođasmahttit ja ovdánahttit Sámi journalistaoahpu	650 000	1 300 000	1 300 000
8	Álggahit Sámi oahpaheaddjeoahpu Ph.D prográmma. 15 oahpposaji, kategoriija 2			

Stivra addá direktievrii fápmudusa válbmet vuoruhánárvalusa stivrra oainnuid vuodul mat bohte ovdan čoahkkimis. Árvalus sáddejuvvo Máhtodepartementii ovdal áigemeari skábmamánu 1. beaivvi 2025.

/

Høgskolestyret prioriterer følgende tiltak som forslag til satsinger utenfor rammen i statsbudsjettet for 2027:

Prioritet	Satsingsforslag	2027	2028	2029
1	Sámi AI-lab	6 000 000	6 000 000	6 000 000
2	Etablere samisk dokumentasjons- og kompetansesenter	5 984 000	11 969 000	11 969 000
3	Praktisk pedagogisk utdanning 30 studieplasser, kategori 2			
4	Samisk bachelor for fremmedspråklige 30 studieplasser, kategori 2			
5	Læremidler i samisk for høyere utdanning	6 000 000	6 000 000	6 000 000
6	Etablere master i samisk barnehagelærerutdanning 15 studieplasser, kategori 2			
7	Fornye og utvikle journalistutdanningen	650 000	1 300 000	1 300 000
8	Etablere et ph.d.-program innen samisk grunnskolelærerutdanning 15 studieplasser, kategori 2			

Styret gir direktøren fullmakt til å ferdigstille det prioriterte satsingsforslaget på grunnlag av de synspunkter som fremkom på møtet. Satsingsforslaget sendes Kunnskapsdepartementet innen fristen 1.november 2025.

Mildosat/Vedlegg:

- Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene forprosjekt rapport 30.10.20
- Bagadus mot hábmet evttohusaid: [Vedlegg - Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2027 - FEK](#)

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Máhttodepartemeanta lea stáhtabušeahhtas 2024 evttohusa ráhkkanemi olis bivdán universitehta- ja allaskuvlasuorggi áhahusaid buktit rámma olggobealde ángiruššanevttohusa ovdal skábmamánu 1. beaivvi. Departemeanta lea bivdán oanehis čilgehusa ángiruššanevttohusain ja ovttaskas doaimma ruhtadárbbus. Viidáset ferte čilget makkár effeavttat evttohuvvon doaimmain leat ja mot doaimma lea čadnon áhahussii. Guđege evttohusa čilgehus ii ábut leat guhkit go siidobeali.

Direktevra lea allaskuvlla strategiija, ovddit jagiid árvalusaid ja jođiheaddjejoavkku ságastallamiid vuođul gávnahan čuovvovaš evttohusaid:

1. Sámi AI Lab

Evttohus čatnasa čuovvovaččaide:

1. Sektormihtu 2: Ceavzilis servodatovddideapmi, čálgu ja innovašuvdna
2. Ovdánahttinšiehtadusa mihtu 3: Alla kvalitehta dutkamis ja ovddidanbarggus mii addá fágalaš vuođu SA oahpuide ja lea ávkin sámi álbmogii, sámi áhahusaide, ealáhusaide ja báikegottiide.
 - Stivrenpáramehter 9: Nannet sáme giela dieđalaš giellan ja lasihit sáme giela dieđalaš almmuhemiid logu.
3. Sámi allaskuvlla strategiija 6: Sámi allaskuvlla dutkan- ja ovdánahttin doaimmat galget leat vuođđun min oahpuide ja ávkin sámiide, áhahusaide, ealáhusaide ja báikegottiide.
 - Doaimbidju: Čalmustahttit iežas rolla njunuš eamiálbmotdutkanásahussan ja nannet ja doarjut fágabirrasa vai sáhttit dutkan- ja ovdánahttin doaimmaid ovddidit.

Sámi allaskuvla lea álggahan Sámi AI Lab guovvamánu 5. beaivvi 2024.

Sámi AI Lab lea dutkan- ja ovddidanguovddáš mii ovdánahtta ja integrere sámi giela, kultuvrra ja árbevirolaš máhtu dan ođđaáigásaš goansta jierpmi (AI) teknologijain. Dát konseapta galgá dustet sámi álbmoga erenoamáš dárbbuid ja perspektiivaid, ja sihkkarastit ahte AI-teknologijija sihke árvvusatná ja lea ávkin sámi servodahkii. Sámi AI Lab galgá váldit njunuš rolla álgoálbmot AI-dutkamis.

Sámi AI-labas leat dát golbma váldosuorggi:

(i) AI geavaheapmi sámi giellaoahpahusas, (ii) AI geavaheapmi sámiid klinihkalaš fysiologalaš iskkademiid ja reaidduid ovddideamis, ja (iii) generatiiva AI duojs ja eará hutkás ealáhusain. Dát bargu lea oassin laboratorijija barggus mas geavahit AI-teknologijija dahkat sámi dieđuid olámuddui AI:i, ja mo lagat, rievttit ja etihka lea oassin AI- stivrejumis.

Sámi AI-lab áigu bargat dáinna golmmain váldoproševttain áigodagas 2026-2030:

1. Sámi stuora giellamodeallat (Large Language Models; LLM) ja LLM geavaheapmi applikašuvnnain mat gullet oahpuid ja psykologijja surggiin. Dál ii gávdno makkárge jodiheapmi, dahje dutkan, sámi LLM:s, nu ahte sápmelaččain lea sihke unnán váikkuhanvejolašvuohta, geavahanvejolašvuohta ja oassálastin mángga stuorra “Norgga” LLM proševttain.
2. AI geavaheapmi sámegiel giellaoahpahasain. Dát lea vuodđun prošeahtoahcamušas mii sáddejuvvui Norgga dutkanráđđái/ Norges forskningsråd (NDR/NFR) ja mii oaččui oktiibuot 6 čuoggá, muhto ii ožžon doarjaga. Dán proševttas mii áigut giedahallat dan stuorra dárbbu mii lea sámegielat oahpponeavvuide, reaiduide ja evaluereniskosiidda.
3. AI + duodji. Dán proševttas mii ovttastahttit árbevirolaš duodjemáhtu ja oppalaš máhtu LLM:in buoridan dihte duodjedáidaga.

Bušeahttadárbu lea dalle:

- Teknikkalaš jodiheadđji 100% virggis. Dát olmmoš bargá teknikkalaš belliiguin go ovdánahtta sámi LLM:aid. Mii vuordit lagaš ovttasbarggu Nasionálagirjerádjosiin ja Sigma2:in, geat leat ožžon ovddasvástádus dárogieđa ja sámegieđa LLM infrastruktuorra ráhkadit.
- Ph.d. virggi ovdánahttit dutkama sámi LLM:in. Lea stuorra dárbu ovdánahttit dutkama nasionála LLM infrastruktuorra, ja ahte lea rolla nasionála dutkanproševttain.
- Dutkanvirgi 100% mas lea gelbbolašvuohta generatiiva AI-suorggis, mo ráhkadit oahppomateriálaid ja reaiduid. Dát virggehas lea doarjjan maiddái Ph.d. -proševttas (ja AI + duodje-proševttain).
- Ph.d. virgi mas ovdánahttet viidáset NDR/NFR proševtta. Dán virggis lea ovddasvástádus pedagogalaš suorggis, ja bargá fárolaga eará PH.d virggehasain maid vuordimis Norwegian Center for Language Modeling (NCLM) ruhtada.
- Juridihka allaskuvlalektor 100% virggis ; etihka dutkamii, juridihkalaš ja regulatuvrralaš gažaldagain sámi AI birra.

Dárbbasuvvo maiddái bušeahka doaibmagoluide nugo biergasiidda, mátkkiide ja ruđat bargobájiid organiseremii.

2. **Ásahit Sámi dokumentašuvnna- ja gealboguovddáža**

Evttohus čatnasa čuovvovaččaide:

1. Sektormihtu 3: Buorre vejolašvuohta oažžut oahpu ja gelbbolašvuođa miehtá riikka
2. Ovdánahttiinsiehtadusa mihtu 1: Jodiheadđji, čohkkejeaddji ja geasuheadđji sámegielat alit oahppo- ja dutkanásahus nana gelbbolašvuođabirrasiiiguin
 - Stivrenpáramehter 3: Bargat dan ala ahte lasihit fágalaš doaimmaid ovttas eará ásahusaiguin ja stivrenpáramehter 9: Nannet sámegieđa dieđalaš giellan ja lasihit sámegiel dieđalaš almmuhemiid logu.
3. Sámi allaskuvlla strategijja 7: Sámi allaskuvlla fágabirrasiid máhttu galgá veahkkin doarjut sápmelaččaid birgejumi, sihke ekonomalaččat, sosiálalaččat ja kultuvrralaččat ja

maiddái guoddevaš boahtteáiggi Sámis. Sámi allaskuvla galgá leat njunnošis sihkkarastimin geabbilis máhttosirdima ođđa buolvvaide ja rievdademiid oktavuodas.

- Doaibmabidju: Ásahit dokumenteren- ja gealboguovddáža, ja čielggadit bistevaš ruhtadeami dasa ovttasráđiid davviriikkaid eiseválddiiguin, nationála eiseválddiiguin ja buot golmma riikka sámedikkiiguin.

Sámi allaskuvla áigumuš lea ásahit **oktasaš Sámi dokumentašuvnna- ja gealboguovddáža**. Ovddit jagiid lea Sámi allaskuvla bidjan goappaš guovddážiid vuoruheapmái, muhto leat čielga signálat dahje diehtu boahtán eiseválddiiguin ahte guovtti guovddážiid ii leat ruhtadeapmi.

Sámi allaskuvla diehtá ahte okta dain evttohusain maid Duohtavuodá- ja seanadankommišuvdna evttohii raportta čuovvoleapmái, lea ásahit guovddáža mii viidáseappot duođašta ja dutká dáruiduhttinhistorjjá ja dan váikkuhusaid sihke sámiide, kvenaide ja vuovdesuopmelaččaide. Allaskuvla ii vuosttal dakkár evttohusa, muhto oaivvilda ahte lea deháleabbo vuoruhit doaibmabijuid mat leat boahtteáigái oaivvilduvvon.

Deataleamos, sámi oainnu mielde, lea álggahit doaibmabijuid mat veahkehit nannet buot sámegeielaid geavaheami Norggas. Lullisámegeiella, julevsámegeiella, bihtánsámegeiella ja nuortalašgeiella leat garra deattu vuolde ja davvisámegeiella; mii lea stuorámus giellaajoavku, lea maiddái áitojuvvon.

Mii jurddašit dakkár sámi duođaštanguovddáža mii historjjá duođašteami bokte hukse doaibmabijuid mat ođđasis ealáskahttet, nannejit ja ovddidit sámi servodaga boahttevaš buolvvaide. Dat mii gáibiduvvo dál lea nana ángiruššan daid arenaid nannemiin mat gávdnovit sámegeiela geavaheami várás, nu ahte sámegeiella sáhtá ovdánit, iige dušše seailluhuvvot. Sámi allaskuvla áigu bivdit Suoma ja Ruoŋa duohtavuodákommišuvnnaid ángiruššat viidát sámegeielaiguin, ja ahte giellaovttasbargu nannejuvvo riikkarájiid rastá.

Gáibiduvvo mealgat buoridit oahpahušvejolašvuodaid main lea fokus sámi gillii ja kultuvrii. Sihke giella ja kultuvra leat vuodđiduvvon ávnnaslaš vuodđui, mii mearkkaša ahte sámi ealáhusat sihkkarastojuvvojit ja viiddiduvvojit. Dát guoská sihke árbevirolaš ja ođđa ealáhusvugiide mat váldet atnui ja ovddidit iešguđet lágan beliid servodagas, nu go ovdamearkka dihtii iešguđetlágán dáiddaovdanbuktimat, hábmen, mediadoaibma, ođđa náláštuhhtinvuogit vuodđoealáhusaid vuodul, ja vel ođđaáigásaš ealáhusvugiide mat eai leat vel fáttáid mielde.

Sámegeielat rivdet jođánit servodatovdáneami geažil, ja lea stuorra dárbu registreret árbevirolaš sániid ja dadjanvugiid vai sáhtá dokumenteret terminologiija mii muitala juoidá ovddeš áiggiid árbevieruin, láhttemiin ja árvvuin. Dát lea registrerenbargu mii lea deatalaš dasa ahte buorebut ipmirdit sámi historjjá siskkáldasat geahčadettiin ja sámi árvvuid vuodul. Dát lea bargu maid dáčča ásahusat hárve vuoruhit ja sis ii leat gelbbolašvuolta dan dahkat. Sámi allaskuvla sávvá ahte dán lágan dutkandoaimmat nannejuvvojit, mas lea njuolggá ávki ovddidit buriid oahppofálaldagaid omd. oahpaheddjiid buot dásiin. Livččii maid miellagiddevaš

registreret dáid gielaid ovttalárganvuođaid ja erohusaid. Maiddá ealáhuserohusaid ja ekologalaš heivehallanvugiid sáhtá duođaštit dakkár doaimma bokte.

Go oahput ja gelbbolašvuohta miehta riikka dásis ferte leat olámuttos, de guovddáža oassi šaddá fágadoarjjan ja veahkin sihke sámi ja norgga oahppovuogádagain. Dát mearkaša ovttasbargu eará universitehtaiguin ja allaskuvllaiguin mas fállat alladástat diehtu sápmelaččaid birra, sihke gielaid, kultuvrra, servodagaid birra, historjá ja birgenlággit ealáhusain.

Guovddážis šattašii maiddá ovddasvástádus jođihit ofelašprošeavtta. Dán prošeavttas leat buorit bohtosat áigodagas 2005- 2025. Ofelaš doaibma lea bivnnut ja leat ollu ohccit jahkásaččat dása. Ofelaččain lea alla gelbbolašvuohta gaskkusteamis ja máhcaheapmi lea buorre skuvllain miehtá riikka. Dál leat guđas jahkásaččat ofelažžan. Guovddáža ásaheimiin, de viiddiduvvo fállat maiddá allaskuvllaide ja universitehtaide, ja mihtun lea nannet ovttasbarggu alitoahppo ásausaiguin, fállat sámi sisdoalu alitoahpus miehtá riikka.

Sámi allaskuvlla fágabirrasii lea alla gelbbolašvuohta ja ásaahas lea nana gelbbolašvuohta sihke davvi-, julev- ja lullisámegielas. Mihtun lea fállagoahtit maiddá SAAL oahpu nuortalašgielas. Dalle lea Sámi allaskuvla huksemin *sámi giellašaldiid*, mii mearkaša ahte sámegielašat šaddet mánggagielašgielas. Dokumentašuvnna- ja gealboguovddáža ásaheimiin leat buorit vejolašvuođat nannet oktavuoda ja ovttasbarggu eará alitoahpo ásausaiguin.

3. **Oahpposajit praktihkalaš-pedagogalaš ohppui** (PPO)

(15 + 15 oahpposaji, kategoriija 2)

Evttohus čatnasa čuovvovaččaide:

1. Sektormihtu 3: Buorre vejolašvuohta oažžut oahpu ja gelbbolašvuođa miehtá riikka
2. Ovdánahttinšiehtadusa mihtu 2: Dutkamii vuodđuduvvon oahput main lea alla dássi, ja mat leat mielde dustemin sámi servodagaid máhttodárbbuid
 - Stivrenpáramehter 5: Nannet oahppoportefølje oahpuiguin iešguđet sámegielaš ja bargat ásaheimi oahpuid iešguđet giellaguovlluide.
3. Sámi allaskuvlla strategiiija: 4.1 Leat ovdavázzi sámi pedagogihkas ja didaktihkas. Nannet ja ovdánahttit ovttasbarggu eará oahpaheaddjeoahpuiguin.

Sámi allaskuvla evttoha ásaheimi oahpposajiid Sámi PPU-A (dábálašfága, dássi 5-13) ja Sámi PPU-Y (ámmátfága, dássi 8-13). Lea stuorra dárbu kvalifiserejuvvon oahpaheddjiide geain lea sámi giella- ja kulturgelbbolašvuohta, sihke vuodđoskuvllas ja joatkkaskuvllas. Odne lea sámegielaš oahpaheddjiid váilun okta dain stuorámus hástalusain go galgá ollašuttit oahpahušlága mearrádusaid sámegiela oahpahušlága birra. Rekrutteren lea erenoamáš

gáibideaddji fidnofágalaš oahppoprográmmain joatkkaskuvllas. Dilli mielddisbukta ahte oahppit eai oaččo sámezielat fálaldaga kvalifiserjuvvon oahpaheddjiin, ja lea dilálašvuotta ahte sámezielas hedjona vel eanet. Dál eai gávdno sierra sámezielat PPO-fálaldagat sámi ohcciide. Oahppoplánaid ráhkadeami bokte Sámi PPU-A ja Sámi PPU-Y várás leat heivehuvvon njuovžilis, čoahkkanan- ja neahttavuđot oahppoplánat mat ovttahttet pedagogihka, didaktihka, hárhjehallama ja sámi giella- ja kulturipmárdusa.

Lea dárbu oažžut erenoamáš oahpposajiid Sámi PPU-A ja Sámi PPU-Y várás. Dat veahkehivččii oahpahit oahpaheddjiid geat sáhttet oahpahit sihke vuodđoskuvllas ja joatkkaskuvllas, ja geat sáhtášedje earret eará nannet sámezielaid ja árbevirolašfágaid nugo duoji ja boazodoalu. Oahput huksejuvvojit Sámi allaskuvlla fágabirrasiid ala, mas lea ovttasbargu hárhjehallama birra sámi skuvllain ja joatkkaoahpahusas. Leat ráhkaduvvon oahppoplánat mat integrerejit sámi pedagogalaš árbevieruid, digitála oahpahusgelbbolašvuoda ja profešuvdnii guoski bargohárhjehallama. Go galgá fállat jeavddalaš sisaváldima Sámi PPU-A ja PPU-Y ohppui jagi 2025 rájes, de lea dárbu oažžut merkejuvvon oahpposajiid ja ruđaid fágalaš čiekŋudeapmái. Dát guoská erenoamážit sámi fágadidaktihka ja fidnodidaktihka fágabargoveaga nannemii, ja hárhjehallanfierpmádaga ovddideapmái. Sámi allaskuvla ohcá 15 oahpposadjái Sámi PPU-A:s ja 15 oahpposadjái Sámi PPU-Y:s mat álggahuvvojit 2026.

4. **SAAL - Bachelor sámezielas vierro- dahje amasgielagiidda**

Evttohus čatnasa čuovvovaččaide:

1. Sektormihtu 1: Buorre vejolašvuotta oažžut oahpu ja gelbbolašvuoda miehtá riikka
2. Ovdánahttinšiehtadusa mihtu 1: Jođiheaddji, čohkkejeaddji ja geasuheaddji sámezielat alit oahppo- ja dutkanásahus nana gelbbolašvuodabirrasiguin
 - o Stivrenpáramehter 5: Nannet oahppoportefølje oahpuiguin iešguđet sámezielain ja bargat ásahit oahpuid iešguđet giellaguovlluide.
3. Sámi allaskuvlla strategiijas 4.2 – vuoruhit barggu addit vejolašvuoda earágielagiidda oahppat sámeziela.

Sámi allaskuvla pláne álggahit bacheloroahpu sámezielas sidjiide geain ii leat sámezielas vuosttašgiellan, dahje eatnigiellan. Studeanttat geat lohket SAAL oahpuid - davvisámeziela vuosttaš ja nuppi oasi ja velá lohkanbadjeoahpu leat deattuhan ahte man dehálaš lea fállat bacheloroahpu vierrogielagiidda. Seamma stuorra dárbu lea maiddá julev- ja lullisámi guovlluin.

Duohtavuoda- ja soabahankommišuvdna lea guorahallamis deattuhan man dehálaš lea ealáskahttit ja fállagoahtit sámezieloahpuid sidjiide geat leat manahan sámezielaid dáruiduhttima geažil. Ollu sámeguovlluin lea giella jávkan, ja kommišuvdna lea guorahallamis ávžžuhan sihke giellaloktema ja gelbbolašvuodaloktema sámezielas ja sámeziellii.

5. **Oahpponeavvut sámegielas alit oahpuide**

Evttohus čatnasa čuovvovaččaide:

1. Sektormihtu 1: Alla kvalitehta oahpahasas ja dutkamis
2. Ovdánahttinšiehtadusa mihtu 2: Dutkamii vuodđuduvvon oahput main lea alla dássi, ja mat leat mielde dustemin sámi servodagaid máhttodárbbuid
 - Stivrenpáramehter 5: Nannet oahppofálaldagaid main leat oahput iešguđetge sámegielain ja bargat dan ala ahte ásahtit oahppofálaldagaid iešguđetge sámi giellaguovlluin
 - Stivrenpáramehter 9: Nannet sámegiela dieđalaš giellan ja lasihit sámegiela dieđalaš almmuhemiid logu.
3. Sámi allaskuvlla strategiija 4.2 : Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda oahput galget leat sámi giela ja identitehta guovddáš oahput ja dehálaš gaskaoapmi man bokte giellamáhttu, kultuvra ja árvvut sirdojit boahte buolvvaide.

Sámi allaskuvla áigu buvttadišgoahtit oahpponeavvuid sámegillii sámegieloahpuide. Leat unnán buvttaduvvon oahpponeavvut sámegiela giidda ja maiddáid sidjiide geat lohket SAAL oahpuide.

Giellafága biras lea ráhkadišgoahtán oahpponeavvuid, numo filmmaid ja mánggalágan oahpporeaidduid. Dál váilot sámegiela fágas oahpponeavvut mat ovddidit sámegielaide. Servvodat dárbaša eambbo sámegielaide ja Sámi allaskuvllas háliidat dustet dáid hástalusaid ja buvttadišgoahtit jeavddalaččat boahtevaš logi jagi oahpponeavvuid mat leat oassin seanadeami proseassain. Oahpponeavvobuvttademiin dievasmahttit daid váilivuodaide mat leat otná servodagain, buot njealje riikkas miehtá Sámi.

Ášši lea ovddiduvvon sihke Davviriikkaid ráđđái, Norgga ja Suoma eiseválddiide ja Sámedikkiide.

6. **Álggahit Sámi mánáidgárdeoahpaheaddji masterprográmma**

Evttohus čatnasa čuovvovaččaide:

1. Sektormihtu 3: Buorre vejolašvuodta oažžut oahpu ja gelbbolašvuoda miehtá riikka
2. Ovdánahttinšiehtadusa mihtu 2: Dutkamii vuodđuduvvon oahput main lea alla dássi, ja mat leat mielde dustemin sámi servodagaid máhttodárbbuid
 - Stivrenpáramehter 5: Nannet oahppofálaldagaid main leat oahput iešguđetge sámegielain ja bargat dan ala ahte ásahtit oahppofálaldagaid iešguđetge sámi giellaguovlluin
3. Sámi allaskuvlla strategiija 4.1: Sámi oahpaheaddjeoahpuin galgá leat guovddáš rolla sihkkarastit ahte sámi mánáin ja nuorain leat doarvái sámegiela oahpaheaddjit ja buorre kvalitehta oahpahasas.

Doaibmabidju: Ásahit masteroahpu sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpus

4. Hurudalsvuodđudus 2021-2025:

- Váikkuhit dasa ahte šaddet eanet sámezielat oahpaheaddjit, ovdaskuvlaoahpaheaddjit ja dearvvašvuodabargit ja sihkkarastit doarvái sámi oahpponeavvuid main lea dohkálaš kvalitehta.
- Sámi mánáidgárdesajiid lohku lassána.

Sámi mánáidgárdefálaldat lea okta dain buot deaŋaleamos doaibmabijuin sámezielaid nannemis. Mánáidgárdebargit, geain lea pedagogalaš gelbbolašvuohta, sámeziella ja máhttu sámi kultuvrra birra, leat dehálaččat sámezielaid ja sámi kultuvrra birgemis boahhteáiggis. Jagi 2022 ledje 893 máná 53 mánáidgárddis main lea sámeziella fálaldahkan (Meld. St. 13 (2022 – 2023) Samisk språk, kultur og samfunnsliv).

Sámi allaskuvla áigu nannet mánáidgárdesuorggi ja vuolggasadji lea fágabiras mii sáhtta ovdánahtit ja doaimmahit mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu, masteroahpu mánáidgárdesuorggis, lasse- ja joatkkaoahpuid mánáidgárdebargiid várás, ja dutkan-, gaskkustan- ja ovddidanbarggu sámi mánáidgárdesuorgái ja olles servodahkii buorin. Golmmain odđa fágavirggiin lea vejolaš hukset nana fágabirrasa, mii sáhtta doaibmat nátionálalaččat sihke sámi ja dárnu mánáidgárddiide ja riikkaidgaskasaš dásis álgoálbmotoktavuođas.

Sámi oahpaheaddjeoahpuid goađis leat dál 2 fágavirggi mat leat ollásit čadnon mánáidgárdeoahpaheaddjeohppui. Goađi eará fágaolbmot ja olggobealde fágalaš resurssat oahpahit osiid ja leat mielde doarjume, muhto goađi eará fágaolbmot leat maid čadnon vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpuide. Vai lea vejolaš ovdánahtit mánáidgárdeoahpu, earenoamážit dutkama dán suorggis ja masterfálaldaga, de lea dárnu lasi virggiid sámi mánáidgárdesuorgái (1,5 virgi masterohppui ja dutkamii, 1 virgi lasse- ja joatkkaoahpuide, 0,5 virgi goahtehálddahussii).

7. **Ođasmahttit ja ovdánahttit Sámi journalistaoahpu**

Evttohus čatnasa čuovvovaččaide:

2. Sektormihtu 1: Alla kvalitehta oahpahusas ja dutkamis
3. Ovdánahttinšiehtadusa mihtu 2: Dutkamii vuodđuduvvon oahput main lea alla dássi, ja mat leat mielde dustemin sámi servodagaid máhttodárbbuid

o Stivrenpáramehter 5: Nannet oahppofálaldagaid main leat oahput iešguđetge sámezielain ja bargat dan ala ahte ásahit oahppofálaldagaid iešguđetge sámi giellaguovlluin

3. Sámi allaskuvlla strategiiija 4.4: Sámi allaskuvllas galgá leat fágabiras mii fállá oahpuid sihke boazodoalus, journalistihkas, álgoálbmotrievttis, servodatdiehtagis, árbedieđus, oskkus ja eallinoainnus, ja mii ovttasbargá sámi buohccidivššároahpuin.

o Doaibmabidju: ođasmahttit ja ovdánahttit journalistaoahpuid

Sámi allaskuvla ii leat manjimuš guokte jagi fállan Sámi journalistaoahpu bachelordásis og lea leamaš váttis ekonomalaš dilli. Manjimuš joavku lei oahppoáigodagas 2018-2021.

Masterprográmma *Sámi Journalism with an Indigenous Perspective* lea guovtte jagi internasionála prográmma mas leat buorit bohtosat. Dát masteroahppu fállui golmma geardde áigodagas 2015-2021.

Sámi mediaásahusaid redaktevrrat buot golmma riikkas leat garrasit ávžžuhan fas álggahit journalistaoahpu bachelordásis, go leat nu unnán allaoahppan sámegiela journalisttat.

Sámi allaskuvla vuoruha oahpu ja mihttun lea lagaš ovttasbargu sámi mediaásahusaiguin golmma riikkas. Mihttun lea nannet journalistihkkafága, ja ahte dát fállon sihke lullisámi, julevsámi ja davvisámi studeanttaide. Seammás leat bargamin ovttas mediaásahusaiguin gávdnat ruhtadeami.

8. **Álggahit sámi oahpaheaddjeoahpu Ph.d.-prográmma**

Evttohus čatnasa čuovvovaččaide:

1. Sektormihtu 1: Alla kvalitehta oahpahusas ja dutkamis
2. Ovdánahttinšiehtadusa mihtu 3: Alla kvalitehta dutkamis ja ovddidanbarggus mii addá fágalaš vuoddu SA oahpuide ja lea ávkin sámi álbmogii, sámi ásahusaide, ealáhusaide ja báikegottiide.
 - Stivrenpáramehter 9: Nannet sámegiela dieđalaš giellan ja lasihit sámegiela dieđalaš almmuhemiid logu.
3. Sámi allaskuvlla strategiiija 4.1: Sámi oahpaheaddjeoahpuin galgá leat guovddáš rolla sihkkarastit ahte sámi mánáin ja nuorain leat doarvái sámegiela oahpaheaddjit ja buorre kvalitehta oahpahusas.
 - Doaimbidju: ásahit PhD prográmma sámi oahpaheaddjeoahpu fágasuorggis
4. Hurudalsvuodđudus 2021-2025:
 - Váikkuhit dasa ahte šaddet eanet sámegiela oahpaheaddjit, ovdaskuvlaoahpaheaddjit ja dearvvasvuodabargit ja sihkkarastit doarvái sámi oahpponeavvuid main lea dohkálaš kvalitehta.

Skuvla- ja mánáidgárdedutkan lea dehálaš servodaga ovddideamis ja lea dárbu dutkanvuđot máhttui ja gelbolašvuhtii go galgat ipmirdit ja čoavdit skuvllaid ja mánáidgárdiid hástalusaid dálá áiggis ja boahteáiggis.

Sámi oahpaheaddjeoahpuid goahti lea 2017 rájes válbmen masterkandidáhtaid mat leat vuodđun boahttevaš doavttergárdaohppui, mas oahpaheaddjeoahpo-, skuvla ja mánáidgárdesuorgedutkan lea guovddážiis.

Vai doavttergráda oahpu lea vejolaš hukset de lea dárbu 4 ođđa fágavirggi (professordásis) vuosttamužžan sámegiela, pedagogihkas, muhto maidái álgooahpahusas, matematihkas, riikkagielain, duojs, servodatfágas dahje eará oahpaheaddjeoahpuid guovddáš fágain. Dát virggit nannešedje instituhta fágabirrasa, oahpaha, dutkama ja oahpuid jodiheami ja dasa

lassin nannešedje vel vuodđoskuvlasuorggi ja mánáidgárdesuorggi Sámis, riikkain siskkáldasat ja internationála dásis.

Evttohusat leat ráđđádallon fágaserviiguin (DRŠ) 21.10.25.

Arkiiva - dok. 25/00580-2 Arkiivakoda.
Áššemeannudeadji Anne-Marie Johansdatter Gaino

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton
23.10.2025

FORSLAG TIL TILTAK UTENFOR RAMMEN I STATSBUDDSJETTET 2027

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra vuoruha čuovvovaš doaimmaid evttohussan 2027 stáhtabušehta rámma olggobealde ruhtadeapmái:

Vuoru heamit	Ángiruššansuorgi	2027	2028	2029
1	Sámi AI-lab	6 000 000	6 000 000	6 000 000
2	Ásahit Sámi dokumentašuvnna- ja gealboguovddáža	5 984 000	11 969 000	11 969 000
3	PPO 30 oahpposaji, kategoriija 2			
4	SÁÁL bachelor- <i>Bachelor sámegielas vierro- dahje amasgielagiidda</i> 30 oahpposaji, kategoriija 2			
5	Oahpponeavvut sámegielas alit oahpuide	6 000 000	6 000 000	6 000 000
6	Álggahit Sámi mánáidgárdeoahpaheadji masterprográmma 15 oahpposaji, kategoriija 2			
7	Ođasmahttit ja ovdánahttit Sámi journalistaoahpu	650 000	1 300 000	1 300 000
8	Álggahit Sámi oahpaheadjeoahpu Ph.D prográmma 15 oahpposaji, kategoriija 2			

Stivra addá direktievrii fápmudusa válbmet vuoruhanárvalusa stivrra oainnuid vuodul mat bohte ovdan čoahkkimis. Árvalus sáddejuvvo Máhtodepartementii ovdal áigemeari skábmamánu 1. beaivvi 2025.

Høgskolestyret prioriterer følgende tiltak som forslag til bevilgninger utenfor rammen i statsbudsjettet for 2027:

Prioritet	Satsingsforslag	2027	2028	2029
1	Sámi AI-lab	6 000 000	6 000 000	6 000 000
2	Etablere samisk dokumentasjons- og kompetansesenter	5 984 000	11 969 000	11 969 000
3	Praktisk pedagogisk utdanning 30 studieplasser, kategori 2			
4	Samisk bachelor for fremmedspråklige 30 studieplasser, kategori 2			
5	Læremidler i samisk for høyere utdanning	6 000 000	6 000 000	6 000 000
6	Etablere master i samisk barnehagelærerutdanning 15 studieplasser, kategori 2			
7	Fornye og utvikle journalistutdanningen	650 000	1 300 000	1 300 000
8	Etablere et ph.d.-program innen samisk grunnskolelærerutdanning 15 studieplasser, kategori 2			

Styret gir direktøren fullmakt til å ferdigstille det prioriterte satsingsforslaget på grunnlag av de synspunkter som fremkom på møtet. Satsingsforslaget sendes Kunnskapsdepartementet innen fristen 1.november 2025.

Mildosat/Vedlegg:

- Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene forprosjekt rapport 30.10.20
- [Vedlegg - Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2027 - FEK](#)

Saksframstilling

Oversatt til norsk

Kunnskapsdepartementet har i forbindelse med forberedelsene til statsbudsjettet for 2025 bedt om innspill til satsingsforslag utenfor rammen fra institusjoner i universitets- og høgskolesektoren innen 1. november. Departementet har bedt om en kort beskrivelse av satsingsforslagene, sammen med tiltakenes finansieringsbehov. Videre bes det om å redegjøre for hvilke effekter de forslåtte tiltakene vil ha og hvordan de kan knyttes til institusjonen. Beskrivelsene av forslagene skal ikke være på mer enn en halv side.

Direktøren foreslår på bakgrunn av strategien, foregående års forslag og behandling i ledergruppen ved høyskolen følgende tiltak:

1. Sámi AI lab

Forslaget er knyttet til:

1. Sektormål 2: Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
2. Utviklingsavtalens mål 3: Høy kvalitet i forskning og utviklingsarbeid som gir gi faglig grunnlag for SAs studier og er til nytte for det samiske folket, de samiske institusjonene, næringene og lokalsamfunnene.
 - styringsparameter 9: Styrke samiske språk som vitenskapelige språk og øke antallet samiskspråklige vitenskapelige publiseringer.
3. Samisk høgskoles strategi 6: Forsknings- og utvikling ved Sámi allaskuvla skal være grunnlaget for våre studier og være nyttig for det samiske folket, de samiske institusjonene, næringene og lokalsamfunnene.
 - Tiltak: Synliggjøre vår rolle som ledende urfolksforskningsinstitusjon og styrke og støtte opp om våre fagmiljøer, slik at de kan fremme forsknings- og utviklingsarbeid.

Samisk høgskole har lansert Sámi AI lab 5. Februar 2024.

Sámi AI Lab er et forsknings- og utviklingssenter dedikert til å integrere samisk språk, kultur og tradisjonell kunnskap med moderne kunstig intelligens-teknologi. Konseptet skal imøtekomme de unike behovene og perspektivene til det samiske folket, og sikre at AI-teknologier både respekterer og er fordelaktige for det samiske samfunnet. Laboratoriet skal ta en ledende rolle i urfolks AI-forskning.

Samisk AI-lab har 3 hovedfokusområder: (i) bruk av AI i samisk språkopplæring, (ii) bruk av AI i utvikling av kliniske psykologiske tester og verktøy for samene, og (iii) generativ AI i duodji og andre kreative næringer. Dette arbeidet vil bli støttet av laboratoriets arbeid med å anvende AI-teknologi, gjøre samiske data tilgjengelig for AI, og styring av samisk AI utvikling inkludert lovverk og etikk.

Samisk AI-lab skal jobbe med disse tre hovedprosjektene i 2026-2030:

1. Samiske store språkmodeller (LLM) og bruk av LLM i applikasjonsområder inkluderer utdanning og psykologi. I dag er det ingen samiske LLM forskningsprosjekter, så samene har minimal faglig innflytelse og deltakelse i de store «norske» LLM-prosjektene.
2. Samisk språkopplæring ved bruk av AI. Dette bygger på et prosjekt sendt inn til Norges forskningsråd (NFR) som fikk en samlet poengsum på 6, men som ikke fikk støtte. I dette prosjektet vil vi ta for oss det store behovet for samiskspråklig undervisningsmateriell, verktøy og evalueringsprøver.
3. AI + duodji. I dette prosjektet kombinerer vi tradisjonell duodji-kunnskap med den generiske kunnskapen i LLM-er for å forbedre duodji-design.

Budsjettbehovet er derfor:

- Teknisk leder i 100 % stilling. Denne personen bør jobbe med de tekniske aspektene ved å bygge samiske LLM-er. Vi forventer et tett samarbeid med Nasjonalbiblioteket og Sigma2 som er tildelt oppgaven med å etablere infrastruktur for norsk og samiske LLM-er.
- PhD-stilling for å støtte forskning på samiske LLM-er. Slik forskning er det et desperat behov for, for å kunne utnytte den nasjonale infrastrukturen for LLM og ha en rolle i nasjonale forskningsprosjekter.
- En forskerstilling med kompetanse innen generativ AI-støtte for å bygge læremateriell og verktøy. Denne stillingen vil også støtte PhD-prosjektet (og AI + duodji-prosjekter).
- PhD-stilling for å starte arbeidet med NFR-prosjektet. Denne stillingen vil ha et pedagogisk fokus, og vil jobbe sammen med en annen PhD, som forventes finansiert av Norwegian Center for Language Modeling (NCLM).
- 100% stilling som høgskolelektor i juridiske fag; til forskning på etikk, juridiske og regulatoriske spørsmål om samisk AI.

Det er også behov for midler til driftskostnader blant annet til utstyr, reiser og midler til å organisere workshops.

2. Etablere Samisk dokumentasjons- og kompetansesenter

Forslaget er knyttet til:

1. Sektormål 3: God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet
2. Utviklingsavtalens mål 1: – En ledende, samlende og attraktiv samiskspråklig høyere utdannings- og forskningsinstitusjon med robuste kompetansemiljøer
 - styringsparameter 3: Arbeide for å øke faglig aktivitet i samarbeid med andre institusjoner.
 - styringsparameter 9. Styrke samiske språk som vitenskapelige språk og øke antallet samiskspråklige vitenskapelige publiseringer

3. Samisk høgskoles strategi 7: Kompetansen til fagmiljøene ved Sámi allaskuvla skal bidra til å styrke det samiske folkets livsgrunnlag og både økonomisk, kulturell og sosial bærekraftig utvikling i Sápmi. Sámi allaskuvla skal være i front ved utarbeidelsen av kunnskapsgrunnlag som samiske samfunn trenger i forbindelse med samfunnsendringer og omstillinger og sikre en effektiv kunnskapsoverføring til nye generasjoner.
- Tiltak: etablere et eget kompetansesenter, og arbeide for en fast finansiering av senteret i samråd med nordiske myndigheter og sametingene.

Samisk høgskole tar sikte på å etablere et **felles Samisk dokumentasjons- og kompetansesenter**. I de tidligere årene har Samisk høgskole prioritert begge sentrene, men det har kommet tydelige signaler eller tilbakemeldinger fra myndighetene om at to sentre ikke vil få finansiering.

Samisk høgskole er kjent med at ett av forslagene som Sannhets- og forsoningskommisjonen kom med i oppfølgingen av rapporten, er å etablere et senter for videre dokumentasjon og forskning på fornorskningshistorien og dens konsekvenser for både samer, kvener og skogfinner. Høgskolen er ikke imot et slikt forslag, men mener det er viktigere å prioritere fremtidsrettede tiltak.

Det viktigste, fra et samisk ståsted, er å iverksette tiltak som bidrar til å styrke bruken av alle de samiske språkene i Norge. Sørsamisk, lulesamisk, pitesamisk og østsamisk er under sterkt press og nordsamisk, som den største språkgruppen, er også truet.

Vi tenker oss et samisk dokumentasjonssenter som gjennom dokumentasjon av historien bygger opp tiltak som revitaliserer, styrker og utvikler det samiske samfunnet for kommende generasjoner. Det som kreves i dag er en stor innsats for å styrke de eksisterende arenaer for bruk av samisk språk, slik at samisk språk kan utvikles, og ikke bare bevares. Samisk høgskole vil be sannhetskommisjonene i Finland og Sverige om en bred satsing på samiske språk, og at språksamarbeidet styrkes over landegrensene.

Det kreves betydelige forbedringer i opplæringsmuligheter med fokus på samisk språk og kultur. Både språk og kultur er tuftet på det materielle grunnlaget, dvs. at samiske næringer sikres og utvides. Dette gjelder både tradisjonelle og nye næringsformer som tar i bruk og utvikler ulike sider ved samfunnet, som for eksempel ulike kunstuttrykk, design, medievirksomhet, nye foredlingsmetoder basert på primærnæringer, samt moderne næringsformer som ennå ikke er tema.

De samiske språkene endrer seg raskt i takt med samfunnsutviklingen, og det er et stort behov for å registrere tradisjonelle ord og uttrykk for å kunne dokumentere terminologi som forteller noe om fortidens tradisjoner, væremåter og verdier. Dette er registreringsarbeid som er viktig for å bedre forståelsen av samisk historie sett innenfra og med utgangspunkt i samiske verdier.

Dette er et arbeid de norske institusjonene sjelden prioriterer og har heller ikke kompetanse til det.

Samisk høgskole ønsker at slik forskningsaktivitet styrkes, noe som vil ha direkte betydning for utviklingen av gode studietilbud f.eks. lærere på alle nivåer. Det vil også være interessant å registrere likheter og forskjeller mellom språkene. Også næringsforskjeller og økologiske tilpasningsmetoder kan dokumenteres gjennom slik virksomhet.

Fordi utdanning og kompetanse nasjonalt skal være tilgjengelig, vil senterets rolle være å bidra med faglig støtte og bistand både i det samiske og det norske utdanningssystemet. Dette innebærer et samarbeid med andre universiteter og høgskoler for å tilby høyere kunnskap om samene, både om språk, kultur, samfunn, historie og levekår i næringslivet.

Senteret vil også få ansvar for å lede veiviserprosjektet. Dette prosjektet har gode resultater for perioden 2005- 2025. Veiviserordningen er en populær virksomhet med stor årlig søkning. Veiviserne har høy kompetanse på formidling og tilbakemeldingene er gode fra skoler i hele landet. Nå er det årlig seks veivisere.

Etableringen av senteret vil utvide tilbudet til høgskoler og universiteter, og målsettingen er å styrke samarbeidet med høyere utdanningsinstitusjoner for å tilby samisk innhold i høyere utdanning over hele landet.

Fagmiljøene ved Samisk høgskole har høy kompetanse og institusjonen har solid kompetanse både i nord-, lule- og sørsamisk språk. Det er et mål at det også skal tilbys SAAL utdanning i skoltessamisk. Da er Samisk høgskole i gang med å bygge opp en samisk språkmodell, dvs. at samiskspråklige blir flerspråklige i samisk. Etableringen av et dokumentasjons- og kompetansesenter gir gode muligheter til å styrke kontakt og samarbeid med andre institusjoner innen høyere utdanning.

3. Praktisk pedagogisk utdanning (PPU)

Forslaget er knyttet til:

1. Sektormål 3: God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet
2. Utviklingsavtalens mål 2: – Forskningsbaserte utdanninger med høy kvalitet, og som bidrar til å møte kunnskapsbehovene i samiske samfunn
 - styringsparameter 5: Styrke studieporteføljen med utdanningstilbud innenfor ulike samiske språk og arbeide for å etablere studietilbud i ulike samiske språkområder.
3. Samisk høgskoles strategi 4.1: De samiske lærerutdanningene skal ha en sentral rolle i å sikre at samiske barn og unge har tilstrekkelig med samiskspråklige lærere og høy kvalitet i opplæringen.
 - Tiltak: Være en foregangsinstusjon innen samisk pedagogikk og didaktikk.
 - Tiltak: Styrke og utvikle samarbeidet med andre lærerutdanninger.

Samisk høgskole foreslår å opprette studieplasser i Samisk PPU-A (allmennfag, nivå 5-13) og Samisk PPU-Y (profesjonsfag, nivå 8-13). Det er stort behov for kvalifiserte lærere med samisk språk- og kulturkompetanse, både i grunnskolen og i videregående opplæring. I dag er mangelen på samiskspråklige lærere en av de største utfordringene for å oppfylle opplæringslovens bestemmelser om samisk opplæring. Rekruttering er særlig krevende for de yrkesfaglige utdanningsprogrammene i videregående skole. Situasjonen medfører at elever ikke får et samiskspråklig tilbud fra kvalifiserte lærere, og det er en situasjon der samisk språk blir ytterligere svekket. Det finnes i dag ikke egne samiskspråklige PPU-tilbud for samiske søkere. Gjennom utvikling av læreplaner for Samisk PPU-A og Samisk PPU-Y er det tilrettelagt fleksible, samlingsbaserte og nettbaserte læreplaner som kombinerer pedagogikk, didaktikk, praksis og samisk språk- og kulturforståelse.

Det er behov for særskilte studieplasser for Samisk PPU-A og Samisk PPU-Y. Det vil bidra til å utdanne lærere som kan undervise både i grunnskolen og videregående skole, og som blant annet kan styrke samiske språk og tradisjonsfag som duodji og reindrift. Utdanningene bygger på fagmiljøene ved Samisk høgskole, som har et praksis-samarbeid med de samiske skolene og i videregående opplæring. Det er utviklet læreplaner som integrerer samiske pedagogiske tradisjoner, digital undervisningskompetanse og profesjonsrelatert praksis. For å tilby jevnlig opptak til studiet i Samisk PPU-A og PPU-Y fra 2025 er det behov for øremerkede studieplasser og midler til faglig fordypning. Særlig gjelder dette styrking av fagpersonell innen samisk fagdidaktikk og foretaksdidaktikk, samt utvikling av trenernetter. Samisk høgskole søker om 15 studieplasser i Samisk PPU-A og om 15 studieplasser i Samisk PPU-Y med oppstart i 2026.

4. Samisk bachelor for fremmedspråklige

Forslaget er knyttet til:

1. Sektormål 3: God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet
2. Utviklingsavtalens mål 1: – En ledende, samlende og attraktiv samiskspråklig høyere utdannings- og forskningsinstitusjon med robuste kompetansemiljøer
 - styringsparameter 5: Styrke studieporteføljen med utdanningstilbud innenfor ulike samiske språk og arbeide for å etablere studietilbud i ulike samiske språkområder.
3. Samisk høgskoles strategi 4.2: Utdanningene våre innen samiske språk og samisk litteratur skal bidra til å styrke samiske språk og identitet og er viktige virkemidler for å sikre overføring av samisk språkkompetanse, kultur og verdier til kommende generasjoner.
 - Tiltak: Prioritere arbeidet med å gi fremmedspråklige muligheten til å lære seg samisk

Samisk høgskole planlegger å innføre et bachelorstudium i samisk for de som ikke har samisk som førstespråk eller morsmål. Studenter som tar SAAL-studiene - nordsamisk første og andre

del og semesteremne har understreket viktigheten av å tilby bachelorstudium for fremmedspråklige. Det er et tilsvarende stort behov i lule- og sørsamiske områder.

Sannhets- og forsoningskommisjonen har i utredningen fremhevet viktigheten av å gjenopplive og tilby samiskundervisning til de som er blitt fratatt de samiske språkene som følge av fornorskningen. I mange samiske områder er språket borte, og kommisjonen har i utredningen anbefalt både språkløft og kompetanseheving i og på samisk.

5. Læremidler i samisk for høyere utdanning

1. Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Utviklingsavtalens mål 2: Forskningsbaserte utdanninger med høy kvalitet, og som bidrar til å møte kunnskapsbehovene i samiske samfunn
 - Styringsparameter 5: Styrke studieporteføljen med utdanningstilbud innenfor ulike samiske språk og arbeide for å etablere studietilbud i ulike samiske språkområder
 - Styringsparameter 9: Styrke samiske språk som vitenskapelige språk og øke antallet samiskspråklige vitenskapelige publiseringer
3. Samisk høgskoles strategi 4.2: Utdanningene innen samiske språk og samisk litteratur skal bidra til å styrke samiske språk og identitet og er viktige virkemidler for å sikre overføring av samisk språkkompetanse, kultur og verdier til kommende generasjoner.

Samisk høgskole vil starte produksjon av læremidler på samisk til samiske studier. Det er produsert lite materiell for samiskspråklige og for studier ved SAAL.

Vårt språkfaglige miljø er i ferd med å utvikle læremidler, slik som film og ulike læreverktøy. Det er i dag mangel på læremidler i samiskfaget som fremmer samiske språk.

Samfunnet trenger flere samiske språk og Samisk høgskole ønsker å møte disse utfordringene og starte en jevn produksjon av læremidler som ledd i prosessene med forsoning de neste ti årene. Med læremiddelproduksjon oppfyller vi de mangler man har i dagens samfunn i alle de fire landene i hele Sápmi.

Saken er fremmet både overfor Nordisk råd, norske og finske myndigheter og Sametingene.

- **Etablere masterprogram i samisk barnehagelærerutdanning**

Forslaget er knyttet til:

1. Sektormål 3: God tilgang til utdanning og kompetanse i hele landet
2. Utviklingsavtalens mål 2: Forskningsbaserte utdanninger med høy kvalitet, og som bidrar til å møte kunnskapsbehovene i samiske samfunn

- a. Styringsparameter 5: Styrke studieporteføljen med utdanningstilbud innenfor ulike samiske språk og arbeide for å etablere studietilbud i ulike samiske språkområder
3. Samisk høgskoles strategi 4.1: De samiske lærerutdanningene skal ha en sentral rolle i å sikre at samiske barn og unge har tilstrekkelig med samiskspråklige lærere og høy kvalitet i opplæringen.
 - a. Tiltak: etablere en masterutdanning innenfor samisk barnehagelærerutdanning
4. Hurdalsplattformen 2021-2025:
 - a. Bidra til å utdanne flere samisktalende lærere, førskolelærere og helsearbeidere og sikre nok samiske læremidler av tilfredsstillende kvalitet.
 - b. Øke antallet samiske barnehageplasser.

Samisk barnehagetilbud er et av de aller viktigste tiltakene for å styrke samiske språk. Personal med pedagogisk kompetanse, og kunnskap om samisk språk og samisk kultur vil være et av de viktigste tiltakene for at samiske språk og kultur blir videreført i framtiden. I 2022 var det 893 barn i 53 barnehager med samisk språktilbud i Norge (Meld. St. 13 (2022-2023) Samisk språk, kultur og samfunnsliv).

Samisk høgskole vil styrke barnehagesektoren og utgangspunktet er et sterkt fagmiljø som kan utvikle og drive barnehagelærerutdanning, masterutdanning i barnehagekunnskap, etter- og videreutdanning for ansatte i barnehager, og forsknings-, formidlings- og utviklingsarbeid til beste for samiske barnehagesektor og samfunnet. Tre nye fagstillinger vil gjøre det mulig å bygge opp et sterkt fagmiljø som kan fungere nasjonalt både for samiske og norske barnehager og internasjonalt i urfolkssammenheng.

Institutt for samisk lærerutdanning har i dag 2 fagstillinger som er helt knyttet til barnehagelærerutdanningen. Instituttets øvrige fagpersoner og eksterne faglige ressurser utdanner deler og bidrar som støttespillere, mens andre fagpersoner ved instituttet er knyttet til grunnskolelærerutdanningene. For å legge til rette for utvikling av utdanning i barnehage, særlig forskning på dette området og masteropplegg, er det behov for økt antall faste stillinger (1,5 stillinger til masterutdanning og forskning, 1 stilling for etter- og videreutdanning, 0,5 stilling til instituttadministrasjon).

- **Fornye og utvikle journalistutdanningen**

Forslaget er knyttet til:

- Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning
- Utviklingsavtalens mål 2: Forskningsbaserte utdanninger med høy kvalitet, og som bidrar til å møte kunnskapsbehovene i samiske samfunn

1. Styringsparameter 5: Styrke studieporteføljen med utdanningstilbud innenfor ulike samiske språk og arbeide for å etablere studietilbud i ulike samiske språkområder
- Samisk høgskoles strategi 4.4: Sámi allaskuvla skal ha et fagmiljø som tilbyr studier innen både reindrift, journalistikk, urfolksrett, samfunnsvitenskap, árbediehtu, tro og livssyn, og som samarbeider om samisk sykepleierutdanning
 1. Tiltak: fornye og utvikle journalistutdanningene

Samisk høgskole har ikke igangsatt Samisk journalistutdanning på bachelornivå de to siste årene på grunn av den vanskelige økonomiske situasjonen. Det siste kullet var i perioden fra 2018 til 2021. Masterprogrammet *Sámi Journalism with an Indigenous Perspective* er et 2-årig internasjonalt program med gode resultater. Masterutdanningen ble tilbudt tre ganger i løpet av perioden 2015-2021.

Redaktører i samiske medieinstitusjoner i alle tre land har sterkt oppfordret til at journalistutdanning på bachelornivå blir igangsatt, fordi det er veldig få kvalifiserte utdannede samisktalende journalister.

Samisk høgskole prioriterer utdanningen og målet er å ha et tett faglig samarbeid med samiske medieinstitusjoner i tre land. Målet er å styrke journalistikkfaget, og at dette tilbudet er både på sør-, lule- og nordsamisk. Parallelt jobber vi nå med finansieringskilder i samarbeid med medieinstitusjoner.

- **Etablere et ph.d.- program innen samisk lærerutdanning**

Forslaget er knyttet til:

1. Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Utviklingsavtalens mål 3: Høy kvalitet i forskning og utviklingsarbeid som gir gi faglig grunnlag for SAs studier og er til nytte for det samiske folket, de samiske institusjonene, næringene og lokalsamfunnene.
 - styringsparameter 9: Styrke samiske språk som vitenskapelige språk og øke antallet samiskspråklige vitenskapelige publiseringer.
3. Samisk høgskoles strategi 4.1: De samiske lærerutdanningene skal ha en sentral rolle i å sikre at samiske barn og unge har tilstrekkelig med samiskspråklige lærere og høy kvalitet i opplæringen.
 - Tiltak: etablere et PhD program innenfor fagfeltet samisk lærerutdanning
4. Hurdalsplattformen 2021-2025:
 - Bidra til å utdanne flere samisktalende lærere, førskolelærere og helsearbeidere og sikre nok samiske læremidler av tilfredsstillende kvalitet.

Skole- og barnehageforskning er viktig for samfunnsutviklingen og det er behov for forskningsbasert kunnskap og kompetanse for å forstå og løse skolers og barnehagens

utfordringer i nåtid og i framtiden. Samisk høgskole har fra 2017 ved Institutt for samiske lærerutdanninger utdannet masterkandidater som er grunnlaget for en fremtidig doktorgradsutdanning med fokus på lærerutdanning, skole- og barnehageforskning.

For å kunne bygge opp en doktorgradsutdanning er det behov for 4 nye fagstillinger (professornivå) fortrinnsvis innen samisk språk, pedagogikk, men også innen begynneropplæring, matematikk, riksspråk, duodji, samfunnsfag eller andre sentrale fag i lærerutdanningene. Disse stillingene vil styrke instituttets fagmiljø, utdanning, forskning og studieadministrasjon og i tillegg styrke grunnskole- og barnehagesektoren i Sápmi, nasjonalt og internasjonalt.

Saken er drøftet med fagforeningene (IDF) 21.10.25.

Arkiiva - dok. 19/00562-265 Arkiivakoda. 011
 Áššemeannudeadji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang
 Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton
 23.10.2025

ČOAHKKINPLÁNA-MØTEPLAN 2026

Allaskuvladirektevrra mearrádusárvalus / høgskoledirektørens forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra mearrida čuovvovaš čoahkkinnplána 2026 / Høgskolestyret vedtar følgende møteplan for 2026:

Čoahkkin/møte Dáhton /møtedato	1-2026 12.03.	2-2026 11.06.	3-2026 22.10.	4-2026 10.12.
Fásta áššit / Faste saker:				
Dohkkehit čoahkkingohččuma ja áššelisttu Godkjenning av møteinnkalling og saksliste	x	x	x	x
Diehtjuohkináššit / Orienteringssaker	x	x	x	x
Referáhtat / Referater	x	x	x	x
Jahkeraporta/Årsrapport Jahkerehketdoallu 2025 ja bušeahtta 2026 Årsregnskap 2025 og budsjett 2026	x			
Rehketdoallu / Regnskap 1. tertial 2026		x		
Oahppoprográmmat oahppojahkái 2027/28 - Studieprogrammer for studieåret 2027/28		x		
Stáhtabušeahtta / Statsbudsjett 2027			x	
Olggobealrámma árvalusat / Forslag på tiltak utenfor rammen i budsjettet for 2027			x	
Rehketdoallu / Regnskap for 2. tertial 2025			x	
Čoahkkinnplána 2026 / Møteplan 2026			x	
Kvalitehtaraporta / Kvalitetsrapport				x
Bušeahtta 2026/ Budsjett 2026				x

Liigečoahkkimat dárbbu mielde / Ekstraordinære møter etter behov

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Sámi allaskuvllas rehkenastojuvvojit jahkásaččat 4 čoahkkima. Liige čoahkkimat biddjojít dárbbu mielde. Fásta áššit biddjojít čoahkkínplánii.

- Njukčamánu stivračoahkkín ferte lágiduvvot ovdal 15.3. mii lea jahkeraportta raporterenaígemeari.
- Geassemánu stivračoahkkín biddjo beaivvi ovdal oahppojagi loahpahandoaluid, vai stivra oažžu vejolašvuoda daidda searvat.
- Golgotmánu stivračoahkkín ferte lágiduvvot arvat ovdal 1.11. mii lea áigemeari ovddidit olggobeale rámma árvalusaid departementii.

/

Ved Samisk høgskole beregnes det årlig 4 faste styremøter. Ekstraordinære møter avholdes ved behov. Faste saker føres i møteplanen.

- Mars-styremøtet må avholdes før 15.3. som er rapporteringsfristen for årsmeldingen.
- Juni-styremøtet legges til dagen før studieårets avslutningsarrangement, slik at styremedlemmene får anledning til delta på det.
- Oktober styremøtet må avvikles en stund før 1.november, som er fristen for å sende inn forslag på tiltak utenfor rammen, til departementet.

Arkiiva - dok. 25/00210-5 Arkiivakoda. 239
 Áššemeannudeadji Anne-Marie Johansdatter Gaino

Saksgang Čoahkkindáhton
 Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 23.10.2025

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

REKTORA BÁLKÁLOKTEN/JUSTERT GODTGJØRELSE TIL REKTOR 2025

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Rektora bálká loktejuvvo 4,4%. Ođđa jahkebálká 01.05.25 rájes šaddá 1 318 000 ru.
 Prorektora liigebálká loktejuvvo 4,4%. Ođđa liige jahkebálká 100% virggis 01.05.25 rájes šaddá
 247 115 ru. (61 779 ru 25% virggis) 01.05.25 rájes.

/

Rektors godtgjøreise økes med 4,4%. Ny årlig godtgjøreise fra 01.05.25 blir kr 1 262 400.
 Prorektors tillegg økes med 4,4%. Nytt årlig tillegg i 100% stilling blir kr 236 700. (kr 59 175 i
 25% stilling) gjeldende fra 01.05.25..

Čoahkkáigeassu/ Sammendrag

Skriv inn sammendrag her.

Mildosat/Vedlegg:

- Brev fra Kunnskapsdepartementet 19.03.25 - Justert ordning for fastsettelse av godtgjøreise til valgte rektorer
- Frontfagsrammen for 2025 [PM-2025-6 Lønsregulering for arbeidstakarar i det statlege tariffområdet 2025 m.m. - regjeringen.no](#)

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Máhtodepartemeantta (MD) mearridii 2023 ahte välljejuvvon rektora bálká ásahusain geain lea rámmajuolludeapmi 1 mrd rádjái galgá leat 1 200 000 ru. MD mearrida jahkásaččat välljejuvvon rektoriid bálkká. MD mearridii 19.03.25 ahte stivra sáhtta laktet rektora bálká gitta 5,2%, mii lei proseanta maid šiehtadallan bealit stádas mearridedje 2024 ovddas (frontfagsrammen). Šiehtadallan bealit stádas leat mearridan ahte rámma jahkebálkká lassáneapmái 01.05.25 rájes lea 4,4% (frontfaget).

Prorektora liigebálká lea stivrra duohken mearridit. Direktøvre evttoha ahte prorektora liigebálká maiddá loktejuvvo seamma meriin go rektora bálká.

Stivra laktii rektora ja prorektora bálkká 5,2% geassemánu stivračoahkkimis, nu ahte sudno bálká lea dál 1 262 400,- ja 236 700,-.

Direktøvre evttoha ahte rektora bálká ja prorektora liigebálká loktejuvvo seamma meriin go dat maid stáda šiehtadallanbealit leat mearridan; 4,4% 1.b miessemánu 2025 rájes.

/

Kunnskapsdepartementet (KD) bestemte i 2023 at lønn til valgt rektor i institusjoner med bevilgning opp til 1 mrd. kroner skal være kr. 1 200 000. KD fastsetter årlig lønn til valgte rektorer. KD vedtok 19.03.25 at styret kan justere rektors lønn med inntil 5,2%, som er satsen partene i det statlige oppgjøret ble enige om (frontfagsrammen). Partene i det statlige oppgjøret for 2025 er enig om en økonomisk ramme for årslønnsveksten på 4,4% (frontfaget).

Styret fastsetter også prorektors tilleggslønn. Direktøren foreslår at prorektors tilleggslønn justeres med samme sats som rektors godtgjølrelse.

Styret økte rektors godtgjølrelse og prorektors tilleggslønn med 5,2% på styremøtet i juni, slik at deres lønn nå er på 1 262 400,- og 236 700,-.

Direktøren foreslår at rektors godtgjølrelse og prorektors tilleggslønn øker med 4,4% fra og med 1. Mai 2025.

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

24/6979-

19. mars 2025

Justert ordning for fastsettelse av godtgjòrelse til valgte rektorer

Vi viser til vårt brev av 27. mars 2023 om ny modell for fastsettelse av godtgjòrelse for valgte rektorer i UH-sektoren. Ovennevnte modell ble valgt både for å sikre en moderat lederlønnsutvikling i sektor, og for å være enkel og transparent. Vi ser imidlertid nå at det er behov for å gjøre modellen noe mer fleksibel og har derfor besluttet å justere intervallene i modellen på følgende måte:

Kategori	Bevilgning	Størrelse på godtgjòrelsen
Liten (HiMolde, HVO, NIH, NMH, SA)	Fra 0–1 mrd. kr	1,2-1,4 mill. kr
Mellomstor (UiA)	Fra 1– 2,99 mrd. kr	1,4-1,7 mill. kr
Stor (UiO, UiA)	Fra 3 mrd. kr →	1,7-2,1 mill. kr

Dette gir institusjonene et visst handlingsrom ved fastsettelse av godtgjòrelse ved nyansettelser. Ordningen tilsier at Kunnskapsdepartementet (KD) innhenter forslag og begrunnelse for godtgjòrelse innenfor gitt intervall. **Deretter er det KD som endelig fastsetter godtgjòrelsen for de valgte rektorene.**

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Eierskapsavdelingen

Saksbehandler
Linda Johansen
Elmrhari
22 24 74 82

Árlig justering av godtgjòrelse for valgte rektorer

Departementet har tidligere meddelt til institusjonene at justering av godtgjòrelse for valgte rektorer skal skje samtidig med den árlige justeringen av godtgjòrelse for øvrige styreledere i UH-sektoren, som vanligvis skjer i januar hvert ár. Vi ser nå at det er mer formålstjenlig at justeringen foretas når partene blir enige om satsen (frontfagsrammen) i det statlige oppgjøret som normalt skjer hver vår.

De institusjonene som ikke allerede har justert rektors godtgjòrelse for 2024 kan justere den med inntil 5,2% som er frontfagsrammen for 2024.

Med hilsen

Charlotte Rustad (e.f.)
konst. avdelingsdirektør

Linda Johansen Elmrhari
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Høgskolen i Molde vitenskapelig høgskole i logistikk	Postboks 2110	6402	MOLDE
Høgskulen i Volda	Postboks 500	6101	VOLDA
Norges idrettshøgskole	Postboks 4014 Ullevål Stadion	0806	OSLO
Norges musikkhøgskole	Postboks 5190 Majorstua	0302	OSLO
Samisk høgskole	Hánnoluohkká 45	9520	KAUTOKEINO
Universitetet i Agder	Serviceboks 422	4604	KRISTIANSAND S
Universitetet i Bergen	Postboks 7800	5020	BERGEN
Universitetet i Oslo	Postboks 1072 Blindern	0316	OSLO

Arkiiva - dok. 19/00562-267 Arkiivakoda. 011
Áššemeannudeadji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 23.10.2025

Unntatt offentlighet ihht

DIEHTJUOHKIN- JA SÁGASTALLANÁŠŠIT / ORIENTERINGS- OG DISKUSJONSSAKER

Allaskuvladirektevrra mearrádusárvalus/ Høgskoledirektørens forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra váldá vuhtii diehtjuohkin- ja ságastallanáššiid / Høgskolestyret tar orienterings- og diskusjonssakene til etterretning

Diehtjuohkin áššit/ orienteringssaker

- Njálmmálaš dieđut direktevrras / Muntlige orienteringer av direktøren
- Njálmmálaš dieđut rektoris / Muntlige orienteringer av rektor
- Stádabušeahtta 2026 / statsbudsjettet for 2026
- Strategijjaproseassa 2027-2031 / Strategiprosess 2027-2031
- Ohcciid- ja studeantlohku 2025 čavčča / Søker- og studenttall høsten 2025
- Situasjonen for høgskolens samiske studenter fra Russland

Mildosat / vedlegg:

- [Statsbudsjettet 2026 - stortinget.no](https://stortinget.no)
- Direktевра áššečilgehusat / direktørens saksfremlegg
- PPT ovdanbuktin mas ohcciid- ja studeantlohku 2025 čavčča / Powerpointpresentasjon med søker- og studenttall høsten 2025
- Brev fra Kunnskapsdepartementet, datert 9.10.25.

Rektor Liv Inger Somby

Deres ref

Vår ref

Dato

25/4837-

9. oktober 2025

Vedrørende forespørsel om møte angående samiske studenter fra Russland

Vi viser til brev 9. september fra Samisk høgskole til politisk rådgiver Munir O. H. Jaber, svar fra departementet 26. september og ny henvendelse fra dere om saken den 30. september, med forespørsel om et møte med forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland, for å diskutere situasjon for høgskolens samiske studenter fra Russland.

Dere viser til korrespondanse med Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), som har vist til Kunnskapsdepartementet som ansvarlig departement. Vi antar at KDD med det vil vise til at det er Kunnskapsdepartementet (KD) som har det generelle ansvaret for høyere utdanning.

De samiske studentene fra Russland som denne saken gjelder, har imidlertid kommet på et ettårig studieopphold med stipend finansiert av Barentssekretariatet, der forutsetningen er at de reiser hjem igjen etter studieoppholdet. Barentssekretariatet er eid av fylkeskommunene i Nordland, Troms og Finnmark, mens støtteordningene og driften i all hovedsak finansieres av Kommunal- og distriktsdepartementet. Forskriften som regulerer hva slags tiltak Barentssekretariatet kan gi støtte, er fastsatt av KDD, og KD har ikke mulighet til å endre den.

Kunnskapsdepartementet har ikke ordninger på vårt budsjett som kan finansiere videre studier for disse studentene. Vi viser videre til at stipendene og studiefinansieringsmulighetene som KD har ansvar for, ligger hos Lånekassen. De eneste støtteordningene for studenter utenom dette er enkelte internasjonale utdanningsprogram som Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) forvalter på vegne av departementet. Men ingen av dem er aktuelle for studentene denne saken gjelder.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for høyere
utdanning, forskning
og internasjonalt
arbeid

Saksbehandler
Katrine Elida
Aaland
22 24 74 29

Vi minner videre om at KD har lagt til rette for at Samisk høgskole kan ta imot samiske studenter fra Russland ved at Samisk høgskole har fått rett til å unnta urfolksstudenter fra land utenfor EØS og Sveits fra kravet om egenbetaling, jf. universitets- og høyskoleforskriften § 4-4 fjerde ledd:

Samisk høgskole kan gjøre unntak fra kravet om egenbetaling i [universitets- og høyskoleloven § 2-6](#) for urfolksstudenter.

Kunnskapsdepartementet har ikke mulighet til å tilrettelegge for samiske studenter fra Russland utover dette.

På dette grunnlag ser ikke forsknings- og høyere utdanningsminister at det er grunnlag for et møte om denne saken.

Med hilsen

Joakim Bakke (e.f.)
avdelingsdirektør

Katrine Elida Aaland
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Kommunal- og distriktsdepartementet (24/00261-25)
Samisk høgskole

Ohcciid- ja studeantalohku 2025 čavčča

Søker- og studenttall høsten 2025

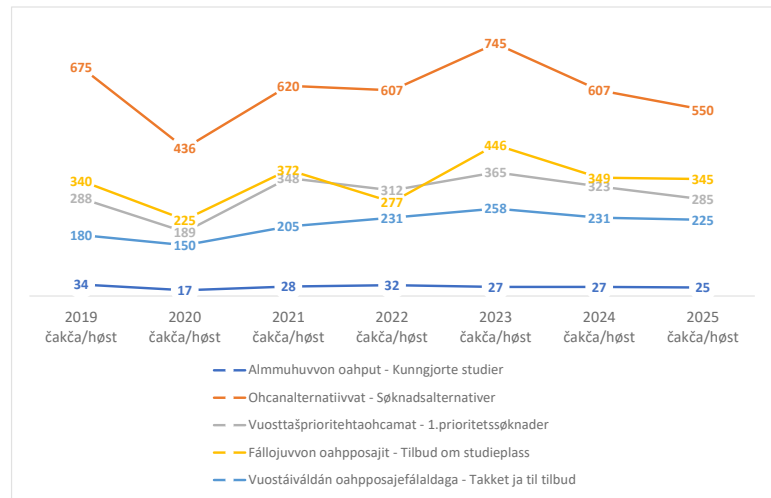
Sámi allaskuvlla stivračoahkkin 23.10.25.

Samisk høgskoles styremøte 23.10.25.

Almmuhuvvon oahput ja ohcamat 2019-2025

Kunngjorte studier og søknader 2019-2025

- 72 % ohcamiin devde gáibádusaid
- 63 % ožžo fálaldaga
- 28 % eai duođaštan ahte devdet gáibádusaid
- 72 % av søknadene oppfylte opptakskravene
- 63 % fikk tilbud
- 28 % dokumenterte ikke opptakskravene

Oahppoprográmmaid ohcciidlogut 2025 čavčča

Søkertall til studieprogrammer 2025

- Ohcamat oahppoprográmmaide dahket 28 % ohcamiin
- 1.voruhanoahcamiin ožžo 78 % fáladaga
- Váilevaš oppalaš lohangelbbolašvuohta dávjjimusat ágga hilgumii
- Søknader til studieprogrammer utgjør 28 % av søknadene
- 78% av 1.prioritetssøknadene fikk tilbud
- Manglende generell studiekompetanse er oftest grunnen til avslag

Oahppoprográmmat - Studieprogrammer	1.Vuoruheapmi 1.Prioritet	Ohcama Søknader	Fáladagat Tilbud	Vuostáiváld án Ja-svar	Aktiiva studeanttat kullas Aktive studenter
Sámi vuodđoskuvlaoahpaheadjeoahppu 1.-7. ceahkki Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7	12	28	7	4	13 (4 2025 joavkkus/kull)
Sámi vuodđoskuvlaoahpaheadjeoahppu 5.-10. ceahkki Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10	7	22	11	6	26 (6 2025 joavkkus/kull)
Sámi mánáidgárdeoahpaheadjeoahppu – geabbilis huksehus Samiskbarnehagelærer utdanning – fleksibelt program	11	21	8	3	5 (2 2025 joavkkus/kull)
Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa bachelor Bachelorstudium i samisk språk og samisk litteratur	15	28	16	6	14 (6 2025 joavkkus/kull)
Boazoealáhusa bachelor - Bachelor i reinnæringsstudier	11	23	11	8	7 (5 2025 joavkkus/kull)
Duoji ja hábmema bachelor - Bachelor i duodji og design	17	33	12	8	15 (8 2025 joavkkus/kull)
Oktiibuot – Sum	73	155	65	35	80 (31 2025 joavkkus/kull)

Oahppoovttadagaid ohcciidlogut 2025 čavčča Søkertall til emner 2025

- Dahket 72 % buot ohcamiin
- 71 % ohcamiin oačču fáaldaga
- Utgjør 72 % av alle søknader
- 71 % av søknadene fikk tilbud om studieplass

	1.Vuoruheapmi 1.Prioritet	Ohcama Søknader	Fáaldagat Tilbud	Vuostáiváldán Ja-svar	Aktiiva studeantat Aktive studenter
Sámegiela álgokurssat - Samiske innføringsstudier					
SAA1 Davvisámegiela praktihkalaš diliis - álgooahppu 1. oassi	50	57	47	27	27
SAA1.1 Nordsamisk i praktiske situasjoner - innføringsstudium 1. del					
SAA2 Davvisámegiela praktihkalaš diliis - álgooahppu 2. oassi	12	54	44	29	29
SAA2.2 Nordsamisk i praktiske situasjoner - innføringsstudium 2. del					
SAM-0104 Davvisámegiela álgokurssa 2. oassi Mátta-Várjjat	16	21	13	9	9
SAM-0104 Nordsamisk begynnerkurs del 2 Sør-Varanger					
Bachelordási oahppoovttadagat - Emner på bachelornivå					
SAM 241 Láidehus sámii báikenammadutkamii	10	21	16	12	12
SAM 241 Innføring i samisk navnegransking					
SAM 242 Báikenamat oahponeavvun	5	15	8	5	5
SAM 242 Samiske stedsnavn som læremiddel					
DUL-1000 Láidehus dulkomii - DUL-1000 Innføring i tolking		28	17	16	15
JUR 101 Sámeriekti - JUR 101 Samerett	11	20	13	8	16
JUR-2002 Sámi kultuvra riektesuodjalus - JUR-2002 Samisk kulturs rettsbeskyttelse	1	11	8	4	4
DUO 140 Duoji ja hábmema lágáidit almmolašvuhitii	12	15	13	8	9
DUO 140 Scenestetting av duodji og design					
OKT 101 Eamiáibmotfilosofija - OKT 101 Urfolksfilosofi	8	31	24	15	29
OKT 102 Dieđalaš čállin ja guorahallan - OKT 102 Vitenskapelig tekstskriving	6	24	19	13	24
SAM-1000 Láidehus gielladiehtagii - SAM-1000 Introduksjon til språkvitenskap	3	14	13	9	14
DUO-1001 Duddjoma ja hábmema bargovuogit	28	19	13	10	12
DUO-1001 Metoder i duodji og form					
IOU 180 Introduction to Screenwriting: Sámi and Indigenous Storytelling through Film	16	23	21	16	12
PhD-dási ovttadagat - Emner på PhD-nivå					
SAM 400 Diedateoriija - SAM 400 Theory of social sciences and humanities		1	0	0	0
SAM 401 Etihkka, eamiáibmotdiehtu ja -metodologiija	2	2	0	0	0
SAM 401 Ethics, indigenous knowledge and methodology					
SAM 402 Akademalaš čállin - SAM 402 Academic writing in Sámi language		0	0	0	0
Joatkkaoahppu - Videreutdanning					
PEd-6501 Samisk språk, kultur og tradisjoner i alle barnehager - videreutdanning for barnehagelærere	5	8	3	3	3
PEd-6501 Sámegeiella, sámii kultuvra ja árbevierut buot mánáidgárdiide - joatkkaoahppu mánáidgárdeahpaheddjiide					
PEd-6502 Samisk språk, kultur og samfunn - videreutdanning for grunnskolelærere	17	22	8	6	6
PEd-6502 Sámegeiella, sámii kultuvra ja servodat - joatkkaoahppu vuodđoskuvlaohpaheddjiide					
PEd 620 Jodihheapmi, ovttasbargu ja ovddidanbargu - joatkkaoahppu mánáidgárdeahpaheddjiide	7	9	0	0	0
PEd 620 Ledelse, samarbeid og utvikling som videreutdanning for barnehagelærere					
Oktiibuot - Sum	209	395	280	190	222

Bohtosat ohcciid iskkadeamis Resultater fra undersøkelsen blant søkere

- Sáddejuvvon buohkaide geat ožžo fáldaga ja hilgo dan dahje eai vástidan, oktiibuot 43 ohccái. Dušše 8 ohcci vástidedje.
- Ble sendt til alle som fikk tilbud om studie plass, men som enten ikke svarte, eller avslo tilbudet. Ble sendt til totalt 43 søkere, hvorav kun 8 svarte på undersøkelsen.

Svaralternativ	Antall	% av 8 svar
Eará – Other	3	37,5 %
Heitot diehtjuohkin oahpu birra (for lite informasjon om studiet)	0	0 %
Ii lean vejolaš čuovvot neahta bokte (ikke mulig å følge studiet nettbasert)	1	12,5 %
In hállidan fárrret Guovdageidnui (ville ikke flytte til Kautokeino)	0	0 %
In hálliit vástidit (ønsket ikke å svare)	0	0 %
In ožžon dieđu fáldaga birra (fikk ikke tilbud om plass)	3	37,5 %
In ožžon virgelobi barggus (fikk ikke permisjon fra jobb)	0	0 %
Oahppu ii lean doarvái geasuheadji (studiet var ikke attraktivt nok)	0	0 %
Ožžon dieđuid oahpu/deaivvadeamiid birra beare maŋŋit (fikk info for sent)	2	25,0 %
Priváhta ákkat /ruovttudilli (private årsaker)	1	12,5 %

Kommentárat ohcciidlohkui

Kommentarerer til søkertall

- Diimmá ektui leat ohcamiid ja almmuhuvvon oahpuid logut sullii seamma. Dán čavčča leat 64 vuosttašvuoruhanohtamat. 2024 čavčča ledje 38, 68 % lassáneapmi.
- 2025 čavčča leat almmuhuvvon beali eanet oahppoprográmmat (6) go 2024 čavčča. Ohcamiid lohku dáidda lei dán jagi okta eanet go diibmá.
- 2024 čavčča oaččui stuorát proseanta ohcamiin fálaldaga (71 %) go 2025 čavčča (63 %).
- 2025 čavčča vuostáiváldii stuorát proseanta fálaldaga (85 %) go 2024 čavčča (73 %).
- Guhkiduvvon ohcanáigemearrái 29 ohcama oahppoprográmmaide ja 109 eará oahpuide. 15 fálaldaga oahppoprográmmaide ja 63 eará oahpuide. 10 vuostáiváldde oahppoprográmmaide ja 42 eará oahpuide.
- Golmmas gávccenuppelogi (17 %) prográmmastudeanttas geat ožžo fálaldaga guhkiduvvon áigemearrái leat geassádan/heitán.
- Oahput mat geasuheadje eanemus ohcciid ledje duoji ja hábmema bachelor, ja nu mo juohke jagi, álggokurssat davvisámegillii.
- Iskkadeamis boahtá ovdan ahte dábálemos sivva manne eai váldán vuostá fálaldaga, lei ahte ohccit eai ožžon dieđuid rivttes áigái dahje sis ledje juo eará plánat (bargu dahje oahppu).
- Iskkadeami čuoovoleapmái evttohuvvon doaibmajut: kvalitehtasihkkarastit oahpuid almmuheami, guhkidit vástidanáigemari, sihkkarastit ahte rivttes dieđut leat almmuhuvvon árrat ja ahte eavttut fállat buriid, geasuheadđji neahttaoahpuid leat sajis.
- Søkertall og antall kunngjort studier i forhold til i fjor er cirka det samme. Denne høsten var det 64 førsteprioritetssøknader. Høsten 2024 var det 38. Det er en økning på 68 %.
- Høsten 2025 ble det kunngjort dobbelt så mange studieprogrammer (6) som høsten 2024. Antall søknader til disse var denne høsten 1 mer enn i fjor.
- Høsten 2024 fikk en større prosent av søknadene tilbud (71 %) enn høsten 2025 (63 %).
- Høsten 2025 takket en større prosent ja til tilbud om studieplass (85 %) enn høsten 2024 (73 %).
- 29 søknader til studieprogrammene og 109 til andre studier på ledige studieplasser (forlenget søknadsfrist). 15 tilbud til studieprogrammer og 63 til andre studier. 10 takket ja til studieprogrammer og 42 til andre studier.
- 3 av 18 (17 %) av programstudentene som fikk tilbud etter forlenget søknadsfrist har trukket seg/sluttet.
- Studiene som tiltrakk flest søkere var i år bachelor i duodji og design, og som i årene før, begynnerstudiene i nordsamisk.
- I undersøkelsen kommer det frem at den vanligste årsaken til at søkere ikke takker ja til tilbud om studieplass, er at søkerne ikke fikk informasjon til rett tid eller at de allerede hadde andre planer (skole eller jobb).
- Foreslåtte oppfølgingstiltak: kvalitetssikre kunngjøring av studier, forlenge svarfrist, sikre at riktig informasjon er kunngjort tidlig og at vilkårene for å tilby gode, attraktive nettstudier er på plass.

Registrerejuvvon studeanttat 2020-2025
čavčča
Registrerte studenter høsten 2020-2025

- Juohke studeanta lohko dušše okte, beroškeahhtá galli ohppui lea registrerejuvvon. Lohko ohppui mas lea alimus dássi.
- Ferte máksán ja dohkkehan progrešuvdnašiehtadusa/oahpahasplána.
- Hver student telles kun en gang, uansett hvor mange studier vedkommende er registrert på. Telles på programmet med det høyeste nivået.
- Må ha betalt semesteravgift og godtatt progresjonsavtale/utdanningsplan.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sámi allaskuvla	3	6	6			
Samisk høgskole						
Sámi oahpaheaddjeoahpuid goahti Institutt for samiske lærerutdanninger	54	69	66	74	72	54
Gieła, duoji ja servodatdiehtagiid goahti Institutt for språk, duodji og samfunnsvitenskap	62	130	111	122	145	163
Oktiibuot Sum	119	205	183	196	217	217

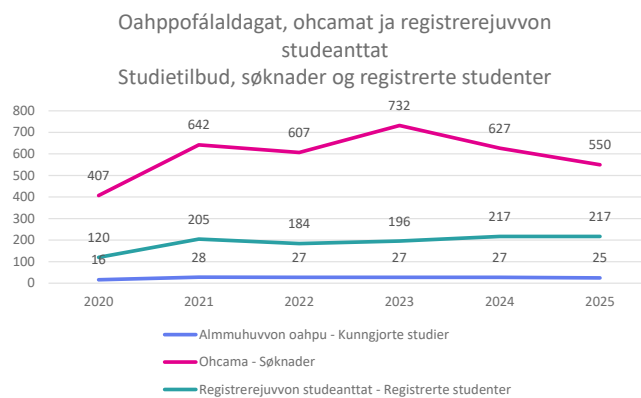
Registrerejuvvon studeanttat oahppoprográmmain Registrerte studenter på studieprogrammer

- Registrerejuvvon studeanttaid lohku lea veahá lassánan prográmmaoahpuin.
- Stuorámus lassáneapmi duoji ja hábmema bacheloras, ja sámegiela ja sámegiela girjjálašvuoda bacheloras.
- Jus galgat eambo kandidáhtaid oažžut, de fertet rekruteret eambo studeanttaid prográmmaoahpuide ja doalahit sin dáin dassá čadahit.
- Antall registrerte studenter på bachelor- og masterstudier har gått noe opp.
- Størst økning på bachelor i duodji og design, og bachelor i samisk språk og samisk litteratur.
- Hvis vi skal øke antall kandidater, må vi rekruttere flere studenter til studieprogrammene og klare å holde på dem til de gjennomfører.

Oahppoprográmma - Studieprogram	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Boazodoalooahpuid bachelor										
Bachelor i reindriftstudier	3	6	2	2						
Boazoealáhus bachelorprográmma								7	7	7
Bachelorprogram i reinnæringsstudier								7	6	13
Duoji ja hábmema bachelorprográmma			4	3	3					
Bachelorprogram i duodji og design										
Duodji bachelor										
Bachelor i duodji	1	1	1							
Sámegiela ja sámegiela girjjálašvuoda bachelor										
Bachelor i samisk språk og samisk litteratur	6	11	5	11	9	16	10	14	7	12
Sámi journalistihka bachelorgráda										
Bachelorgrad i samisk journalistikk	1	1	7	4	4					
Friidja bachelorgráda										
Fri bachelorgrad	1	1		1	3	1				
Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjoahppu										
Samisk barnehagelærerdanning	9	18	9	15	6	13	9	9		
Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjoahppu - geabbilis prográmma									4	4
Samisk barnehagelærerdanning – fleksibelt program									4	6
Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjoahppu bargosajis										
Arbeidsplassbasert samisk barnehagelærerdanning	9	8	8	1						
Sámi vuoddoskuvlaoahpaheaddjoahppu 1.-7. dássi										
Samisk grunnskolelærerdanning for 1.-7. trinn						3	1			
Sámi vuoddoskuvlaoahpaheaddjoahppu 5.-10. dássi										
Samisk grunnskolelærerdanning for 5.-10. trinn						1	1			1
Duodji mastergrádaoahppu										
Mastergradsstudium i duodji	7	3	3		4	2	1	1		1
Sámegiela ja sámegiela girjjálašvuoda mastergrádaoahppu										
Mastergradsstudium i samisk språk og samisk litteratur	10	12	13	7	5	6	9	8	21	19
Sámi journalistihka mastergráda álgoáibmot perspektiivvas										
Mastergrad i samisk journalistikk med et urfolksperspektiv	4	9	8	3	3	2	2			
Sámi vuoddoskuvlaoahpaheaddjoahppu 1.-7. ceahkki										
Samisk grunnskolelærerdanning for trinn 1-7		17	17	14	14	9	9	9	10	13
Sámi vuoddoskuvlaoahpaheaddjoahppu 5.-10. ceahkki										
Samisk grunnskolelærerdanning for trinn 5-10		19	27	22	19	16	19	19	23	23
Oktiibuot - Sum	51	110	103	83	67	69	68	78	78	94

2020-2025 čavčča buohtastahttin Sammenligning av høsten 2020- 2025

- 217 registrerejuvvon studeanta. 214 registrerejuvvon studeantta iežamet ruhtaduvvon oahpuin.
- Eambbo ohccit sámegeiela álgooahpuide. Eambbo sajit dáin oahpuin.
- 217 registrerte studenter. 214 registrerte studenter ved egenfinansierte studier.
- Flere søkere til samiske begynnerstudier. Flere plasser ved studiene.

Oahpuid čadaheapmi 2018-2025

Gjennomføring av studier 2018-2025

- Olu kandidáhtat leat geargan ovdal normerejuvvon áiggi, earenoamážit vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpuin.
- Olu studeanttat leat heaitán go oahpu ii sáhttán kombinert bargguin, go eallindili geažil ii lean vejolaš boahitit deaivvadeimiide campusii dahje go leat vuordán ahte oahput leat eanet láhččojuvvon nu ahte lea vejolaš čuovvut gáiddusin.
- Mange kandidater har gjennomført før normert tid, spesielt ved grunnskolelærerutdanningene.
- Mange studenter har sluttet fordi studiet ikke kunne kombineres med jobb, da livssituasjonen ikke gjør det mulig å komme på samlinger på campus eller fordi de har forventet at det tilrettelegges for gjennomføring desentralisert.

Oahppoprográmma Studieprogram	Sisaváldin Opptak	Álgán Møtt	Heaitán Sluttet	Čadahan (normerejuvvon áigái) Gjennomført (til normert tid)
Sámegiela ja sámii girjjálašvuoda bachelor Bachelor i samisk språk og samisk litteratur	2017	13	7	6 (2)
	2019	12	5	7 (3)
	2021	11	5	2 (2)
Sámi mánaidgárdeoahpaheaddjeoahppu Samisk barnehagelærerutdanning	2017	12	5	7 (6)
	2019	8	3	5 (5)
	2021	10	2	8 (7)
Duoji ja hábmema bachelorprográmma Bachelorprogram i duodji og design	2017	5	1	4 (3)
Boazodoallooahpuide bachelor Bachelor i reindriftsstudier	2017	6	4	2 (0)
Boazoealáhus bachelorprográmma Bachelorprogram i reinnæringsstudier	2022	10	3	5 (5)
Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1.-7. ceahkki Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7	2017	22	15	7 (0)
	2018	11	6	4 (0)
	2019	4	3	1 (0)
	2020	8	6	0
Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.-10. ceahkki Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10	2017	31	18	13 (2)
	2018	12	5	5 (1)
	2019	5	4	1 (0)
	2020	6	1	4 (3)
Sámegiela ja sámii girjjálašvuoda mastergrádoahppu Mastergradstudium i samisk språk og samisk litteratur	2018	6	4	1 (0)
	2022	8	2	0
Sámi journalistihka bachelorgráda Bachelorgrad i samisk journalistikk	2018	7	4	3 (3)

Kandidáhttabuvttadeapmi

Kandidatproduksjon

- Loguin eai leat mieldde prográmmaoahput main dien áigodagas eai leat kandidáhtat eaige olgobeale ruhtaduvvon oahput.
- 2025 logut leat dušše giđa logut.
- 2017 čavčča biddjuje 4 bachelorohpu johtui, 2018 čavčča 1, 2019 čavčča 2, 2020 čavčča ii oktage, 2021 čavčča 2, 2022 čavčča 1 ja 2023 čavčča 3. 2024 čavčča ii álgán oktage bachelorohppu.
- 2018, 2020, 2022 ja 2024 čavčča álggii okta 2-jagáš master.
- 5-jagáš masterat álgán juohke čavčča 2017 rájes.
- Tall for studieprogrammer uten kandidater i denne perioden og ekstern finansierte studieprogrammer er ikke med.
- Tall for 2025 viser kun tall for våren.
- 4 bachelorprogram hadde oppstart høsten 2017, 1 høsten 2018, 2 høsten 2019, ingen høsten 2020, 2 høsten 2021, 1 høsten 2022 og 3 høsten 2023. Høsten 2024 startet ingen bachelorprogram opp.
- Høsten 2018, 2020, 2022 og 2024 hadde ett 2-årig masterprogram oppstart.
- 5-årige mastere har hatt oppstart hver høst siden 2017.

Oahppoprográmma Studieprogram	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Duodje- ja hábmenbachelor Bachelor i duodji og design	3					
Friddja bachelorgráda Fri bachelorgrad	1	3	1	2	4	
Sámegiela ja sámii girjjálašvuoda bachelor Bachelor i samisk språk og samisk litteratur	3		4	2	4	
Sámii journalistihka bachelorgráda Bachelorgrad i samisk journalistikk		3		1		
Boazoealáhusa bachelorprográmma Bachelorprogram i reinnæringsstudier						5
Sámii mánáidgárdeoahpaheaddjoahppu Samisk barnehagelærerutdanning	7		4		8	
Sámii vuodđoskuvlaoahpaheaddjoahppu 1.-7. dássi Samisk grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn			1		1	
Sámii vuodđoskuvlaoahpaheaddjoahppu 5.-10. dássi Samisk grunnskolelærerutdanning for 5.-10. trinn	1	1	1			
Sámegiela ja sámii girjjálašvuoda mastergrádaohppu Mastergradsstudium i samisk språk og samisk litteratur		1	2		1	
Sámii journalistihka mastergráda álgoálbmot perspektiivvas Mastergrad i samisk journalistikk med et urfolksperspektiv	1	1				
Sámii vuodđoskuvlaoahpaheaddjoahppu 1.-7. ceahkki Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7	4	3	1			
Sámii vuodđoskuvlaoahpaheaddjoahppu 5.-10. ceahkki Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10	6	3	2	3	2	3
Sámegiela ja sámii girjjálašvuoda doavttirgrádaohppu Doktorgradsprogram i samisk språk og samisk litteratur					1	
Oktiibuot Sum	26	15	16	8	21	8

Arkiiva - dok. 19/00562-268 Arkiivakoda. 011
 Áššemeannudeadji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang Čoahkkindáhton
 Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 23.10.2025

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf Offl. 13

REFERÁHTAT/REFERATER 23.10.25

Allaskuvladirektevrra mearrádusárvalus / Høgskoledirektørens forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra vuhtiiváldá referáhtaid / Høgskolestyret tar referatene til etterretning

Čoahkkáigeassu/ Sammendrag

1) Siskkáldas lávdegottiid čoahkkínbeavdegirjijt – Møtebøker fra interne utvalg:

- Dutkan- ja oahppostivra / forsknings- og studiestyret. (DOS)
 - DOS 17.06.25
 - DOS 01.07.25
- Diehtujuohkin, Ráđđádallan ja Šiehtadallančoahkkimat gaskkal jođiheddjiid ja fágaserviid / Informasjon, drøfting, forhandlings-møter mellom ledelsen og tillitsvalgte (DRŠ/IDF):
 - DRŠ 19.06.2025
 - DRŠ 14.08.2025
 - DRŠ 05.09.2025
 - DRŠ 21.10.2025
- Oktasaš virgáibidjanráđđi tekn.- ja hálldahuslaš virggiide / Felles tilsettingsråd for tekniske og administrative stillinger (OVR). U.off § 13
 - OVR 16.06.2025
 - OVR 24.06.2025
 - OVR 12.09.2025
- Viiddiduvvon fágavirggiid virgáidan orgána/Utvidet tilsettingsråd for faglige stillinger (VFVO):
 - VFVO 23.06.25
 - VFVO 25.08.25
 - VFVO 07.10.25
 - VFVO 23.06.25

- Fágavirggiid virgáibidjan organa / Tilsettingsrád for faglige stillinger (FVO). U.off § 13:
 - FVO 23.06.2025
 - FVO 04.07.2025
 - FVO 25.08.2025
 - FVO 09.09.2025
 - FVO 07.10.2025

Mildosat/Vedlegg:

1. Siskkáldas čoaħħkinbeavdegirjijt / interne møtereferater. U.off. ihht Offl. § 13

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Arkiiva - dok. 25/00549-1 Arkiivakoda.
Áššemeannudeadji Anne-Marie Johansdatter Gaino

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 23.10.2025

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

STRATEGIJAPROSEASSA/STRATEGIPROCESS 2027-2031

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tok prosessplanen til orientering og kom med innspill til prosessen.

Mildosat/Vedlegg:

[sa_strategy_doc_samisk.pdf](#)

[sa_strategy_doc_norsk.pdf](#)

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Dálá strategijja áigodat lea 2022 – 2026, nu ahte dál ferte álggahuvvot proseassa ođasmahttit dahje ráhkadit áibbas ođđa strategijja áigodahkii 2027 – 2031.

Rektora instruvssa vuodul galgá rektor fuolahit stivrra ovddasvástádusa “*ahte ásahusas lea hábmejuvvon strategijja oahppo-ja dutkandoibmii ja eará fágalaš doaimmaide ja ahte leat ráhkaduvvon plánat fágalaš ovdáneami várás*”. Ovddit strategijaplánaproseassas ásahii rektor sierra bargojoavkku ja rektor jođihii strategijaplánabarggu. Bargojoavkkus ledje mielde rektor, prorektor, direktvevra, Lohkanguovddáža jođiheaddji, goahtejođiheaddji guovttos, studeantalahtu ja fágasearvvi lahtu.

Direktevra evttoha čuovvovaš proseassaplána strategijabargui:

Váldodoaimma	Oassedoaimmat	Ovddasvástádus	Buvttadat	Áigeplána
1. Álggaheapmi ja mandáhta	- Evttohit mandáhta - Čielggadit rollaid ja organiserema (bargojoavku, stivrenjoavku?) - Stivrimearrádus	Rektor	Mandáhta ja proseassaorganiseren	Vahkku 1–3
2. Proseassaplánen	- Ráhkadit dárkilis proseassa- ja áigeplána - Čielggadit mielváikkuheami ja gulahallama - Čatnat jođiheddjiid plánii	Prošeaktajođiheaddji	Dohkkehit proseassaplána	Vahkku 3–4
3. Guorahallat dili	- Čohkket váldologuid ja raporttaid - Čađahit SWOT- ja trendaanalysa - Gulahallan berošteaddjiiguin ja gulahallancealkámušat	Bargojoavku	Raporta dili birra / ovdanbuktin	Vahkku 5–10
4. Strategalaš geaidnu	- Evttohit višuvnna, árvvuid ja váldomihttuid - Ráđđádallat vuoruhemiid ja áŋgiruššansurggiid	Bargojoavku / jođiheaddjit	Evttohus strategalaš rámmii	Vahkku 11–16

	jođihedjjiiguin ja bargobájiiguin			
5. Evttohus ja gulaskuddan	- Čállit strategijaplána evttohusa - Čađahit gulaskuddamiid ja gulahallančoahkkimiid - Ođasmahttit evttohusa cealkámušaid vuodul	Prošeaktajođiheaddji / Bargojoavku	Gulaskuddannotáhta og loahpalaš evttohus	Vahkku 17–22
6. Meannudeapmi ja mearrádus	- Ovdanbuktit stivrii - Vejolaš rievdadusat maŋjel stivrameannudeami	Rektor / Prošeaktajođiheaddji	Mearriduvvon strategijadokumeanta	Vahkku 23–25
7. Sisafievrrideapmi ja čuovvoleapmi	- Ráhkadit doaibmaplána ja parameheriid - Sisafievrridit eará plánaide ja bušehttii - Plána gulahallama ja čuovvoleami várás	Jođiheaddjit /Goađit ja ossodagat	Doaibmaplána, sisafievrridanplána	Maŋjel mearrádusa

/

Gjeldende strategi gjelder for perioden 2022 - 2026, slik at det nå må settes i gang en prosess med å oppdatere eller lage en helt ny strategi for perioden 2027 - 2031.

Iflg instruks for rektor skal rektor på vegne av styret “*trekke opp strategien for institusjonens utdannings- og forskningsvirksomhet og annen faglig virksomhet og legge planer for den faglige utviklingen*”. I forrige strategiplanprosess opprettet rektor en egen arbeidsgruppe og ledet strategiplanarbeidet”.

Arbeidsgruppa bestod av rektor, prorektor, direktør, leder for Nasjonalt senter for samisk i opplæringa, dekaner, studentrepresentant og representant fra fagforeningene.

Direktøren foreslår følgende prosessplan for strategiarbeidet:

Hovedaktivitet	Delaktiviteter	Ansvar	Leveranse	Tidsplan
1. Oppstart og mandat	- Utarbeide forslag til mandat - Avklare roller og organisering	Rektor	Mandatdokument, organisering av prosess	Uke 1–3

	(prosjektgruppe, styringsgruppe) - Vedtak i styret			
2. Prosessplanlegging	- Lage detaljert prosessplan og tidslinje - Avklare medvirkning og kommunikasjon - Forankre plan hos ledelsen	Prosjektleder	Godkjent prosessplan	Uke 3–4
3. Situasjonsanalyse	- Samle nøkkeltall og rapporter - Gjennomføre SWOT-analyse og trendanalyse - Interessentdialog og innspill	Arbeidsgruppe	Situasjonsrapport / presentasjon	Uke 5–10
4. Strategisk retning	- Utvikle forslag til visjon, verdier og hovedmål - Drøfte prioriteringer og satsingsområder i ledergruppe og verksteder	Arbeidsgruppe / ledergruppen	Utkast til strategisk rammeverk	Uke 11–16
5. Utkast og høring	- Skrive utkast til strategiplan- Gjennomføre høringsrunde og dialogmøter - Revidere utkast etter innspill	Prosjektleder / arbeidsgruppe	Høringsnotat og endelig utkast	Uke 17–22
6. Behandling og vedtak	- Presentere for styret - Eventuell justering etter styrebehandling	Rektor / prosjektleder	Vedtatt strategidokument	Uke 23–25
7. Implementering og oppfølging	- Utarbeide handlingsplan og parametere	Ledergruppe / institutter og avdelinger	Handlingsplan, implementeringsplan	Etter vedtak

	<ul style="list-style-type: none">- Integrere i andre planer og budsjett- Plan for kommunikasjon og oppfølging			
--	---	--	--	--

Arkiiva - dok. 25/00224-4 Arkiivakoda. 113
Áššemeannudeadji Anne-Marie Johansdatter Gaino

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 23.10.2025

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

DIEHTJUOHKIN 2026 STÁDABUŠEAHTA BIRRA/INFORMASJON OM STATSBUDSJETTET FOR 2026

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Sámi allaskuvlla stivra váldá ášši diehtun.

/

Styret for Samisk høgskole tar saken til orientering.

Čoahkkáigeassu/ Sammendrag

Skriv inn sammendrag her.

Mildosat/Vedlegg:

[Tildelingsbrev 2025 til Samisk høgskole orientering-om-forslag-til-statsbudsjettet-2026-for-universitet-og-hogskular.pdf](#)
[loyvingar-til-samiske-foremal-i-statsbudsjettet-2026.pdf](#)

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Ráđdehus almmuhii 2026 stádabušehta 15.10.25.

Boađus Sámi allaskuvlii lea ná (1000 ruvdnui):

Juolludeapmi 2025	129152
Haddegoargnun 2026	4649
Bohtosiid ektui	1767
Oahpposajit 2020-2025	-1128
Unnideapmi	-929
Eará rievdadeamit	-1122
Rámma evttohus 2026	132389

- Rámma lea lasihuvvon 3,6% haddegoargnumii.
- Bohtosiiguin lea lassáneapmi buot indikáhtoriid ektui: oahppočuoggát (1251), doavttirgrádat (501) ja čađaheapmi (15).
- Oahpposajiid ektui lea unnideapmi, ja guoská daidda oahpposajiide main lei gaskaboddosaš ruhtadeapmi.
- Unnideapmi guoská buot universitehtaide ja allaskuvllaide ja lea gokčan dihte eará goluid sektoris.
- Eará rievdadeamit lea unnideapmi mii guoská doaimmade Nuorta-Finmárkkus gelbbolašvuodáloktemii ja oahpuide áigodagas 2023-2026.

Sámi allaskuvla lea maid ožžon ruhtadeami eará kapihttaliiguin stádabušehtas ovddit jagiid. 2025 oačču allaskuvla sullii 1,9 miljon ruvno joatkkaoahpuide oahpaheddjiide. Dat ruhta lei juolluduvvon bealle jahkái, nu ahte vurdojuvvo 3,8 miljon ruvno dasa 2026. Dasa lassin lea allaskuvla ožžon 1,2 miljon ruvno jahkái nannen dihte mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu. Dat maid vurdojuvvo jotkot 2026.

Muđui oažžu allaskuvla 9,3 miljon ruvnu Gieldda- ja guovlludepartemeanttas gokčan dihte goluid mat gullet Fágalaš analysajovkui ja Sámi ofelaččaide. Dain doaimmain lea lassáneapmi 3,33% ja gokčá bálká ja haddegoargnuma.

Jus Sámi allaskuvla galgá joatkit dálá oahpuiguin ja doaimmain, de váilu sullii 6 miljon ruvno rámmajuolludeamis 2026as.

//

Regjeringen kunngjorde statsbudsjettet for 2026 den 15.10.25.

Resultatet for Samisk høgskole er slik (i 1000 kr):

Tildeing 2025	129152
Prisjustering 2026	4649
Resultatbasert uttelling	1767
Studieplasser 2020-2025	-1128
Reduksjon	-929
Andre endringer	-1122
Forslag rammetildeling 2026	132389

- Rammen er økt med 3,6% prisjustering.
- Resultatbasert uttelling har økning på alle indikatorene: studiepoeng (1251), doktorgrader (501) og gjennomføring (15).
- Studieplasser har en nedgang og gjelder utfasing av midlertidige studieplassmidler.
- Reduksjonsposten er en prorata reduksjon for alle universiteter og høyskoler, for å frigjøre midler til omprioritering i sektoren.
- Andre endringer er reduksjon av tiltakspakken til kompetanseutvikling og studietilbud i Øst-Finnmark for perioden 2023-2026.

Samisk høgskole har også fått tildelinger over andre kapitler i statsbudsjettet de senere årene. I 2025 fikk høyskolen 1,9 mill kroner til videreutdanning for lærere. Denne tildelingen var for et halvt år, og det forventes 3,8 mill kroner til dette i 2026.

I tillegg har høyskolen fått 1,2 mill kroner årlig til styrking av barnehagelærerutdanningen. Det forventes at dette videreføres i 2026.

Ellers får høyskolen 9,3 mill kroner fra Kommunal- og distriktsdepartementet til dekning av utgifter knyttet til Faglig analysegruppe og Samiske veivisere. Disse tiltakene har en økning på 3,33% og dekker lønns- og prisstigning.

Dersom Samisk høgskole skal videreføre dagens studietilbud og aktiviteter, så har rammetildelingen for 2026 en underdekning på 6 mill kroner.